

2024/1991

29.7.2024

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2024/1991

af 24. juni 2024

om naturgenopretning og om ændring af forordning (EU) 2022/869

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Det er nødvendigt at fastsætte regler på EU-plan om genopretning af økosystemer for at sikre genopretning af en biologisk mangfoldig og modstandsdygtig natur i hele Unionen. Genopretning af økosystemer bidrager også til Unionens mål for modvirkning af og tilpasning til klimaændringer.
- (2) Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 med titlen »Den europæiske grønne pagt« (»den europæiske grønne pagt«) indeholder en ambitiøs køreplan for at omdanne Unionen til et retfærdigt og velstående samfund med en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi med det formål at beskytte, bevare og øge Unionens naturkapital og beskytte borgernes sundhed og trivsel mod miljørelaterede trusler og konsekvenser. Som led i den europæiske grønne pagt indeholder Kommissionens meddelelse af 20. maj 2020 med titlen »EU's biodiversitetsstrategi for 2023 — Naturen skal bringes tilbage i vores liv« EU's biodiversitetsstrategi for 2030.
- (3) Unionen og dens medlemsstater er parter i biodiversitetskonventionen ⁽⁴⁾. I egenskab heraf har de forpligtet sig til den langsigtede strategiske vision, der blev vedtaget på tiende møde i partskonferencen under konventionen den 18.-29. oktober 2010 ved afgørelse X/2 »Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020«, ifølge hvilken biodiversitet senest i 2050 skal være værdsat, bevaret, genoprettet og forsvarligt udnyttet, således at der opretholdes økosystemtjenester og en sund klode og tilvejebringes goder, der er afgørende for alle mennesker.
- (4) Den globale ramme for biodiversitet, der blev vedtaget på femtende møde i partskonferencen under biodiversitetskonventionen den 7.-19. december 2022, fastsætter handlingsorienterede globale målsætninger for hurtig handling i løbet af årtiet frem til 2030. Målsætning 1 er at sikre, at alle områder er underlagt fysisk planlægning og/eller en effektiv forvaltningsproces, der er deltagerorienteret, integreret og biodiversitetsinkluderende, og som håndterer ændringer i anvendelsen af land- og havområder, for at bringe tabet af områder af stor betydning for biodiversiteten, herunder økosystemer med en høj grad af økologisk integritet, tæt på nul senest i 2030, samtidig med at oprindelige folks og lokalsamfunds rettigheder respekteres som fastsat i De Forenede Nationers (FN's) deklaration om oprindelige folks rettigheder. Målsætning 2 er at sikre, at mindst 30 % af områder med forringede økosystemer i land-, indvands-, hav- og kystområder senest i 2030 er under effektiv genopretning

⁽¹⁾ EUT C 140 af 21.4.2023, s. 46.

⁽²⁾ EUT C 157 af 3.5.2023, s. 38.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 27.2.2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 17.6.2024.

⁽⁴⁾ EFT L 309 af 13.12.1993, s. 3.

med henblik på at styrke biodiversiteten og økosystemernes funktioner og tjenester, økologiske integritet og konnektivitet. Målsætning 11 er at genoprette, opretholde og øge naturens bidrag til mennesker, herunder økosystemernes funktioner og tjenester, såsom regulering af luft, vand og klima, jordbundssundhed, bestøvning og reduktion af sygdomsrisici samt beskyttelse mod naturskabte farer og naturkatastrofer gennem naturbaserede løsninger og/eller økosystembaserede tilgange til gavn for alle mennesker og naturen. Den globale ramme for biodiversitet vil muliggøre fremskridt hen imod opfyldelse af de resultatorienterede mål for 2050.

- (5) FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, især mål 14.2, 15.1, 15.2 og 15.3, handler om behovet for at sikre bevaring, genopretning og bæredygtig anvendelse af land- og ferskvandsøkosystemer og deres tjenester, navnlig skove, vådområder, bjerge og tørømråder.
- (6) I sin resolution af 1. marts 2019 erklærede FN's Generalforsamling 2021-2030 for FN's tiår for genoprettelse af økosystemer med det formål at støtte og optrappe indsatsen for at forebygge, stoppe og vende forringelsen af økosystemer i hele verden og skabe opmærksomhed om, hvor vigtigt det er at genoprette økosystemer.
- (7) EU's biodiversitetsstrategi for 2030 har til formål at sikre, at biodiversiteten i Europa vil være på vej mod genopretning senest i 2030 til gavn for mennesker, kloden, klimaet og vores økonomi. Den indeholder en ambitiøs EU-naturgenopretningsplan med en række centrale tilsagn, bl.a. et tilsagn om at fremsætte et forslag til retligt bindende EU-mål for naturgenopretning med henblik på at genoprette forringede økosystemer, navnlig dem, som har det største potentiale for at optage og lagre kulstof og forebygge og reducere virkningerne af naturkatastrofer.
- (8) Europa-Parlamentet glædede sig i sin beslutning af 9. juni 2021 om EU's biodiversitetsstrategi for 2030 meget over tilsagnet om at udarbejde et lovgivningsforslag med bindende genopretningsmål og mente endvidere, at der ud over et overordnet genopretningsmål også burde være økosystem-, levesteds- og artsspecifikke mål, som omfatter skove, græsarealer, vådområder, tørvemoser, bestøvere, fritflydende vandløb, kystområder og marine økosystemer.
- (9) Rådet anerkendte i sine konklusioner af 23. oktober 2020, at det vil være af afgørende betydning at forebygge yderligere forringelse af biodiversitetens og naturens aktuelle tilstand, men at det ikke vil være tilstrækkeligt til at bringe naturen tilbage i vores liv. Rådet bekræftede på ny, at der er behov for større ambitioner med hensyn til at genoprette naturen som foreslået i EU's nye naturgenopretningsplan, der omfatter foranstaltninger til at beskytte og genoprette biodiversiteten ud over de beskyttede områder. Rådet erklærede også, at det afventer et forslag til juridisk bindende mål for genopretning af naturen ledsaget af en konsekvensanalyse.
- (10) EU's biodiversitetsstrategi for 2030 indeholder et tilsagn om retligt at beskytte mindst 30 % af landområderne, herunder indvand, og 30 % af havområderne i Unionen, hvoraf mindst en tredjedel bør være strengt beskyttet, herunder alle resterende primærskove og gammelgroede skove. Det fremhæves i de kriterier og den vejledning med henblik på medlemsstaternes udpegning af beskyttede områder («kriterier og vejledning»), som Kommissionen udarbejdede i 2022 i samarbejde med medlemsstaterne og interessenterne, at de genoprettede områder, hvis de, når genopretningen har fået sin fulde virkning, opfylder eller forventes at opfylde kriterierne for beskyttede områder, også bør bidrage til at opfylde Unionens mål for beskyttede områder. Det fremgår også af kriterierne og vejledningen, at de beskyttede områder kan yde et vigtigt bidrag til genopretningsmålene i EU's biodiversitetsstrategi for 2030 ved at skabe vilkårene for, at genopretningsindsatsen bliver vellykket. Dette gælder navnlig de områder, som kan genoprettes naturligt ved at standse eller begrænse noget af presset fra menneskelige aktiviteter. I visse tilfælde vil en streng beskyttelse af sådanne områder, herunder i havmiljøet, være tilstrækkelig til at genoprette de naturværdier, som findes deri. Desuden understreges det i kriterierne og vejledningen, at alle medlemsstater forventes at bidrage til at nå Unionens mål for beskyttede områder i EU's biodiversitetsstrategi for 2030 i et omfang, der står i et rimeligt forhold til de naturværdier, som findes i medlemsstaterne, og til deres potentiale for naturgenopretning.
- (11) I EU's biodiversitetsstrategi for 2030 fastsættes et mål om at sikre, at der senest i 2030 ikke længere sker en forringelse af bevaringsstatussen eller -tendensen for beskyttede levesteder og arter, og at mindst 30 % af de arter, der p.t. ikke har en gunstig status, vil være omfattet af denne kategori eller vise en meget positiv tendens i retning af at være omfattet af denne kategori. I den vejledning, som Kommissionen har udarbejdet i samarbejde med medlemsstaterne og interessenterne til støtte for opfyldelsen af disse mål, understreges det, at der sandsynligvis vil være behov for en indsats for at opretholde og genoprette de fleste af disse levesteder og arter enten ved at standse den nuværende negative tendens senest i 2030 eller ved at opretholde den nuværende stabile eller forbedrede

tendens eller ved at forhindre en nedgang i levesteder og arter med en gunstig bevaringsstatus. Det understreges endvidere i vejledningen, at genopretningsindsatsen primært skal planlægges, gennemføres og koordineres på nationalt eller regionalt plan, og at det ved udvælgelsen og prioriteringen af de arter og levesteder, der skal forbedres senest i 2030, skal tilstræbes at skabe synergier med andre EU-mål og internationale mål, navnlig miljø- eller klimapolitiske mål.

- (12) I Kommissionens rapport af 15. oktober 2020 om naturens tilstand i Den Europæiske Union (»2020-rapporten om naturens tilstand«) blev det bemærket, at Unionen endnu ikke har formået at dæmme op for nedgangen i beskyttede naturtyper og arter, hvis bevaringsstatus vækker bekymring i Unionen. Nedgangen skyldes hovedsagelig opgivelse af ekstensivt landbrug, intensivering af forvaltningspraksis, ændringer af hydrologiske regimer, urbanisering og forurening samt ikkebæredygtig skovbrugsaktivitet og artsudnyttelse. Invasive ikkehjemmehørende arter og klimaændringer udgør desuden en stor og stigende trussel mod fauna og flora, der er hjemmehørende i Unionen.
- (13) Den europæiske grønne pagt vil føre til en progressiv og gennemgribende transformation af Unionens og dens medlemsstaters økonomi, som igen vil få stor indflydelse på Unionens optræden udadtil. Det er vigtigt, at Unionen anvender sin handelspolitik og sit omfattende netværk af handelsaftaler til at samarbejde med partnere om beskyttelse af miljøet og biodiversiteten også globalt, samtidig med at den fremmer lige vilkår.
- (14) Der bør fastsættes et overordnet mål for genopretning af økosystemer for at fremme en økonomisk og samfundsmæssig transformation, nye arbejdspladser af høj kvalitet og bæredygtig vækst. Hvis biologisk mangfoldige økosystemer, såsom økosystemer i vådområder, ferskvandsområder og skove samt landbrugsøkosystemer, økosystemer med sparsom vegetation og økosystemer i hav-, kyst- og byområder, er i en god tilstand, yder de en række vigtige økosystemtjenester, og fordelene ved at genoprette forringede økosystemer til en god tilstand i alle land- og havområder opvejer langt omkostningerne ved genopretningen. Disse tjenester bidrager til en lang række socioøkonomiske goder afhængigt af de økonomiske, sociale, kulturelle, regionale og lokale forhold.
- (15) FN's Statistiske Kommission vedtog det integrerede miljøøkonomiske regnskabssystem – økosystemregnskaber (SEEA EA) på 52. samling i marts 2021. SEEA EA er en integreret og omfattende statistisk ramme for organisering af data om levesteder og landskaber, hvor økosystemernes omfang, tilstand og tjenester måles, ændringer i økosystemaktiver spores, og hvor disse oplysninger sammenkædes med økonomiske og andre menneskelige aktiviteter.
- (16) Sikringen af biologisk mangfoldige økosystemer og bekæmpelsen af klimaændringer hænger uløseligt sammen. Naturløsninger og naturbaserede løsninger, herunder naturlige kulstoflagre og -dræn, er afgørende for at bekæmpe klimakrisen. Samtidig medfører klimakrisen allerede ændringer af landøkosystemer og marine økosystemer, og Unionen bør forberede sig på, at dens konsekvenser bliver mere alvorlige, hyppigere og mere udbredte. Det påpeges i særrapporten fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC) om konsekvenserne af en global opvarmning på 1,5 °C, at nogle af konsekvenserne kan være langvarige eller uoprettelige. Det anføres i IPCC's sjette vurderingsrapport, at genopretning af økosystemer vil spille en afgørende rolle for at bekæmpe klimaændringer og også for at mindske risiciene i forhold til fødevarerikring. Den Mellemstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser (IPBES) vurderede i sin rapport »Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services« fra 2019, at klimaændringer var en central årsag til ændringer i naturen, og den forventede, at virkningerne af klimaændringerne vil stige i de kommende årtier og i visse tilfælde vil forårsage større ændringer af økosystemer end andre faktorer, såsom ændret anvendelse af land- og havområder.
- (17) I Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/1119⁽⁹⁾ fastsættes et bindende mål om at opnå klimaneutralitet i Unionen senest i 2050 og negative emissioner derefter og om at prioritere hurtige og forudsigelige emissionsreduktioner og samtidig fremme optag gennem naturlige dræn. Genopretningen af økosystemer kan yde et vigtigt bidrag til at bevare, forvalte og forbedre de naturlige dræn og til at øge biodiversiteten og samtidig bekæmpe klimaændringer. I forordning (EU) 2021/1119 stilles også krav til de relevante EU-institutioner og medlemsstaterne om at sikre fortsatte fremskridt med hensyn til forbedring af tilpasningskapaciteten, styrkelse af modstandsdygtigheden og mindskelse af sårbarheden over for klimaændringer. Der stilles også krav til medlemsstaterne om at integrere tilpasning til klimaændringer i alle politikområder og fremme

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 (»den europæiske klimalov«) (EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1).

økosystembaseret tilpasning og naturbaserede løsninger. Naturbaserede løsninger er løsninger, der er inspireret og understøttet af naturen, som er omkostningseffektive, som på én gang giver miljømæssige, sociale og økonomiske fordele, og som bidrager til at opbygge modstandsdygtighed. Sådanne løsninger skaber mere, og mere varieret, natur og forskellige naturlige landskabstræk og processer i byer, landskaber og havområder gennem lokalt tilpassede, ressourceeffektive og systemiske indgreb. Naturbaserede løsninger bør derfor være til gavn for biodiversiteten og bidrage til ydelsen af en vifte af økosystemtjenester.

- (18) I Kommissionens meddelelse af 24. februar 2021 med titlen »Opbygning af et klimarobust Europa — den nye EU-strategi for tilpasning til klimaændringer« understreges behovet for at fremme naturbaserede løsninger, og det anerkendes, at omkostningseffektiv tilpasning til klimaændringer kan opnås ved at beskytte og genoprette vådområder og tørveområder samt kystøkosystemer og marine økosystemer ved at udvikle grønne byområder og etablere grønne tage og vægge samt ved at fremme og forvalte skove og landbrugsjord på en bæredygtig måde. Ved at have flere biologisk mangfoldige økosystemer kan der opnås større modstandsdygtighed over for klimaændringer og mere effektive metoder til at begrænse og forebygge naturkatastrofer.
- (19) Unionens klimapolitik er ved at blive revideret for at følge den kurs, der udstikkes i forordning (EU) 2021/1119 for at reducere nettodrivhusgasemissionerne (emissioner efter fratrækning af optag) med mindst 55 % sammenlignet med 1990-niveauerne senest i 2030. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/839 ⁽⁶⁾ har navnlig til formål at styrke arealsektorens bidrag til den samlede klimaambition for 2030 og tilpasser målene vedrørende regnskabsføring af emissioner og optag fra sektoren for arealanvendelse, ændret arealanvendelse og skovbrug (LULUCF) til de tilknyttede politiske initiativer vedrørende biodiversitet. I nævnte forordning fremhæves behovet for at beskytte og forbedre naturbaserede kulstofoptag, forbedre økosystemers modstandsdygtighed over for klimaændringer, genoprette forringede arealer og økosystemer og vådlægge tørvemoser. Det har desuden til formål at forbedre overvågningen og rapporteringen af drivhusgasemissioner og -optag fra arealer, der gøres til genstand for beskyttelse og genopretning. Det er i den forbindelse vigtigt, at økosystemer i alle landkategorier, herunder skove, græsland, dyrkede arealer og vådområder, er i en god tilstand, hvis de skal kunne opsamle og lagre kulstof effektivt.
- (20) Som anført i Kommissionens meddelelse af 23. marts 2022 med titlen »Beskyttelse af fødevarer sikkerheden og styrkelse af fødevarer systemernes modstandsdygtighed« har den geopolitiske udvikling yderligere understreget behovet for at beskytte fødevarer systemernes modstandsdygtighed. Der er dokumentation for, at en genopretning af landbrugsøkosystemer på lang sigt har en positiv indvirkning på fødevarer produktiviteten, og at naturgenopretning fungerer som en forsikringspolice, der sikrer Unionens langsigtede bæredygtighed og modstandsdygtighed.
- (21) I rapporten om de endelige resultater af konferencen om Europas fremtid fra maj 2022 opfordrede borgerne Unionen til at beskytte og genoprette biodiversiteten, landskabet og havene, udrydde forurening og fremme viden, oplysning, uddannelse og dialog om miljø, klimaændringer, energiudnyttelse og bæredygtighed.
- (22) Genopretningen af økosystemer vil sammen med bestræbelser på at mindske handelen med og forbruget af vilde dyr også bidrage til at forebygge fremtidige smitsomme sygdomme med zoonotisk potentiale og opbygge modstandskraften mod dem og vil dermed mindske risikoen for udbrud og pandemier og bidrage til at støtte Unionens og verdenssamfundets bestræbelser på at anvende One Health-modellen, hvori det anerkendes, at der er en iboende sammenhæng mellem menneskers sundhed, dyrs sundhed og en sund og modstandsdygtig natur.
- (23) Jordbunden er en integreret del af landøkosystemer. I Kommissionens meddelelse af 17. november 2021 med titlen »EU's jordbundsstrategi for 2030 — Udnyttelse af fordelene ved en sund jordbund for mennesker, fødevarer, natur og klima« understreges behovet for at genoprette forringet jordbund og øge jordbundens biodiversitet. Den Globale Mekanisme, som er et organ oprettet under De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af ørkendannelse i de lande, der er ramt af alvorlig tørke og/eller ørkendannelse, særlig i Afrika ⁽⁷⁾, og konventionens sekretariat har oprettet et program til fastlæggelse af mål for neutralisering af jordforringelse til at bistå landene med at opnå neutralisering af jordforringelse senest i 2030.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/839 af 19. april 2023 om ændring af forordning (EU) 2018/841 for så vidt angår anvendelsesområdet, forenkling af rapporterings- og overholdelsesregler og fastsættelse af medlemsstaternes mål for 2030, og om ændring af forordning (EU) 2018/1999 for så vidt angår forbedring af overvågning, rapportering, sporing af fremskridt og revision (EUT L 107 af 21.4.2023, s. 1).

⁽⁷⁾ EFT L 83 af 19.3.1998, s. 3.

- (24) Rådets direktiv 92/43/EØF ⁽⁸⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF ⁽⁹⁾ har til formål at sikre, at Europas mest værdifulde og truede arter og levesteder samt de økosystemer, som de er en del af, beskyttes, bevares og overlever på lang sigt. Natura 2000, som blev oprettet i 1992 og er det største koordinerede net af beskyttede områder i verden, er det centrale instrument til at gennemføre målene i disse to direktiver. Denne forordning bør finde anvendelse på medlemsstaternes europæiske område, som traktaterne finder anvendelse på, og dermed tilpasses til direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF og ligeledes til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF ⁽¹⁰⁾.
- (25) Kommissionen har udarbejdet en ramme og vejledning til fastlæggelse af, om naturtyper, som er beskyttet i henhold til direktiv 92/43/EØF, er i en god tilstand, og om levestederne for de arter, der er omfattet af nævnte direktivs anvendelsesområde, er af tilstrækkelig kvalitet og kvantitet. Genopretningsmål for disse naturtyper og disse levesteder for arter kan fastsættes på grundlag af denne ramme og vejledning. En sådan genopretning vil imidlertid ikke være tilstrækkelig til at få vendt tabet af biodiversitet og til, at alle økosystemer genoprettes. For at øge biodiversiteten i økosystemerne som helhed bør der derfor indføres yderligere forpligtelser, som er baseret på særlige indikatorer.
- (26) Medlemsstaterne bør med udgangspunkt i direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF og for at fremme opfyldelsen af målene i disse to direktiver træffe genopretningsforanstaltninger, der sikrer, at beskyttede levesteder og arter, herunder vilde fugle, genoprettes i alle Unionens områder, også i de områder, der ikke er omfattet af Natura 2000-områder.
- (27) Formålet med direktiv 92/43/EØF er at opretholde og genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter af vilde dyr og planter af interesse for Unionen. Der fastsættes dog ingen frist for at nå dette mål. Direktiv 2009/147/EF indeholder heller ingen frist for genopretning af fuglebestande i Unionen.
- (28) Der bør fastsættes frister for at træffe genopretningsforanstaltninger inden for og uden for Natura 2000-områder med henblik på gradvist at forbedre beskyttede naturtypers tilstand i hele Unionen og på at genoprette dem, indtil det gunstige referenceområde, der er nødvendigt for at opnå en gunstig bevaringsstatus for disse naturtyper i Unionen, er opnået. Medlemsstaterne bør, hvor det er relevant, indtil 2030 give prioritet til områder med naturtyper, som ikke er i en god tilstand, og som er beliggende inden for Natura 2000-områder, når de træffer genopretningsforanstaltninger, i betragtning af disse lokaliteters afgørende rolle for naturbeskyttelse og det forhold, at der i henhold til gældende EU-ret allerede er en forpligtelse til at indføre effektive systemer til at sikre, at genopretningsforanstaltningerne inden for Natura 2000-områder er effektive på lang sigt. For at give medlemsstaterne den nødvendige fleksibilitet til at yde en omfattende genopretningsindsats bør medlemsstaterne fortsat have mulighed for at træffe genopretningsforanstaltninger i områder med naturtyper, som ikke er i en god tilstand, og som er uden for Natura 2000-områder, når specifikke lokale omstændigheder og forhold berettiger det. Desuden bør naturtyperne grupperes efter det økosystem, som de tilhører, og der bør fastsættes tidsbestemte og kvantificerede områdebaserede mål for grupperne af naturtyper. Derved får medlemsstaterne mulighed for at vælge, hvilke naturtyper inden for gruppen der skal genoprettes først.
- (29) De krav, der fastsættes for levesteder for de arter, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 92/43/EØF, og levesteder for de vilde fugle, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2009/147/EF, bør svare til hinanden, idet der tages særlig hensyn til den konnektivitet, der er nødvendig mellem begge de pågældende levesteder, for at artsbestandene kan trives.
- (30) Det er nødvendigt, at genopretningsforanstaltningerne for naturtyperne er tilstrækkelige og egnede til, at disse naturtyper kan opnå en god tilstand, og at der hurtigst muligt etableres gunstige referenceområder med henblik på at opnå en gunstig bevaringsstatus for disse naturtyper. Det er vigtigt, at genopretningsforanstaltningerne sikrer, at de tidsbestemte og kvantificerede områdebaserede mål nås. Genopretningsforanstaltningerne for levestederne for arterne skal også være tilstrækkelige og egnede til, at der hurtigst muligt opnås en tilstrækkelig kvalitet og kvantitet, således at der opnås en gunstig bevaringsstatus for arterne.

⁽⁸⁾ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7).

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (EUT L 20 af 26.1.2010, s. 7).

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet) (EUT L 164 af 25.6.2008, s. 19).

- (31) Genopretningsforanstaltninger, der træffes i henhold til nærværende forordning med henblik på at genoprette eller opretholde visse af de naturtyper, der er opført i bilag I, såsom græsland, heder eller vådområder, kan i visse tilfælde kræve fjernelse af skov for at genetablere en bevaringsorienteret forvaltning, som kan omfatte aktiviteter såsom slåning eller græsning. Naturgenopretning og standsning af skovrydning er begge vigtige og gensidigt forstærkende miljømål. Kommissionen vil som nævnt i betragtning 36 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1115⁽¹⁾ udarbejde retningslinjer for at klarlægge fortolkningen af definitionen af »landbrugsmæssig anvendelse« fastsat i nævnte forordning, navnlig i forbindelse med omlægning af skove til arealer, hvis formål ikke er landbrugsmæssig anvendelse.
- (32) Det er vigtigt at sikre, at de genopretningsforanstaltninger, der træffes i henhold til denne forordning, giver en konkret og målbar forbedring af økosystemernes tilstand, både for de enkelte områder, som genoprettes, og på nationalt plan og EU-plan.
- (33) For at sikre, at genopretningsforanstaltningerne er effektive, og at resultaterne af dem kan måles over tid, er det vigtigt, at de områder, der er omfattet af sådanne genopretningsforanstaltninger med henblik på at forbedre tilstanden af de levesteder, der er omfattet af anvendelsesområdet for bilag I til direktiv 92/43/EØF, at genoprette de pågældende levesteder og at forbedre deres konnektivitet, viser en løbende forbedring, indtil der er opnået en god tilstand.
- (34) Det er også vigtigt, at de områder, der er omfattet af genopretningsforanstaltninger med henblik på at forbedre kvaliteten og kvantiteten af levesteder for arter, som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 92/43/EØF, og af levesteder for vilde fugle, som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2009/147/EF, viser en løbende forbedring med hensyn til deres bidrag til at opnå en tilstrækkelig kvantitet og kvalitet af levestederne for de pågældende arter.
- (35) Det er vigtigt at sikre, at de områder, der er dækket af naturtyper, som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 92/43/EØF, og som er i en god tilstand, på tværs af medlemsstaternes europæiske område og Unionens område i det hele taget, gradvis forøges, indtil det gunstige referenceområde for hver naturtype er opnået, og mindst 90 % af sådanne områder på medlemsstatsniveau er i en god tilstand, således at disse naturtyper i Unionen opnår en gunstig bevaringsstatus. En medlemsstat bør, når det er behørigt begrundet, og for naturtyper, der er meget almindelige og udbredte i Unionen og dækker mere end 3 % af den pågældende medlemsstats europæiske område, have mulighed for at anvende en procentsats på mindre end 90 % for det område, der skal være i en god tilstand, for de enkelte naturtyper, der er opført i bilag I til denne forordning, hvis denne procentsats ikke vil forhindre, at en gunstig bevaringsstatus for disse naturtyper som fastsat i henhold til artikel 1, litra e), i direktiv 92/43/EØF opnås eller opretholdes på nationalt biogeografisk niveau. Hvis en medlemsstat anvender denne undtagelse, bør medlemsstaten begrunde den i sin nationale genopretningsplan.
- (36) Det er vigtigt at sikre, at kvaliteten og kvantiteten af levesteder for arter, som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 92/43/EØF, samt levesteder for vilde fugle, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2009/147/EF, på tværs af medlemsstaternes europæiske område og Unionens område i det hele taget, gradvis forøges, indtil de er tilstrækkelige til at sikre de pågældende arters overlevelse på lang sigt.
- (37) Det er vigtigt, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger, der har til formål at sikre, at de områder, der er dækket af naturtyper, som hører ind under denne forordnings anvendelsesområde, og som er omfattet af genopretningsforanstaltninger, viser en løbende forbedring af tilstanden, indtil de opnår en god tilstand, og at medlemsstaterne træffer foranstaltninger, der har til formål at sikre, at disse naturtyper, når de har opnået en god tilstand, ikke forringes væsentligt, således at opretholdelsen eller opnåelsen af en god tilstand på lang sigt ikke bringes i fare. Manglende opnåelse af disse resultater indebærer ikke manglende opfyldelse af forpligtelsen til at træffe foranstaltninger, der er egnede til at opnå disse resultater. Det er også vigtigt, at medlemsstaterne bestræber sig på at gøre en indsats for at forebygge en væsentlig forringelse af de områder, der er dækket af sådanne naturtyper, som enten allerede er i en god tilstand eller ikke er i en god tilstand, men endnu ikke er omfattet af genopretningsforanstaltninger. Sådanne foranstaltninger er vigtige for at undgå et øget genopretningsbehov i fremtiden og bør fokusere på områder med de naturtyper, som medlemsstaterne har udpeget i deres nationale genopretningsplaner, og hvis genopretning er nødvendig for at nå genopretningsmålene. Der bør ses på muligheden

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1115 af 31. maj 2023 om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 (EUT L 150 af 9.6.2023, s. 206).

for force majeure, såsom naturkatastrofer, som kan medføre en forringelse af områder, der er dækket af sådanne naturtyper, samt uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer. Uden for Natura 2000-områder bør der også ses på resultatet af en plan eller et projekt af væsentlig samfundsinteresse, for hvilke der ikke findes en mindre skadelig alternativ løsning. For områder, der er omfattet af genopretningsforanstaltninger, bør dette vurderes i hvert enkelt tilfælde. For Natura 2000-områder godkendes planer og projekter i henhold til artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF. Det bør sikres, at medlemsstaterne fortsat har mulighed for i mangel af alternativer at anvende kravet om, at der ikke må ske forringelser, inden for hvert biogeografisk område på deres område for hver naturtype og hvert levested for arter. En sådan mulighed bør tillades på visse betingelser, herunder at der træffes kompensationsforanstaltninger for hver væsentlig forringelse. Hvis et område som et ønsket resultat af en genopretningsforanstaltning omdannes fra en naturtype, som er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, til en anden naturtype, som er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, bør området ikke anses for at være forringet.

- (38) Med henblik på undtagelserne fra forpligtelserne til løbende forbedring og til, at der ikke må ske forringelser uden for Natura 2000-områder, i henhold til denne forordning bør medlemsstaterne antage, at anlæg til produktion af energi fra vedvarende energikilder, deres tilslutning til nettet, selve det tilknyttede net og lagringsaktiver er af væsentlig samfundsinteresse. Medlemsstaterne bør kunne beslutte at begrænse anvendelsen af en sådan antagelse under behørigt begrundede og specifikke omstændigheder såsom hensyn til det nationale forsvar. Desuden bør medlemsstaterne kunne undtage sådanne projekter for vedvarende energi fra forpligtelsen om, at der ikke findes en mindre skadelig alternativ løsning, med henblik på anvendelsen af disse undtagelser, forudsat at projekterne har været genstand for en strategisk miljøvurdering eller en miljøkonsekvensvurdering. Ved at betragte sådanne anlæg som værende af væsentlig samfundsinteresse og, hvis det er relevant, begrænse kravet om at vurdere mindre skadelige alternative løsninger vil sådanne projekter kunne drage fordel af en forenklet vurdering for så vidt angår undtagelserne fra vurderingen af væsentlig samfundsinteresse i henhold til denne forordning.
- (39) Aktiviteter, som har forsvar eller national sikkerhed som eneste formål, bør have højeste prioritet. Medlemsstaterne bør derfor, når de træffer genopretningsforanstaltninger, kunne undtage områder, der anvendes til sådanne aktiviteter, hvis disse foranstaltninger anses for at være uforenelige med den fortsatte militære anvendelse af de pågældende områder. Medlemsstaterne bør endvidere med henblik på anvendelsen af denne forordnings bestemmelser om undtagelser fra forpligtelserne til løbende forbedring og til, at der ikke må ske forringelser uden for Natura 2000-områder, have mulighed for at antage, at planer og projekter vedrørende sådanne aktiviteter er af væsentlig samfundsinteresse. Medlemsstaterne bør også kunne undtage sådanne planer og projekter fra forpligtelsen om, at der ikke findes en mindre skadelig alternativ løsning. Hvis medlemsstaterne anvender denne undtagelse, bør de imidlertid pålægges at træffe foranstaltninger, for så vidt det er rimeligt og praktisk muligt, med henblik på at afbøde disse planers og projekters virkning på naturtyperne.
- (40) Det understreges i EU's biodiversitetsstrategi for 2030, at det er nødvendigt med en styrket indsats for at genoprette forringede marine økosystemer, herunder kulstofrige økosystemer og vigtige gyde- og opvækstområder for fisk. Det anføres også i strategien, at Kommissionen foreslår en ny handlingsplan for bevarelse af fiskeressourcer og beskyttelse af marine økosystemer.
- (41) De marine naturtyper, som er opført i bilag I til direktiv 92/43/EØF, er defineret bredt og omfatter mange økologisk forskellige undertyper med forskelligt genopretningspotentiale, hvilket gør det vanskeligt for medlemsstaterne at træffe egnede genopretningsforanstaltninger for de pågældende naturtyper. De marine naturtyper, som er opført i bilag I til direktivet, bør derfor specificeres yderligere ved hjælp af relevante klassifikationsniveauer for marine habitater i EU-naturinformationssystemet (EUNIS). Medlemsstaterne bør for at opnå en gunstig bevaringsstatus for hver af disse naturtyper fastlægge gunstige referenceområder, for så vidt som sådanne referenceområder ikke allerede er fastlagt i anden EU-lovgivning. Gruppen af marine bløde sedimentnaturtyper, som svarer til visse af de benthiske overordnede habitattyper, der er angivet i direktiv 2008/56/EF, er bredt repræsenteret i havområderne i flere medlemsstater. Medlemsstaterne bør derfor have mulighed for at begrænse de genopretningsforanstaltninger, der gradvis indføres, til en mindre andel af arealet af disse naturtyper, som ikke er i en god tilstand, forudsat at dette ikke udgør en hindring for opnåelse eller opretholdelse af en god miljøtilstand, jf. direktiv 2008/56/EF, idet der navnlig tages hensyn til tærskelværdierne for deskriptorerne til beskrivelse af en god miljøtilstand i punkt 1 og 6 i bilag I til nævnte direktiv, som er fastsat i overensstemmelse med nævnte direktivs artikel 9, stk. 3, for omfanget af tab af disse naturtyper, for negative virkninger på disse naturtypers tilstand og for det maksimalt tilladte omfang af disse negative virkninger.

- (42) Hvis beskyttelsen af levesteder i kystområder og marine levesteder betyder, at fiskeri og akvakultur skal reguleres, finder den fælles fiskeripolitik anvendelse. I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013⁽¹²⁾ fastsættes det navnlig, at der i den fælles fiskeripolitik skal anlægges en økosystembaseret tilgang til fiskeriforvaltning med henblik på at sikre, at fiskeriets negative indvirkning på det marine økosystem minimeres. Det fastlægges også i forordningen, at den fælles fiskeripolitik har til formål at sikre, at akvakultur og fiskeri ikke nedbryder havmiljøet.
- (43) For at nå målet om fortsat, langsigtet og vedvarende genopretning af en biologisk mangfoldig og modstandsdygtig natur, bør medlemsstaterne fuldt ud udnytte den fælles fiskeripolitiks muligheder. Medlemsstaterne har inden for rammerne af Unionens enekompetence med hensyn til bevarelse af marine biologiske ressourcer mulighed for at træffe ikkediskriminerende foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af fiskebestande og opretholdelse eller forbedring af bevarelsesstatussen for marine økosystemer inden for en grænse på 12 sømil. Medlemsstater, der har en direkte forvaltningsmæssig interesse som defineret i forordning (EU) nr. 1380/2013, har desuden mulighed for at blive enige om at forelægge fælles henstillinger til bevarelsesforanstaltninger med henblik på overholdelse af forpligtelserne i Unionens miljølovgivning. Hvis en medlemsstat medtager bevarelsesforanstaltninger, der er nødvendige for at bidrage til målene for nærværende forordning, i sin nationale genopretningsplan, og disse bevarelsesforanstaltninger kræver forelæggelse af fælles henstillinger, bør den pågældende medlemsstat indlede høring og forelægge disse fælles henstillinger inden for en frist, der gør det muligt at vedtage dem rettidigt inden for deres respektive frister, med henblik på at fremme sammenhængen mellem de forskellige politikker for bevarelse af marine økosystemer. Sådanne foranstaltninger skal vurderes og vedtages i overensstemmelse med reglerne og procedurerne i den fælles fiskeripolitik.
- (44) Ifølge direktiv 2008/56/EF skal medlemsstaterne samarbejde bilateralt og inden for regionale og subregionale samarbejds mekanismer, herunder via regionale havkonventioner, nemlig konventionen om beskyttelse af havmiljøet i det nordøstlige Atlanterhav⁽¹³⁾, konventionen om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet⁽¹⁴⁾, konventionen om beskyttelse af Middelhavets havmiljø og kystområder⁽¹⁵⁾ og konventionen om beskyttelse af Sortehavet, der blev undertegnet den 21. april 1992 i Bukarest, samt, hvis der er tale om fiskeriforanstaltninger, inden for rammerne af de regionale grupper, der er nedsat som led i den fælles fiskeripolitik.
- (45) Det er vigtigt, at der også træffes genopretningsforanstaltninger for levesteder for visse marine arter såsom hajer og rokker, der er omfattet af anvendelsesområdet for f.eks. konventionen om beskyttelse af migrerende arter af vilde dyr, som blev undertegnet den 23. juni 1979 i Bonn, eller de regionale havkonventioners lister over udsatte og truede arter, men falder uden for anvendelsesområdet for direktiv 92/43/EØF, da de har en vigtig funktion i økosystemet.
- (46) Medlemsstaterne kan for at støtte genopretningen og undgå forringelser af levesteder i land-, ferskvands-, kyst- og havområder udpege yderligere områder som »beskyttede områder« eller »strengt beskyttede områder«, gennemføre andre effektive områdebaserede bevaringsforanstaltninger og fremme private jordbeskyttelsesforanstaltninger.
- (47) Byøkosystemer tegner sig for ca. 22 % af landarealet i Unionen og udgør det område, hvor størstedelen af Unionens borgere bor. Grønne byområder omfatter bl.a. skove i byområder, parker og haver, bylandbrug, gader med træer samt enge og levende hegn i byområder. Byøkosystemer er, ligesom de andre økosystemer, der er omhandlet i denne forordning, vigtige levesteder for biodiversitet, navnlig planter, fugle og insekter, herunder bestøvere. De yder også mange andre vitale økosystemtjenester, herunder reduktion og kontrol af naturkatastroferisici såsom i forbindelse med oversvømmelser og varmeeffekter, køling, fritidsaktiviteter, vand- og luftfiltrering samt modvirkning af og tilpasning til klimaændringer. Forøgelsen af grønne byområder er et vigtigt parameter for måling af forbedringen af byøkosystemernes evne til at levere disse vitale tjenester. Et øget plantedække i et givet byområde bremser afstrømningsvand og mindsker således risikoen for vandløbsforurening som følge af overløb efter voldsomt uvejr og bidrager til at holde sommertemperaturerne nede, hvilket opbygger modstandsdygtighed over for klimaændringer, og giver naturen yderligere plads til at trives. Forøgelse af grønne byområder vil i mange tilfælde forbedre

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013 af 11. december 2013 om den fælles fiskeripolitik, ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1954/2003 og (EF) nr. 1224/2009 og ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 og (EF) nr. 639/2004 samt Rådets afgørelse 2004/585/EF (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 22).

⁽¹³⁾ EFT L 104 af 3.4.1998, s. 2.

⁽¹⁴⁾ EFT L 73 af 16.3.1994, s. 20.

⁽¹⁵⁾ EFT L 240 af 19.9.1977, s. 3.

byøkosystemets sundhed. Sunde byøkosystemer er for deres vedkommende afgørende for at støtte andre vigtige europæiske økosystemers sundhed, f.eks. ved at forbinde naturområder i de omkringliggende landområder, forbedre vandløbenes sundhed uden for byerne, give fugle og bestøverarter med tilknytning til levesteder i landbrugs- og skovområder et tilflugs- og yngleområde samt sikre vigtige levesteder for trækfugle.

- (48) Tiltag, der sikrer, at omfanget af grønne byområder, navnlig træer, ikke længere er i fare for at blive reduceret, skal styrkes kraftigt. For at sikre at grønne byområder fortsat leverer de nødvendige økosystemtjenester, bør der sættes en stopper for tabet af dem, og de bør genoprettes og øges, bl.a. ved at integrere grøn infrastruktur og naturbaserede løsninger såsom grønne tage og grønne vægge i bygningernes udformning. En sådan integration kan bidrage til at vedligeholde og øge ikke blot arealet af grønne byområder, men også, såfremt træer indgår, arealet af trækronedækning i byområder.
- (49) Ifølge videnskabelig dokumentation har kunstigt lys negativ indvirkning på biodiversiteten. Kunstigt lys kan også påvirke menneskers sundhed. Når medlemsstaterne udarbejder deres nationale genopretningsplaner i henhold til denne forordning, bør de kunne overveje at standse, reducere eller afhjælpe lysforurening i alle økosystemer.
- (50) Der opfordres i EU's biodiversitetsstrategi for 2030 til, at der gøres en større indsats for at genoprette ferskvandsøkosystemer og vandløbenes naturlige funktioner. Genopretning af ferskvandsøkosystemer bør omfatte bestræbelser på at genoprette den naturlige konnektivitet i vandløb samt deres bredder og flodsletter, bl.a. ved at fjerne kunstige hindringer, med henblik på at bidrage til at opnå en gunstig bevaringsstatus for levesteder i vandløb og søer samt på flodsletter og arter, der lever på de levesteder, som er beskyttet i henhold til direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF, og nå et af de centrale mål i EU's biodiversitetsstrategi for 2030, nemlig at genoprette mindst 25 000 km fritflydende vandløb i forhold til 2020, hvor EU's biodiversitetsstrategi for 2030 blev vedtaget. Når medlemsstaterne fjerner hindringer, bør de primært koncentrere sig om overflødige hindringer, dvs. hindringer, der ikke længere er nødvendige med henblik på produktion af vedvarende energi, sejlads ad indre vandveje, vandforsyning eller anden anvendelse.
- (51) I Unionen er bestanden af bestøvere faldet drastisk i de seneste årtier, og én ud af tre biarter og sommerfuglearter er i nedgang, mens én ud af ti af disse arter er ved at uddø. Bestøvere er afgørende for, at landøkosystemer kan fungere, for menneskers trivsel og for fødevarerikningen, fordi de bestøver vilde og dyrkede planter. Rapporten fra 2021, der er baseret på resultaterne af projektet om det integrerede system for naturkapitalregnskab (INCA), som varetages af Kommissionens tjenestegrene og Det Europæiske Miljøagentur (EEA) i fællesskab, viser, at næsten 5 000 000 000 EUR af Unionens årlige landbrugsoutput direkte tilskrives bestøvende insekter.
- (52) Kommissionen iværksatte med sin meddelelse af 1. juni 2018 EU's bestøverinitiativ som følge af Europa-Parlamentets og Rådets opfordringer om at afhjælpe nedgangen i bestøvere. Rapporten af 27. maj 2021 om fremskridt med hensyn til gennemførelsen af initiativet viste, at der stadig er betydelige udfordringer forbundet med at tackle årsagerne til nedgangen i bestøvere, herunder brugen af pesticider. Både Europa-Parlamentet, i sin beslutning af 9. juni, og Rådet, i sine konklusioner af 17. december 2020 om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 15/2020, opfordrede til, at der gøres en større indsats for at afhjælpe nedgangen i bestøvere, at der etableres en overvågningsramme for bestøvere for hele Unionen, og at der fastlægges klare mål og indikatorer for tilsagnet om at vende nedgangen i bestøvere. I sin særberetning fra 2020 anbefalede Den Europæiske Revisionsret, at Kommissionen opretter passende styrings- og overvågningsmekanismer for tiltag til at imødegå trusler mod bestøvere. I sin meddelelse af 24. januar 2023 fremlagde Kommissionen en revision af EU's bestøverinitiativ med titlen »Revision af EU's bestøverinitiativ — En ny pagt for bestøvere«, som fastsætter de tiltag, som Unionen og dens medlemsstater skal træffe for at vende nedgangen i antallet af bestøvere inden 2030.
- (53) Formålet med forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler er at regulere en af årsagerne til nedgangen i bestøvere ved at forbyde brugen af plantebeskyttelsesmidler i økologisk følsomme områder, hvoraf mange er omfattet af nærværende forordning, f.eks. områder, der er levested for bestøverarter, som på de europæiske rødlistor over arter er klassificeret som udryddelsestruede.
- (54) Der er brug for bæredygtige, modstandsdygtige og biologisk mangfoldige landbrugsøkosystemer for at tilvejebringe sikre, bæredygtige og næringsrige fødevarer til overkommelige priser. Biologisk mangfoldige landbrugsøkosystemer øger også landbrugets modstandsdygtighed over for klimaændringer og miljørisici, samtidig med at de skaber fødevarerikthed og -sikring og nye arbejdspladser i landdistrikterne, navnlig job i forbindelse med økologisk landbrug samt turisme og fritidsaktiviteter i landdistrikter. Unionen skal derfor forbedre biodiversiteten i sine

landbrugsarealer gennem en række forskellige eksisterende praksisser, som er til gavn for eller forenelige med øget biodiversitet, herunder gennem anvendelse af ekstensivt landbrug. Ekstensivt landbrug er afgørende for at kunne opretholde mange arter og levesteder i biologisk mangfoldige områder. Der findes mange praksisser for ekstensivt landbrug, som giver flere og betydelige fordele for beskyttelsen af biodiversitet, økosystemtjenester og landskabstræk, bl.a. præcisionslandbrug, økologisk landbrug, agroøkologi, skovlandbrug og permanente græsarealer med lav intensitet. Sådanne praksisser har ikke til formål at standse arealanvendelse til landbrugsformål, men snarere at tilpasse denne form for anvendelse til gavn for landbrugsøkosystemernes funktion og produktivitet på lang sigt. Finansielt attraktive finansieringsordninger for ejere, landbrugere og andre arealforvaltere med henblik på frivillig deltagelse i sådanne praksisser er vigtige for at opnå de langsigtede fordele ved genopretning.

- (55) Der skal træffes genopretningsforanstaltninger for at øge biodiversiteten i landbrugsøkosystemer i hele Unionen, også i de områder, der ikke er dækket af de naturtyper, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 92/43/EØF. I mangel af en fælles metode til at vurdere landbrugsøkosystemernes tilstand, som ville gøre det muligt at fastsætte særlige genopretningsmål for landbrugsøkosystemer, bør der indføres en generel forpligtelse til at forbedre biodiversiteten i landbrugsøkosystemer og på grundlag af et udvalg af indikatorer måle, om denne forpligtelse opfyldes, ud fra indekset for sommerfugle på græsland, lageret af organisk kulstof i dyrket mineraljord eller andelen af landbrugsarealer med landskabstræk med stor diversitet.
- (56) Da agerlandsfugle er velkendte og almindeligt anerkendte nøgleindikatorer for landbrugsøkosystemers sundhed, bør der fastsættes mål for deres genopretning. Forpligtelsen til at nå målene bør påhvile medlemsstaterne og ikke de enkelte landbrugere. Medlemsstaterne bør nå disse mål ved at indføre effektive genopretningsforanstaltninger på landbrugsjord og ved at samarbejde med og bistå landbrugere og andre interessenter med foranstaltningernes udformning og praktiske gennemførelse.
- (57) Landbrugsjord med landskabstræk med stor diversitet, herunder bræmmer, brakjord i eller uden for omdriften, levende hegn, individuelle træer eller grupper af træer, rækker af træer, markbræmmer, små arealer, grøfter, vandløb, små vådområder, terrasser, stendysser, stenmure, søer, vandhuller og kulturelle karakteristika, skaber plads til vilde planter og dyr, herunder bestøvere, forebygger erosion og udpining af jorden, filtrerer luft og vand, støtter modvirkningen af og tilpasningen til klimaændringer og øger landbrugsproduktiviteten for afgrøder, der er afhængige af bestøvning. Produktive træer kan på visse betingelser også betragtes som landskabstræk med stor diversitet.
- (58) Den fælles landbrugspolitik har til formål at støtte og styrke miljøbeskyttelsen, herunder biodiversiteten. Den omfatter specifikke mål om at bidrage til at standse og vende tab af biodiversitet, øge økosystemtjenesterne og bevare levesteder og landskaber. Ifølge den nye fælles landbrugspolitik konditionalitetsnorm 8 for god landbrugs- og miljømæssig stand af jord (GLM 8), jf. bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 ⁽¹⁶⁾, skal modtagere af arealrelateret støtte afsætte mindst 4 % af agerjord på bedriftsniveau til ikkeproduktive arealer og landskabstræk såsom braklagt jord og bevare eksisterende landskabstræk. Den andel på 4 %, der skal afsættes i overensstemmelse med GLM 8-normen, kan reduceres til 3 %, hvis visse forudsætninger er opfyldt. Forpligtelsen skal bidrage til, at medlemsstaterne opnår en positiv tendens i landskabstræk med stor diversitet på landbrugsjord. Derudover har medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik mulighed for at indføre bioordninger for landbrugspraksis, som gennemføres af landbrugere på landbrugsområder, og som kan omfatte opretholdelse og skabelse af landskabstræk eller ikkeproduktive områder. Ligeledes kan medlemsstaterne i de strategiske planer, der udarbejdes som led i den fælles landbrugspolitik, også medtage miljø- og klimavenlige landbrugsforpligtelser, herunder forbedret forvaltning af landskabstræk, som går videre end GLM 8-normen eller bioordninger. Projekter inden for rammerne af delprogrammet »Natur og Biodiversitet« under LIFE-programmet, som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 ⁽¹⁷⁾, vil også bidrage til at bringe Europas biodiversitet på

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 (EUT L 435 af 6.12.2021, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 af 29. april 2021 om oprettelse af et program for miljø- og klimainsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013 (EUT L 172 af 17.5.2021, s. 53).

landbrugsjord på rette kurs mod genopretning senest i 2030 ved at støtte gennemførelsen af direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF samt EU's biodiversitetsstrategi for 2030.

- (59) Genopretning og vådlægning af organiske jorde, som defineret i 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, der anvendes til landbrugsformål, dvs. til græsarealer og dyrkede arealer, og som er drænedes tørvemoser, bidrager til at opnå betydelige biodiversitetsfordele, en væsentlig reduktion af drivhusgasemissioner og andre miljømæssige fordele og er samtidig med til at skabe et mangfoldigt landbrugslandskab. Medlemsstaterne kan vælge blandt en bred vifte af genopretningsforanstaltninger for drænedes tørvemoser, der anvendes til landbrugsformål, fra omlægning af dyrkede arealer til permanente græsarealer og ekstensiveringsforanstaltninger ledsaget af reduceret dræning til fuldstændig vådlægning med mulighed for dyrkning af vådområder eller etablering af tørveddannende vegetation. Der opnås størst klimafordele ved at genoprette og vådlægge dyrkede arealer, efterfulgt af genopretning af græsarealer, der har været anvendt til intensiv drift. For at give medlemsstaterne en vis fleksibilitet i forbindelse med opfyldelsen af genopretningsmålene for drænedes tørvemoser, der anvendes til landbrugsformål, bør de kunne lade genopretningsforanstaltningerne og vådlægningen af drænedes tørvemoser i områder med tørveudvinding samt til en vis grad genopretningen og vådlægningen af drænedes tørvemoser, der benyttes til anden arealanvendelse, f.eks. skove, indgå i beregningen af, om genopretningsmålene for drænedes tørvemoser, der anvendes til landbrugsformål, er nået. Hvis vådlægning af drænedes tørvemoser, der anvendes til landbrugsformål, ikke kan gennemføres på grund af betydelig negativ indvirkning på bygninger, infrastruktur, klimatilpasning eller andre offentlige interesser, og det ikke er muligt at vådlægge tørvemoser, der benyttes til anden arealanvendelse, bør det, hvis det er behørigt begrundet, være muligt for medlemsstaterne at fastsætte lavere procentsatser for, hvor stort et areal med tørvemoser der skal vådlægges.
- (60) For at høste det fulde biodiversitetsudbytte bør genopretningen og vådlægningen af områder med drænedes tørvemoser udvides til mere end de vådområder, der er opført som naturtyper i bilag I til direktiv 92/43/EØF, og som skal genoprettes og genetableres. Data om omfanget af organiske jorde og deres drivhusgasemissioner og -optag overvåges og stilles til rådighed gennem LULUCF-sektorrapporteringen i medlemsstaternes nationale drivhusgasopgørelser, som indsendes i henhold til FN's rammekonvention om klimaændringer. Genoprettede og vådlagte tørvemoser kan fortsat anvendes produktivt på alternative måder. Paludikultur, dvs. dyrkning af vådområder, kan f. eks. omfatte dyrkning af forskellige slags rør, visse former for træ, blåbær, tranebær og sphagnum og græsning med vandbøfler. Sådanne praksisser bør bygge på principperne om bæredygtig forvaltning og tage sigte på at øge biodiversiteten, så de har en høj værdi både økonomisk og økologisk. Paludikultur kan også være til gavn for flere arter, som er truede i Unionen, og kan fremme vådområders og tilhørende artsbestandes konnektivitet i Unionen. Finansieringen af foranstaltninger til at genoprette og vådlægge drænedes tørvemoser og give erstatning for indkomstab kan komme fra en lang række kilder, herunder fra udgifter under Unionens budget og EU-finansieringsprogrammer.
- (61) I den nye EU-skovstrategi for 2030, der er fastsat i Kommissionens meddelelse af 16. juli 2021, beskrives behovet for at genoprette skovenes biodiversitet. Skove og andre træbevoksede landområder dækker mere end 43,5 % af Unionens landområder. Skovøkosystemer med rig biodiversitet er sårbare over for klimaændringer, men er også en naturlig allieret i forbindelse med tilpasning til og bekæmpelse af klimaændringer og klimarelaterede risici, bl.a. ved at fungere som kulstoflager og kulstofdræn, og de yder mange andre vigtige økosystemtjenester og -goder, såsom tømmer og træ, fødevarer og andre produkter, som ikke er af træ, klimaregulering, stabilisering og erosionskontrol af jorden og rensning af luft og vand.
- (62) Der skal træffes genopretningsforanstaltninger for at øge biodiversiteten i skovøkosystemerne i hele Unionen, også i de områder, der ikke er dækket af de naturtyper, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 92/43/EØF. I mangel af en fælles metode til at vurdere skovøkosystemernes tilstand, som ville gøre det muligt at fastsætte særlige genopretningsmål for skovøkosystemer, bør der indføres en generel forpligtelse til at forbedre biodiversiteten i skovøkosystemer og på grundlag af indekset for almindelige skovfugle og et udvalg af andre indikatorer måle, om denne forpligtelse opfyldes, ud fra stående dødt ved, liggende dødt ved, andelen af skove med en uens alderssammensætning, skovkonnektivitet, lageret af organisk kulstof, andelen af skove domineret af naturligt hjemmehørende træarter og mangfoldigheden af træarter.
- (63) Når medlemsstaterne planlægger og træffer de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at øge biodiversiteten i skovøkosystemer, og når de fastsætter tilfredsstillende niveauer for biodiversitetsindikatorer for

skove, bør de tage hensyn til risikoen for skovbrande baseret på de lokale forhold. Medlemsstaterne bør gøre brug af bedste praksis for at mindske en sådan risiko, navnlig som beskrevet i Kommissionens retningslinjer for landbaseret forebyggelse af naturbrande fra 2021.

- (64) EU's biodiversitetsstrategi for 2030 indeholder et tilsagn om at plante mindst tre milliarder yderligere træer i Unionen senest i 2030 under fuld overholdelse af økologiske principper. Den nye EU-skovstrategi for 2030, der er fastsat i Kommissionens meddelelse af 16. juli 2021, indeholder en køreplan for gennemførelsen af dette tilsagn baseret på det overordnede princip om plantning og dyrkning af det rette træ på det rette sted og til det rette formål. En trætæller er tilgængelig online som et redskab til registrering af bidrag til og fremskridt med hensyn til tilsagnet, og medlemsstaterne bør dokumentere træer, der plantes, i redskabet. Som fastsat i EU's biodiversitetsstrategi for 2030 og i køreplanen i den nye EU-skovstrategi for 2030 udsendte Kommissionen den 17. marts 2023 retningslinjer for biodiversitetsvenlig skovrejsning, genplantning af skov og plantning af træer. Disse retningslinjer, som fastsætter rammerne for de økologiske principper, der skal tages i betragtning, har til formål at bidrage til tilsagnet og derved støtte gennemførelsen af denne forordning.
- (65) Genopretningsmål og -forpligtelser for de levesteder og arter, der er beskyttet i henhold til direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF, for bestøvere samt for ferskvands-, by-, landbrugs- og skovøkosystemer bør supplere og være i synergi med hinanden, således at det overordnede mål om at genoprette økosystemer i alle medlemsstaternes land- og havområder nås. De genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at nå et specifikt mål, vil i mange tilfælde bidrage til at opfylde andre mål eller forpligtelser. Medlemsstaterne bør derfor planlægge genopretningsforanstaltningerne strategisk, således at de bidrager mest muligt effektivt til naturgenopretning i hele Unionen. Genopretningsforanstaltningerne bør også planlægges på en sådan måde, at de bidrager til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer og til forebyggelse og bekæmpelse af virkningerne af naturkatastrofer samt jordforringelse. De bør tage sigte på at optimere økosystemers økologiske, økonomiske og sociale funktioner, herunder deres produktivitetspotentiale, og tage hensyn til deres bidrag til en bæredygtige udvikling i de pågældende områder og lokalsamfund. For at undgå utilsigtede konsekvenser bør medlemsstaterne også tage hensyn til de forventede socioøkonomiske virkninger og de anslåede fordele ved gennemførelsen af genopretningsforanstaltningerne. Det er vigtigt, at medlemsstaterne udarbejder detaljerede nationale genopretningsplaner på grundlag af den bedste tilgængelige videnskabelige dokumentation. Dokumenterede fortegnelser over såvel historisk udbredelse og areal som de forventede ændringer i miljøforholdene som følge af klimaændringer bør indgå i grundlaget for fastlæggelsen af gunstige referenceområder for naturtyper. Det er desuden vigtigt, at offentligheden tidligt får mulighed for reelt at deltage i forberedelsen af planerne. Medlemsstaterne bør tage højde for de særlige vilkår og behov på deres område, således at planerne svarer til de relevante pres, trusler og årsager til tab af biodiversitet, og de bør samarbejde for at sikre genopretning og konnektivitet på tværs af grænser.
- (66) For at sikre synergier mellem de forskellige foranstaltninger, som er truffet og skal træffes for at beskytte, bevare og genoprette naturen i Unionen, bør medlemsstaterne ved udarbejdelsen af deres nationale genopretningsplaner tage hensyn til: de bevaringsforanstaltninger, der er truffet for Natura 2000-områder, og de prioriterede aktionsplaner, der er udarbejdet i overensstemmelse med direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF, foranstaltninger med henblik på at opnå en god økologisk og kemisk tilstand for de vandområder, som indgår i de vandområdeplaner, der udarbejdes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF⁽¹⁸⁾, de havstrategier med henblik på at opnå en god miljøtilstand for alle Unionens havregioner, der udarbejdes i overensstemmelse med direktiv 2008/56/EF, de nationale programmer for bekæmpelse af luftforurening, som udarbejdes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284⁽¹⁹⁾; de nationale strategier og handlingsplaner for biologisk mangfoldighed, der udarbejdes i overensstemmelse med artikel 6 i biodiversitetskonventionen, samt de bevarelsesforanstaltninger, der vedtages i henhold til forordning (EU) nr. 1380/2013, og de tekniske foranstaltninger, som vedtages i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1241⁽²⁰⁾.

⁽¹⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 af 14. december 2016 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer, om ændring af direktiv 2003/35/EF og om ophævelse af direktiv 2001/81/EF (EUT L 344 af 17.12.2016, s. 1).

⁽²⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1241 af 20. juni 2019 om bevarelse af fiskeressourcerne og beskyttelse af marine økosystemer ved hjælp af tekniske foranstaltninger, om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1967/2006 og (EF) nr. 1224/2009 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 og (EU) 2019/1022 og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 894/97, (EF) nr. 850/98, (EF) nr. 2549/2000, (EF) nr. 254/2002, (EF) nr. 812/2004 og (EF) nr. 2187/2005 (EUT L 198 af 25.7.2019, s. 105).

- (67) For at sikre sammenhæng mellem målene i denne forordning og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001⁽²¹⁾, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999⁽²²⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/70/EF⁽²³⁾ for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder, navnlig under udarbejdelsen af de nationale genopretningsplaner, bør medlemsstaterne tage hensyn til de muligheder, som projekter for vedvarende energi giver for at bidrage til opfyldelse af målene for naturgenopretning.
- (68) I betragtning af hvor vigtigt det er konsekvent at imødegå den dobbelte udfordring med tab af biodiversitet og klimaændringer, bør der ved genopretningen af biodiversitet tages hensyn til udnyttelsen af vedvarende energi og omvendt. Det bør være muligt at kombinere genopretningsaktiviteter og udbredelsen af projekter for vedvarende energi, hvor det er muligt, herunder i områder til fremskyndelse af vedvarende energi og i særlige netområder. Direktiv (EU) 2018/2001 kræver, at medlemsstaterne foretager en koordineret kortlægning med henblik på udbredelse af vedvarende energi på deres område for at fastlægge det indenlandske potentiale og det tilgængelige landområde, undergrundsområde, hav eller indlandsvand, der er nødvendigt for installation af anlæg til vedvarende energi og den tilhørende infrastruktur såsom net- og lagerfaciliteter, herunder termisk lagring, som kræves for som minimum at opfylde deres nationale bidrag til 2030-målet for vedvarende energi. Sådanne nødvendige områder, herunder de eksisterende anlæg og samarbejdsmekanismer, skal stå i et rimeligt forhold til de skønnede forløbskurver og den samlede planlagte installerede effekt pr. teknologi for vedvarende energi, der er fastsat i de nationale energi- og klimaplaner. Medlemsstaterne bør udpege en undergruppe af sådanne områder som områder til fremskyndelse af vedvarende energi. Områder til fremskyndelse af vedvarende energi er bestemte lokaliteter, enten land- eller havområder, som er særligt egnede til installation af anlæg til produktion af energi fra vedvarende energikilder, og hvor udbredelsen af en bestemt type vedvarende energi ikke forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet i betragtning af de særlige forhold, der gør sig gældende for det udvalgte område. Medlemsstaterne skal give prioritet til kunstige og bebyggede overflader såsom tage og bygningsfacader, transportinfrastruktur og dens umiddelbare omgivelser, parkeringsområder, landbrugsbedrifter, affaldsanlæg, industriområder, miner, kunstige indre vandområder, søer eller reservoirer, og, hvor det er relevant, rensningsanlæg til byspildevand samt forringede landområder, der ikke kan anvendes til landbrug. Ved direktiv (EU) 2018/2001 fastsættes det også, at medlemsstaterne har mulighed for at vedtage en eller flere planer for at udpege særlige infrastrukturområder til udvikling af net- og lagringsprojekter, der er nødvendige for at integrere vedvarende energi i elektricitetssystemet, hvor en sådan udvikling ikke forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet, eller hvis en sådan virkning kan afbødes behørigt eller, hvis det ikke er muligt, kompenseres. Formålet med sådanne områder skal være at støtte og supplere områderne til fremskyndelse af vedvarende energi. Ved udpegelsen af områder til fremskyndelse af vedvarende energi og særlige infrastrukturområder skal medlemsstaterne undgå beskyttede områder og tage hensyn til deres nationale genopretningsplaner. Medlemsstaterne bør koordinere udarbejdelsen af nationale genopretningsplaner med den kortlægning af områder, som kræves for som minimum at opfylde deres nationale bidrag til 2030-målet for vedvarende energi, og, hvor det er relevant, med udpegelsen af områderne til fremskyndelse af vedvarende energi og de særlige netområder. Under udarbejdelsen af de nationale genopretningsplaner bør medlemsstaterne sikre synergier med opbygningen af infrastruktur til vedvarende energi og energiinfrastruktur og med de områder til fremskyndelse af vedvarende energi og særlige netområder, der allerede er udpeget, og sikre, at funktionen af disse områder, herunder de tilladelsesprocedurer, der gælder for disse områder, og som er fastsat i direktiv (EU) 2018/2001, forbliver uændret.
- (69) For at sikre synergier med de genopretningsforanstaltninger, der allerede er planlagt eller truffet i medlemsstaterne, bør disse genopretningsforanstaltninger anerkendes i de nationale genopretningsplaner, og der bør tages hensyn til dem. Da det ifølge IPCC's sjette vurderingsrapport haster at få truffet foranstaltninger til genopretningen af forringede økosystemer, bør medlemsstaterne gennemføre disse foranstaltninger sideløbende med, at de udarbejder genopretningsplanerne.
- (70) De nationale genopretningsplaner og foranstaltningerne til genopretning af levesteder samt foranstaltningerne til forebyggelse af forringelser af levesteder bør også tage hensyn til resultaterne af forskningsprojekter, som er relevante for vurderingen af økosystemernes tilstand, for kortlægningen og iværksættelsen af genopretningsforanstaltninger og

⁽²¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

⁽²²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimainsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

⁽²³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/70/EF af 13. oktober 1998 om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af Rådets direktiv 93/12/EØF (EFT L 350 af 28.12.1998, s. 58).

for overvågningen. Hvis det er relevant, bør de også tage hensyn til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i Unionen, jf. artikel 191, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), såsom sociale, økonomiske og kulturelle behov og regionale og lokale karakteristika, herunder befolkningstæthed.

- (71) Der bør tages hensyn til den særlige situation, som regionerne i Unionens yderste periferi befinder sig i, som anført i artikel 349 i TEUF, hvori der fastsættes bestemmelser om særlige foranstaltninger til støtte for disse regioner. Som det fremgår af EU's biodiversitetsstrategi for 2030, bør der sættes særlig fokus på beskyttelse og genopretning af økosystemer i regionerne i den yderste periferi grundet disses usædvanligt høje biodiversitetsværdi. Samtidig bør der tages hensyn til de omkostninger, der er forbundet med beskyttelse og genopretning af disse økosystemer, og regionerne i den yderste periferis fjerne beliggenhed, deres status som øsamfund, deres lille areal og deres vanskelige topografiske og klimatiske forhold, navnlig ved udarbejdelsen af de nationale genopretningsplaner. Medlemsstaterne tilskyndes til i disse regioner i den yderste periferi frivilligt at medtage specifikke genopretningsforanstaltninger, som ikke er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.
- (72) EEA bør bistå medlemsstaterne med udarbejdelsen af deres nationale genopretningsplaner og overvågningen af de fremskridt, der gøres for at nå genopretningsmålene og opfylde forpligtelserne. Kommissionen bør vurdere, om de nationale genopretningsplaner er egnede til at nå disse mål og opfylde forpligtelserne, til at nå Unionens overordnede mål om i fællesskab som EU-mål at dække mindst 20 % af landområderne og mindst 20 % af havområderne senest i 2030 og alle økosystemer, som har behov for at blive genoprettet, senest i 2050 i de områder og økosystemer, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, og målene om at genoprette mindst 25 000 km vandløb i Unionen og gøre dem til fritflydende vandløb senest i 2030 samt til at bidrage til tilsagnet om at plante mindst tre milliarder yderligere træer i Unionen senest i 2030.
- (73) Det fremgår af 2020-rapporten om naturens tilstand, at en betydelig del af de oplysninger, som medlemsstaterne indrapporterer i henhold til artikel 17 i direktiv 92/43/EØF og artikel 12 i direktiv 2009/147/EF, navnlig om bevaringsstatus og tendenser for de levesteder og arter, som de beskytter, stammer fra delundersøgelser eller er baseret på ekspertvurderinger alene. Ifølge samme rapport er status for flere naturtyper og arter, som er beskyttet i henhold til direktiv 92/43/EØF, endnu ikke kendt. Det er nødvendigt at få afhjulpet denne manglende viden og investere i overvågning og kontrol, som kan danne grundlag for veldokumenterede og vidensbaserede nationale genopretningsplaner. For at gøre de forskellige overvågningsmetoder mere rettidige, effektive og sammenhængende bør der ved overvågningen og kontrollen gøres bedst mulig brug af resultaterne af EU-finansierede forsknings- og innovationsprojekter, nye teknologier såsom in situ-overvågning og telemåling, idet der gøres brug af rumdata og -tjenester, som leveres som led i EGNOS-, Galileo- og Copernicuskomponenterne af Unionens rumprogram, som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/696 ⁽²⁴⁾. EU's missioner »Genopretning af vores oceaner og farvande«, »Tilpasning til klimaændringer« og »En jordpagt for Europa« som fastsat i Kommissionens meddelelse af 29. september 2021 om europæiske missioner vil støtte gennemførelsen af genopretningsmålene.
- (74) I betragtning af de særlige tekniske og finansielle udfordringer, der er forbundet med kortlægning og overvågning af havmiljøet, bør medlemsstaterne som supplement til de oplysninger, der rapporteres i overensstemmelse med artikel 17 i direktiv 92/43/EØF og i overensstemmelse med artikel 17 i direktiv 2008/56/EF, kunne anvende oplysninger om pres og trusler eller andre relevante oplysninger som grundlag for ekstrapolering, når de vurderer tilstanden af de marine levesteder, der er opført i bilag II til denne forordning. Det bør også være muligt at anvende en sådan tilgang som grundlag for planlægning af genopretningsforanstaltninger for marine levesteder i overensstemmelse med denne forordning. Den samlede vurdering af tilstanden af de marine levesteder, der er opført i bilag II til denne forordning, bør baseres på den bedste tilgængelige viden og den seneste tekniske og videnskabelige udvikling.
- (75) For at sikre overvågning af fremskridtene med gennemførelsen af de nationale genopretningsplaner, de iværksatte genopretningsforanstaltninger, de områder, der er omfattet af genopretningsforanstaltninger, og dataene om opgørelsen over hindringer for vandløbskontinuitet bør der indføres et system, der pålægger medlemsstaterne at oprette, ajourføre og offentliggøre relevante data om resultaterne af en sådan overvågning. Ved den elektroniske

⁽²⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/696 af 28. april 2021 om oprettelse af Unionens rumprogram og Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet og om ophævelse af forordning (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013 og (EU) nr. 377/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 69).

rapportering af data til Kommissionen bør EEA's Reportnet-system benyttes, og den administrative byrde for alle enheder bør begrænses mest muligt. For at sikre en hensigtsmæssig infrastruktur for offentlig adgang, rapportering og datadeling mellem offentlige myndigheder bør medlemsstaterne, hvor det er relevant, basere dataspecifikationerne på de specifikationer, der er omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF⁽²⁵⁾, 2007/2/EF⁽²⁶⁾ og (EU) 2019/1024⁽²⁷⁾.

- (76) For at sikre, at denne forordning gennemføres effektivt, bør Kommissionen efter anmodning bistå medlemsstaterne gennem instrumentet for teknisk støtte, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/240⁽²⁸⁾, og som giver mulighed for skræddersyet teknisk støtte til udformning og gennemførelse af reformer. Den tekniske støtte, som ydes inden for rammerne af dette instrument, omfatter f.eks. styrkelse af den administrative kapacitet, harmonisering af de lovgivningsmæssige rammer og udveksling af relevant bedste praksis.
- (77) Kommissionen bør rapportere om medlemsstaternes fremskridt med hensyn til at nå genopretningsmålene og opfylde forpligtelserne i denne forordning på grundlag af fremskridtsrapporter for hele Unionen udarbejdet af EEA samt andre analyser og rapporter, som medlemsstaterne har stillet til rådighed på relevante politikområder såsom natur-, hav- og vandpolitik.
- (78) For at sikre, at målene og forpligtelserne i denne forordning nås og opfyldes, er det yderst vigtigt, at der foretages tilstrækkelige private og offentlige investeringer i genopretning. Medlemsstaterne bør derfor integrere udgifter til biodiversitetsmål i deres nationale budgetter, herunder i forbindelse med muligheds- og omstillingsomkostninger som følge af gennemførelsen af de nationale genopretningsplaner, og vise, hvordan EU-midlerne anvendes. Med hensyn til EU-finansiering bidrager udgifter over EU-budgettet og EU-finansieringsprogrammer, såsom LIFE-programmet, Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF), som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1139⁽²⁹⁾, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL), som begge blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/2220⁽³⁰⁾, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden, som begge blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058⁽³¹⁾, og Fonden for Retfærdig Omstilling, som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056⁽³²⁾, samt Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation, som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695⁽³³⁾, til biodiversitetsmål med en ambition om, at der skal afsættes 7,5 % i 2024 og 10 % i 2026 og 2027 af de årlige udgifter under den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 som fastsat i Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093⁽³⁴⁾ («FFR 2021-2027») til biodiversitetsmål. Genopretning- og resiliensfaciliteten, som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241⁽³⁵⁾, er en yderligere kilde til finansiering af beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer. Med hensyn til LIFE-programmet bør der lægges særlig vægt på hensigtsmæssig anvendelse af de strategiske naturprojekter som et specifikt redskab, der kan støtte gennemførelsen af nærværende forordning ved at integrere tilgængelige finansielle ressourcer på en effektiv måde.

⁽²⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26).

⁽²⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1).

⁽²⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1024 af 20. juni 2019 om åbne data og videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (EUT L 172 af 26.6.2019, s. 56).

⁽²⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/240 af 10. februar 2021 om oprettelse af et instrument for teknisk støtte (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 1).

⁽²⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1139 af 7. juli 2021 om oprettelse af Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om ændring af forordning (EU) 2017/1004 (EUT L 247 af 13.7.2021, s. 1).

⁽³⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/2220 af 23. december 2020 om visse overgangsbestemmelser vedrørende støtte ydet fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) i 2021 og 2022 og om ændring af forordning (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306/2013 og (EU) nr. 1307/2013, for så vidt angår midler og anvendelse i 2021 og 2022, og forordning (EU) nr. 1308/2013, for så vidt angår midler og deres fordeling i 2021 og 2022 (EUT L 437 af 28.12.2020, s. 1).

⁽³¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 af 24. juni 2021 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 60).

⁽³²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 af 24. juni 2021 om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 1).

⁽³³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1).

⁽³⁴⁾ Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 11).

⁽³⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (79) Udarbejdelsen af de nationale genopretningsplaner bør ikke indebære en forpligtelse for medlemsstaterne til at omprogrammere finansiering under den fælles landbrugspolitik, den fælles fiskeripolitik eller andre landbrugs- og fiskerifinansieringsprogrammer eller -instrumenter under FFR 2021-2027 med henblik på at gennemføre denne forordning.
- (80) Der findes en række EU-initiativer og nationale og private initiativer til fremme af privat finansiering, såsom InvestEU-programmet, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 ⁽³⁶⁾, og som giver mulighed for at mobilisere offentlig og privat finansiering til støtte for bl.a. styrkelse af natur og biodiversitet ved hjælp af grønne og blå infrastrukturprojekter og kulstofbindende dyrkning som en grøn forretningsmodel. Finansiering af naturgenopretningsforanstaltninger i praksis gennem privat eller offentlig finansiering, herunder resultatbaseret støtte og innovative ordninger såsom certificeringsordninger for kulstoffjernelse, kan fremmes. Der kan også tilskyndes til private investeringer gennem offentlige investeringsordninger, herunder finansielle instrumenter, subsidier og andre instrumenter, forudsat at statsstøttere reglerne overholdes.
- (81) For at sikre gennemførelsen af denne forordning er det afgørende med tilstrækkelige private og offentlige investeringer i naturgenopretningsforanstaltninger. Kommissionen bør derfor senest 12 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden og i samråd med medlemsstaterne forelægge en rapport med en analyse, der identificerer eventuelle mangler i gennemførelsen af denne forordning. Denne rapport bør, hvis det er relevant, ledsages af forslag til passende foranstaltninger, herunder finansielle foranstaltninger til afhjælpning af de identificerede mangler såsom tilvejebringelsen af særlig finansiering, uden at dette foregriber fælleslovgivernes beføjelser til at vedtage den flerårige finansielle ramme efter 2027.
- (82) I henhold til EU-Domstolens faste retspraksis tilkommer det medlemsstaternes domstole i medfør af princippet om loyalt samarbejde som fastlagt i artikel 4, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) at sikre retsbeskyttelsen af borgernes rettigheder i henhold til EU-retten. Det følger desuden af artikel 19, stk. 1, i TEU, at medlemsstaterne tilvejebringer den nødvendige adgang til domstolsprøvelse for at sikre en effektiv retsbeskyttelse på de områder, der er omfattet af EU-retten. Unionen og medlemsstaterne er parter i FN's Økonomiske Kommission for Europas konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet ⁽³⁷⁾ («Århuskonventionen»). I henhold til Århuskonventionen skal medlemsstaterne sikre, at medlemmer af den berørte offentlighed i overensstemmelse med det relevante nationale retssystem har adgang til klage og domstolsprøvelse.
- (83) Medlemsstaterne bør ved udarbejdelsen og gennemførelsen af de nationale genopretningsplaner fremme en fair tilgang, der omfatter alle dele af samfundet. De bør træffe de nødvendige foranstaltninger for at inddrage lokale og regionale myndigheder, jordejere og jordbrugere og deres sammenslutninger, civilsamfundsorganisationer, erhvervslivet, forsknings- og uddannelsessamfund, landbrugere, fiskere, skovbrugere, investorer og andre relevante interessenter samt offentligheden i alle faser af udarbejdelsen, revisionen og gennemførelsen af de nationale genopretningsplaner og for at fremme dialog og formidling af videnskabeligt baserede oplysninger om biodiversitet og fordelene ved genopretning.
- (84) I henhold til forordning (EU) 2021/2115 skal de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik bidrage til opfyldelsen af og være i overensstemmelse med de langsigtede nationale mål, der er fastsat i eller udspringer af de retsakter, der er opført i bilag XIII til nævnte forordning. Nærværende forordning bør tages i betragtning, når Kommissionen i henhold til artikel 159 i forordning (EU) 2021/2115 senest den 31. december 2025 reviderer listen i bilag XIII til nævnte forordning.
- (85) I overensstemmelse med forpligtelsen i det ottende miljøhandlingsprogram som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/591 ⁽³⁸⁾ skal medlemsstaterne udfase miljøskadelige subsidier på nationalt plan ved at gøre bedst mulig brug af markedsbaserede instrumenter og grønne budget- og finansieringsredskaber, herunder dem, der er nødvendige for at sikre en socialt retfærdig omstilling, og støtte virksomheder og andre interessenter i udviklingen af standardiserede metoder for opgørelse af naturkapital.

⁽³⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 af 24. marts 2021 om oprettelse af InvestEU-programmet og om ændring af forordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 30).

⁽³⁷⁾ EUT L 124 af 17.5.2005, s. 4.

⁽³⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/591 af 6. april 2022 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2030 (EUT L 114 af 12.4.2022, s. 22).

- (86) For at sikre den nødvendige tilpasning af denne forordning bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF for så vidt angår supplerings af denne forordning ved at fastlægge og ajourføre en videnskabeligt baseret metode til at overvåge bestøvmangfoldighed og -bestande og for så vidt angår ændring af bilag I-VII til denne forordning, idet grupperne og listerne over naturtyper, listen over marine arter, listen over arter, der anvendes til indekset for almindelige agerlandsfugle, de beskrivelser, enheder og metoder, der gælder biodiversitetsindikatorerne for landbrugsøkosystemer og skovøkosystemer, og listen over eksempler på genopretningsforanstaltninger tilpasses til den tekniske og videnskabelige udvikling for at tage hensyn til erfaringerne fra anvendelsen af denne forordning eller for at sikre overensstemmelse med naturtyperne i EUNIS. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører konsekvensanalyser og relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽³⁹⁾. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (87) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser med henblik på at præcisere metoderne til overvågning af de indikatorer for landbrugsøkosystemer, der er opført i bilag IV til denne forordning, og de indikatorer for skovøkosystemer, der er opført i bilag VI til denne forordning, opstille vejledende rammer for fastsættelse af tilfredsstillende niveauer for grønne byområder, for trækronedækning i byområder i byøkosystemer, for bestøvere, for de biodiversitetsindikatorer for landbrugsøkosystemer, der er opført i bilag IV til denne forordning, og for de indikatorer for skovøkosystemer, der er opført i bilag VI til denne forordning, fastlægge et ensartet format for de nationale genopretningsplaner samt fastsætte formatet, strukturen og de nærmere ordninger for indberetning af data og oplysninger til Kommissionen elektronisk. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ⁽⁴⁰⁾.
- (88) Med henblik på at sikre en hurtig og effektiv reaktion, når der indtræffer en uforudsigelig, ekstraordinær og uprovokeret hændelse, der er uden for Unionens kontrol, og som har alvorlige konsekvenser i hele Unionen for tilgængeligheden af landareal, der er nødvendigt for at sikre en tilstrækkelig landbrugsproduktion til Unionens fødevareforbrug, bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser for så vidt angår midlertidig suspension af anvendelsen af de relevante bestemmelser i denne forordning, i det omfang og i det tidsrum der er strengt nødvendigt, i højst 12 måneder, samtidig med at målene i denne forordning fastholdes. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 182/2011.
- (89) Kommissionen bør foretage en evaluering af denne forordning. I henhold til den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning bør denne evaluering baseres på kriterierne effektivitet, virkningsfuldhed, relevans, sammenhæng og merværdi og bør danne grundlag for konsekvensanalyser af muligheder for yderligere tiltag. Kommissionen bør desuden vurdere, om der er behov for at fastsætte yderligere genopretningsmål på grundlag af fælles metoder til vurdering af tilstanden af de økosystemer, der ikke er omfattet af denne forordnings artikel 4 og 5, under hensyntagen til den seneste videnskabelige dokumentation.
- (90) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 ⁽⁴¹⁾ bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.
- (91) Målene for denne forordning, nemlig at sikre langsigtet og vedvarende genopretning af biologisk mangfoldige og modstandsdygtige økosystemer på tværs af medlemsstaternes europæiske område gennem genopretningsforanstaltninger, som medlemsstaterne skal træffe for i fællesskab at nå et EU-mål for genopretning af land- og havområder senest i 2030 og alle områder, som har behov for at blive genoprettet, senest i 2050, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af handlingens omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

⁽³⁹⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

⁽⁴⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

⁽⁴¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og af direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45).

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand

1. I denne forordning fastsættes regler med henblik på at bidrage til:
 - a) den langsigtede og vedvarende genopretning af biologisk mangfoldige og modstandsdygtige økosystemer i alle medlemsstaternes land- og havområder ved at genoprette forringede økosystemer
 - b) opfyldelse af Unionens overordnede mål vedrørende modvirkning af klimaændringer, tilpasning til klimaændringer og neutralisering af jordforringelse
 - c) bedre fødevaresikring
 - d) opfyldelse af Unionens internationale forpligtelser.
2. Denne forordning udstikker en ramme, inden for hvilken medlemsstaterne skal indføre effektive og områdebaserede genopretningsforanstaltninger med det formål i fællesskab som EU-mål at dække mindst 20 % af landområderne og mindst 20 % af havområderne senest i 2030 og alle økosystemer, som har behov for at blive genoprettet, senest i 2050 i alle de områder og økosystemer, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.

Artikel 2

Geografisk anvendelsesområde

Denne forordning finder anvendelse på økosystemer som omhandlet i artikel 4-12:

- a) på medlemsstaternes område
- b) i medlemsstaternes kystvande som defineret i artikel 2, nr. 7), i direktiv 2000/60/EF, inklusive havbund og undergrund
- c) i vandområder, på havbunden eller i undergrunden på havsiden af den basislinje, hvorfra bredden af en medlemsstats territoriale farvande måles, til den yderste grænse af det område, hvor en medlemsstat har eller udøver suveræne rettigheder eller jurisdiktion i overensstemmelse med De Forenede Nationers havretskonvention fra 1982 ⁽⁴²⁾.

Denne forordning finder kun anvendelse på økosystemer på medlemsstaternes europæiske område, som traktaterne finder anvendelse på.

Artikel 3

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »økosystem«: et dynamisk system af plante-, dyre-, svampe- og mikroorganismesamfund og disses abiotiske miljø, der vekselvirker som en funktionel enhed, og som omfatter naturtyper, levesteder for arter og artsbestande
- 2) »levested for en art«: et levested for en art som defineret i artikel 1, litra f), i direktiv 92/43/EØF

⁽⁴²⁾ EFT L 179 af 23.6.1998, s. 3.

- 3) »genopretning«: den proces, der aktivt eller passivt bidrager til genopretningen af et økosystem for at forbedre dets struktur og funktioner med henblik på at bevare eller øge biodiversitet og økosystemets modstandsdygtighed, ved at forbedre et område med en naturtype til en god tilstand, genetablere et gunstigt referenceområde og forbedre et levested for en art til tilstrækkelig kvalitet og kvantitet i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, 2 og 3, og artikel 5, stk. 1, 2 og 3, og nå målene og opfylde forpligtelserne i artikel 8-12, herunder nå tilfredsstillende niveauer for de indikatorer, der er omhandlet i artikel 8-12
- 4) »god tilstand«: for så vidt angår et område med en naturtype en tilstand, hvor de vigtigste kendetegn ved naturtypen, navnlig dens struktur, funktioner og typiske arter eller sammensætning af typiske arter, afspejler den høje grad af økologisk integritet, stabilitet og modstandsdygtighed, der er nødvendig for at sikre dens opretholdelse på lang sigt, og derved bidrager til at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for en naturtype, hvis den pågældende naturtype er opført i bilag I til direktiv 92/43/EØF, og i marine økosystemer bidrager til at opnå eller opretholde en god miljøtilstand
- 5) »god miljøtilstand«: god miljøtilstand som defineret i artikel 3, nr. 5), i direktiv 2008/56/EF
- 6) »gunstig bevaringsstatus for et område«: gunstig bevaringsstatus som omhandlet i artikel 1, litra e), i direktiv 92/43/EØF
- 7) »gunstig bevaringsstatus for en art«: gunstig bevaringsstatus som omhandlet i artikel 1, litra i), i direktiv 93/43/EØF
- 8) »gunstigt referenceområde«: det samlede areal af en naturtype i et givent biogeografisk område eller havområde på nationalt plan, der anses for det minimum, der er nødvendigt for at sikre levedygtigheden på lang sigt af naturtypen og dens typiske arter eller sammensætning af typiske arter samt alle denne naturtypes betydelige økologiske variationer i dens naturlige udbredelsesområde, og som består af naturtypens nuværende areal og, hvis dette areal ikke er tilstrækkeligt for levedygtigheden på lang sigt af naturtypen og dens typiske arter eller sammensætning af typiske arter, af det yderligere areal, der er nødvendigt for at genetablere naturtypen; hvis den pågældende naturtype er opført i bilag I til direktiv 92/43/EØF, bidrager en sådan genetablering til at opnå en gunstig bevaringsstatus for en naturtype, og i marine økosystemer bidrager en sådan genetablering til at opnå eller opretholde en god miljøtilstand
- 9) »tilstrækkelig kvalitet af et levested«: kvaliteten af et levested for en art, der gør det muligt at opfylde en arts økologiske krav på et af stadierne i sin livscyklus, således at den opretholder sig selv på lang sigt som en levedygtig del af sit levested i sit naturlige udbredelsesområde, og som bidrager til at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for arter, der er opført i bilag II, IV eller V til direktiv 92/43/EØF, og sikre bestandene af de vilde fuglearter, der er omfattet af direktiv 2009/147/EF, samt desuden i marine økosystemer bidrager til at opnå eller opretholde en god miljøtilstand
- 10) »tilstrækkelig kvantitet af et levested«: kvantiteten af et levested for en art, der gør det muligt at opfylde en arts økologiske krav på et af stadierne i sin livscyklus, således at den opretholder sig selv på lang sigt som en levedygtig del af sit levested i sit naturlige udbredelsesområde, og som bidrager til at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for arter, der er opført i bilag II, IV eller V til direktiv 92/43/EØF, og sikre bestandene af de vilde fuglearter, der er omfattet af direktiv 2009/147/EF, samt desuden i marine økosystemer bidrager til at opnå eller opretholde en god miljøtilstand
- 11) »meget almindelig og udbredt naturtype«: en naturtype, der forekommer i flere biogeografiske områder i Unionen med et udbredelsesområde på mere end 10 000 km²
- 12) »bestøver«: et vildt insekt, der transporterer pollen fra en plantes støvknap til en plantes støvfang og dermed muliggør befrugtning og produktion af frø
- 13) »nedgang i bestøverbstande«: et fald i mængden eller mangfoldigheden, eller begge dele, af bestøvere
- 14) »naturligt hjemmehørende træart«: en træart, der forekommer i sit tidligere eller nuværende naturlige udbredelsesområde og sit potentielle spredningsområde, dvs. det område, som den naturligt dækker eller kunne dække uden at være direkte eller indirekte indført eller plejet af mennesker

- 15) »lokal administrativ enhed« eller »LAU«: en administrativ underopdeling på lavt niveau i en medlemsstat under provins-, regions- eller statsniveau, der fastlagt i henhold til artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 ⁽⁴³⁾
- 16) »urbane centre« og »urbane klynger«: regionale enheder, som er klassificeret i byer, mindre byer og forstæder ved hjælp af den kvadratnetbaserede typologi, der er fastlagt i henhold til artikel 4b, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1059/2003
- 17) »byer«: LAU, hvor mindst 50 % af befolkningen bor i et eller flere urbane centre målt efter den urbaniseringsgrad, der er fastsat i henhold til artikel 4b, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 1059/2003
- 18) »mindre byer og forstæder«: LAU, hvor under 50 % af befolkningen bor i et urbant center, men hvor mindst 50 % af befolkningen bor i en urban klynge målt efter den urbaniseringsgrad, der er fastsat i henhold til artikel 4b, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 1059/2003
- 19) »bynære områder«: områder, der grænser op til urbane centre eller urbane klynger, herunder som minimum alle områder inden for én kilometer målt fra disse urbane centres eller urbane klyngers ydre grænser og beliggende i den samme by eller den samme mindre by og forstad som disse urbane centre eller urbane klynger
- 20) »grønt byområde«: det samlede areal med træer, buske, krat, permanent urteagtig vegetation, laver og mosser, damme og vandløb, som findes i byer, mindre byer og forstæder, beregnet på grundlag af data fra landovervågningstjenesten under Copernicus under Copernicuskomponenten af Unionens rumprogram, der er oprettet ved forordning (EU) 2021/696, og, hvis de foreligger for den pågældende medlemsstat, andre hensigtsmæssige supplerende data fra denne medlemsstat
- 21) »trækronedækning i byområde«: det samlede areal af trædækning i byer, mindre byer og forstæder beregnet på grundlag af data om trædækningstæthed fra landovervågningstjenesten under Copernicus under Copernicuskomponenten af Unionens rumprogram, der er oprettet ved forordning (EU) 2021/696, og, hvis de foreligger for den pågældende medlemsstat, andre hensigtsmæssige supplerende data fra denne medlemsstat
- 22) »fritflydende vandløb«: et vandløb eller en vandløbsstrækning, hvis konnektivitet i længderetningen, sideværts og vertikalt ikke hindres af kunstige strukturer, der udgør en hindring, og hvis naturlige funktioner i vid udstrækning ikke berøres heraf
- 23) »vådlægning af tørvemoser«: den proces, hvorved drænedes tørvejorde omlægges til våde tørvejorde
- 24) »område til fremskyndelse af vedvarende energi«: område til fremskyndelse af vedvarende energi som defineret i artikel 2, nr. 9a), i direktiv (EU) 2018/2001.

KAPITEL II

GENOPRETNINGSMÅL OG -FORPLIGTELSE

Artikel 4

Genopretning af land-, kyst- og ferskvandsøkosystemer

1. Medlemsstaterne træffer de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at forbedre områder med de naturtyper, der er opført i bilag I, og som ikke er i en god tilstand, til en god tilstand. Disse genopretningsforanstaltninger skal være indført:
 - a) senest i 2030 på mindst 30 % af det samlede areal af alle de naturtyper, der er opført i bilag I, og som ikke er i en god tilstand, som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15
 - b) senest i 2040 på mindst 60 % og senest i 2050 på mindst 90 % af arealet af hver gruppe af naturtyper, der er opført i bilag I, og som ikke er i en god tilstand, som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15.

⁽⁴³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1).

Med henblik på dette stykke prioriterer medlemsstaterne, hvor det er relevant, indtil 2030 genopretningsforanstaltninger i områder, som er beliggende inden for Natura 2000-områder.

2. Uanset stk. 1, første afsnit, litra a) og b), kan medlemsstaterne, når det er behørigt begrundet og med henblik på nævnte stykke, udelukke meget almindelige og udbredte naturtyper, som dækker mere end 3 % af deres europæiske område, fra den relevante gruppe af naturtyper.

Hvis en medlemsstat anvender den undtagelse, der er omhandlet i første afsnit, træffer medlemsstaten genopretningsforanstaltninger:

a) senest i 2050 på et område, der tegner sig for mindst 80 % af arealet, og som ikke er i en god tilstand, for hver af disse naturtyper

b) senest i 2030 på mindst en tredjedel af den procentsats, der er omhandlet i litra a), og

c) senest i 2040 på mindst to tredjedele af den procentsats, der er omhandlet i litra a).

Den undtagelse, der er omhandlet i første afsnit, anvendes kun, hvis det sikres, at den procentsats, der er omhandlet i andet afsnit, litra a), ikke forhindrer, at den gunstige bevaringsstatus for hver af disse naturtyper opnås eller opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

3. Hvis en medlemsstat anvender undtagelsen i henhold til stk. 2, finder forpligtelsen i stk. 1, første afsnit, litra a), anvendelse på det samlede areal af alle resterende naturtyper, der er opført i bilag I, og som ikke er i en god tilstand, og forpligtelsen i stk. 1, første afsnit, litra b), finder anvendelse på de resterende områder i de relevante grupper af naturtyper, der er opført i bilag I, og som ikke er i en god tilstand.

4. Medlemsstaterne træffer de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at genetablere de naturtyper, der er opført i bilag I, i områder, hvor disse naturtyper ikke forekommer, med henblik på at opnå det gunstige referenceområde for disse naturtyper. Disse foranstaltninger skal være indført på områder, der tegner sig for mindst 30 % af det yderligere areal, der er nødvendigt for at opnå det samlede gunstige referenceområde for hver gruppe af naturtyper, der er opført i bilag I, som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15, senest i 2030, på områder, der tegner sig for mindst 60 % af dette areal, senest i 2040 og på 100 % af arealet senest i 2050.

5. Uanset denne artikels stk. 4 kan en medlemsstat, hvis den finder, at det ikke er muligt at træffe genopretningsforanstaltninger senest i 2050, som er nødvendige for at opnå det gunstige referenceområde for en specifik naturtype på 100 % af arealet, fastsætte en lavere procentsats på mellem 90 % og 100 % i sin nationale genopretningsplan, jf. artikel 15, og give en tilstrækkelig begrundelse. I så fald træffer medlemsstaten gradvis de genopretningsforanstaltninger, som er nødvendige for at nå denne lavere procentsats senest i 2050. Senest i 2030 skal disse genopretningsforanstaltninger omfatte mindst 30 % af det yderligere areal, som er nødvendigt for at nå en sådan lavere procentsats senest i 2050, og senest i 2040 skal de omfatte mindst 60 % af det yderligere areal, som er nødvendigt for at nå en sådan lavere procentsats senest i 2050.

6. Hvis en medlemsstat anvender undtagelsen i henhold til stk. 5 på bestemte naturtyper, finder forpligtelsen i stk. 4 anvendelse på de resterende naturtyper, der er en del af de grupper af naturtyper, der er opført i bilag I, og som disse specifikke naturtyper tilhører.

7. Medlemsstaterne træffer i tillæg til de genopretningsforanstaltninger, som er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 4, for land-, kyst- og ferskvandslevesteder for de arter, der er opført i bilag II, IV og V til direktiv 92/43/EØF, og for land-, kyst- og ferskvandslevesteder for de vilde fugle, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2009/147/EF, genopretningsforanstaltninger, som er nødvendige for at forbedre kvaliteten og kvantiteten af disse levesteder, herunder ved at genetablere dem, og for at forbedre deres konnektivitet, indtil der er opnået en tilstrækkelig kvalitet og kvantitet af disse levesteder.

8. Fastlæggelsen af de områder, der er bedst egnede til genopretningsforanstaltninger, jf. nærværende artikels stk. 1, 4 og 7, baseres på den bedste tilgængelige viden og den seneste videnskabelige dokumentation for tilstanden af de naturtyper, der er opført i bilag I til denne forordning, målt ud fra den struktur og funktion, som er nødvendig for deres opretholdelse på lang sigt, herunder deres typiske arter, jf. artikel 1, litra e), i direktiv 92/43/EØF, og for kvaliteten og kvantiteten af levestederne for de arter, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 7, ved at anvende de oplysninger, som rapporteres i henhold til artikel 17 i direktiv 92/43/EØF og artikel 12 i direktiv 2009/147/EF, og, hvor det er relevant, under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder, som omhandlet i denne forordnings artikel 14, stk. 16, litra c).

9. Medlemsstaterne sikrer senest i 2030, at naturtypernes tilstand er kendt for mindst 90 % af arealet fordelt på alle de naturtyper, der er opført i bilag I, og at tilstanden af alle de områder med naturtyper, der er opført i bilag I, er kendt senest i 2040.

10. Ved fastlæggelsen af de genopretningsforanstaltninger, der er omhandlet i stk. 1 og 4, tages der hensyn til behovet for forbedret konnektivitet mellem de naturtyper, der er opført i bilag I, og til de økologiske behov hos de arter, der er omhandlet i stk. 7, og som forekommer i de pågældende naturtyper.

11. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger, som sigter mod at sikre, at de områder, der er omfattet af genopretningsforanstaltninger i overensstemmelse med stk. 1, 4 og 7, viser en løbende forbedring af tilstanden af de naturtyper, der er opført i bilag I, indtil der er opnået en god tilstand, og en løbende forbedring af kvaliteten af levestederne for de arter, der er omhandlet i stk. 7, indtil den tilstrækkelige kvalitet af disse levesteder er opnået.

Uden at dette berører direktiv 92/43/EØF, træffer medlemsstaterne foranstaltninger, som sigter mod at sikre, at der ikke sker en væsentlig forringelse af områder, hvori der er opnået en god tilstand, og hvori den tilstrækkelige kvalitet af levestederne for arterne er opnået.

12. Uden at dette berører direktiv 92/43/EØF, bestræber medlemsstaterne sig på senest på datoen for offentliggørelsen af deres nationale genopretningsplaner i overensstemmelse med denne forordnings artikel 17, stk. 6, at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge væsentlig forringelse af områder, hvor de naturtyper, som er opført i bilag I til denne forordning, forekommer, og som er i en god tilstand eller er nødvendige for at nå genopretningsmålene i nærværende artikels stk. 17.

13. Med hensyn til denne artikels stk. 11 og 12 kan medlemsstaterne uden for Natura 2000-områder, hvis der ikke findes alternativer, anvende de krav om, at der ikke må ske forringelser, der er fastsat i de nævnte stykker, inden for hvert biogeografisk område på deres område for hver naturtype og hvert levested for arter, forudsat at den pågældende medlemsstat meddeler Kommissionen, at den har til hensigt at anvende nærværende stykke, senest den 19. februar 2025 og opfylder forpligtelserne i artikel 15, stk. 3, litra g), artikel 20, stk. 1, litra j), artikel 21, stk. 1, og artikel 21, stk. 2, litra b).

14. Uden for Natura 2000-områder finder forpligtelsen i stk. 11 ikke anvendelse på forringelse, hvis den skyldes:

- a) force majeure, herunder naturkatastrofer
- b) uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer
- c) en plan eller et projekt, som er af væsentlig samfundsinteresse, og for hvilke der ud fra en vurdering af den enkelte sag ikke findes en mindre skadelig alternativ løsning, eller
- d) handlinger eller undladelser fra tredjelandes side, som den pågældende medlemsstat ikke er ansvarlig for.

15. Uden for Natura 2000-områder finder forpligtelsen i stk. 12 ikke anvendelse på forringelse, hvis den skyldes:

- a) force majeure, herunder naturkatastrofer
- b) uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer
- c) en plan eller et projekt, som er af væsentlig samfundsinteresse, og for hvilke der ikke findes en mindre skadelig alternativ løsning, eller
- d) handlinger eller undladelser fra tredjelandes side, som den pågældende medlemsstat ikke er ansvarlig for.

16. Inden for Natura 2000-områder er manglende opfyldelse af forpligtelserne i stk. 11 og 12 berettiget, hvis den skyldes:

- a) force majeure, herunder naturkatastrofer
- b) uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer, eller
- c) en plan eller et projekt, der godkendes i henhold til artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF.

17. Medlemsstaterne sikrer, at der er:

- a) en forøgelse af arealet i en god tilstand for de naturtyper, der er opført i bilag I, indtil mindst 90 % er i en god tilstand, og indtil det gunstige referenceområde for hver naturtype i hvert biogeografisk område i den pågældende medlemsstat er opnået
- b) en stigende tendens i retning af tilstrækkelig kvalitet og kvantitet af land-, kyst- og ferskvandslevesteder for de arter, der er opført i bilag II, IV og V til direktiv 92/43/EØF, og for de arter, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2009/147/EF.

Artikel 5

Genopretning af marine økosystemer

1. Medlemsstaterne træffer de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at forbedre områder med de naturtyper, der er opført i bilag II, og som ikke er i en god tilstand, til en god tilstand. Disse genopretningsforanstaltninger skal være indført:

- a) senest i 2030 på mindst 30 % af det samlede areal af gruppe 1 til 6 af de naturtyper, der er opført i bilag II, og som ikke er i en god tilstand, som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15
- b) senest i 2040 på mindst 60 % og senest i 2050 på mindst 90 % af arealet af hver af grupperne 1 til 6 af de naturtyper, der er opført i bilag II, og som ikke er i en god tilstand, som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15
- c) senest i 2040 på mindst to tredjedele af den procentsats, der er omhandlet i dette stykkes litra d), af arealet af gruppe 7 af de naturtyper, der er opført i bilag II, og som ikke er i en god tilstand, som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15, og
- d) senest i 2050 på en procentsats, der fastsættes i overensstemmelse med artikel 14, stk. 3, af arealet af gruppe 7 af de naturtyper, der er opført i bilag II, og som ikke er i en god tilstand, som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15.

Den procentsats, der er omhandlet i denne artikels første afsnit, litra d), fastsættes, således at den ikke udgør en hindring for opnåelse eller opretholdelse af en god miljøtilstand, jf. artikel 9, stk. 1, i direktiv 2008/56/EF.

2. Medlemsstaterne træffer de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at genetablere de naturtyper i gruppe 1 til 6, der er opført i bilag II, i områder, hvor disse naturtyper ikke forekommer, med henblik på at opnå det gunstige referenceområde for disse naturtyper. Disse foranstaltninger skal være indført på områder, der tegner sig for mindst 30 % af det yderligere areal, der er nødvendigt for at nå det gunstige referenceområde for hver gruppe af naturtyper som kvantificeret i den nationale genopretningsplan, jf. artikel 15, senest i 2030, på områder, som tegner sig for mindst 60 % af dette areal senest i 2040 og på 100 % af arealet senest i 2050.

3. Uanset denne artikels stk. 2 kan en medlemsstat, hvis den finder, at det ikke er muligt at træffe genopretningsforanstaltninger senest i 2050, som er nødvendige for at opnå det gunstige referenceområde for en specifik naturtype på 100 % af arealet, fastsætte en lavere procentsats på mellem 90 % og 100 % i sin nationale genopretningsplan, jf. artikel 15, og give en tilstrækkelig begrundelse. I så fald træffer medlemsstaten gradvis de genopretningsforanstaltninger, som er nødvendige for at nå denne lavere procentsats senest i 2050. Senest i 2030 skal disse genopretningsforanstaltninger omfatte mindst 30 % af det yderligere areal, som er nødvendigt for at nå en sådan lavere procentsats senest i 2050, og senest i 2040 skal de omfatte mindst 60 % af det yderligere areal, som er nødvendigt for at nå en sådan lavere procentsats senest i 2050.

4. Hvis en medlemsstat anvender undtagelsen i henhold til stk. 3 på bestemte naturtyper, finder forpligtelsen i stk. 2 anvendelse på de resterende yderligere arealer, som er nødvendige for at opnå det gunstige referenceområde for hver gruppe af de naturtyper, der er opført i bilag II, og som disse specifikke naturtyper tilhører.

5. Medlemsstaterne træffer i tillæg til de genopretningsforanstaltninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, for marine levesteder for de arter, der er opført i bilag III til denne forordning og i bilag II, IV og V til direktiv 92/43/EØF, og for marine levesteder for de vilde fugle, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2009/147/EF, de genopretningsforanstaltninger, som er nødvendige for at forbedre kvaliteten og kvantiteten af disse levesteder, herunder ved at genetablere dem, og for at forbedre deres konnektivitet, indtil der er opnået en tilstrækkelig kvalitet og kvantitet af disse levesteder.

6. Fastlæggelsen af, hvilke områder der er bedst egnede til genopretningsforanstaltninger, jf. denne artikels stk. 1, 2 og 5, baseres på den bedste tilgængelige viden og den seneste tekniske og videnskabelige udvikling med hensyn til at fastlægge tilstanden af de naturtyper, der er opført i bilag II til denne forordning, og af kvaliteten og kvantiteten af levestederne for de arter, der er omhandlet i denne artikels stk. 5, ved at anvende de oplysninger, som rapporteres i henhold til artikel 17 i direktiv 92/43/EØF, artikel 12 i direktiv 2009/147/EF og artikel 17 i direktiv 2008/56/EF.

7. Medlemsstaterne sikrer, at tilstanden er kendt for følgende områder:

- a) senest i 2030 for mindst 50 % af området fordelt på alle naturtyper i gruppe 1 til 6 opført i bilag II
- b) senest i 2040 for alle områder med naturtyper i gruppe 1 til 6 opført i bilag II
- c) senest i 2040 for mindst 50 % af området fordelt på alle naturtyper i gruppe 7 opført i bilag II
- d) senest i 2050 for alle områder med naturtyper i gruppe 7, der er opført i bilag II.

8. Ved fastlæggelsen af de genopretningsforanstaltninger, der er omhandlet i stk. 1 og 2, tages der hensyn til behovet for større økologisk sammenhæng og konnektivitet mellem de naturtyper, der er opført i bilag II, og til de økologiske behov hos de arter, der er omhandlet i stk. 5, og som forekommer i de pågældende naturtyper.

9. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger, som sigter mod at sikre, at de områder, der er omfattet af genopretningsforanstaltninger i overensstemmelse med stk. 1, 2 og 5, viser en løbende forbedring af tilstanden af de naturtyper, der er opført i bilag II, indtil der er opnået en god tilstand, og en løbende forbedring af kvaliteten af levestederne for de arter, der er omhandlet i stk. 5, indtil den tilstrækkelige kvalitet af disse levesteder er opnået.

Uden at dette berører direktiv 92/43/EØF, træffer medlemsstaterne foranstaltninger, som sigter mod at sikre, at der ikke sker en væsentlig forringelse af områder, hvori der er opnået en god tilstand, og hvori den tilstrækkelige kvalitet af levestederne for arterne er opnået.

10. Uden at dette berører direktiv 92/43/EØF, bestræber medlemsstaterne sig på senest på datoen for offentliggørelsen af deres nationale genopretningsplaner i overensstemmelse med denne forordnings artikel 17, stk. 6, at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge væsentlig forringelse af områder, hvor de naturtyper, som er opført i bilag II til denne forordning, forekommer, og som er i en god tilstand eller er nødvendige for at nå genopretningsmålene i nærværende artikels stk. 14.

11. Uden for Natura 2000-områder finder forpligtelsen i stk. 9 ikke anvendelse på forringelse, hvis den skyldes:

- a) force majeure, herunder naturkatastrofer
- b) uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer
- c) en plan eller et projekt, som er af væsentlig samfundsinteresse, og for hvilke der ud fra en vurdering af den enkelte sag ikke findes en mindre skadelig alternativ løsning, eller
- d) handlinger eller undladelser fra tredjelandes side, som den pågældende medlemsstat ikke er ansvarlig for.

12. Uden for Natura 2000-områder finder forpligtelsen i stk. 10 ikke anvendelse på forringelse, hvis den skyldes:

- a) force majeure, herunder naturkatastrofer
- b) uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer
- c) en plan eller et projekt, som er af væsentlig samfundsinteresse, og for hvilke der ikke findes en mindre skadelig alternativ løsning, eller
- d) handlinger eller undladelser fra tredjelandes side, som den pågældende medlemsstat ikke er ansvarlig for.

13. Inden for Natura 2000-områder er manglende opfyldelse af forpligtelserne i stk. 9 og 10 berettiget, hvis den skyldes:

- a) force majeure, herunder naturkatastrofer
- b) uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer, eller
- c) en plan eller et projekt, der godkendes i henhold til artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF.

14. Medlemsstaterne sikrer, at der er:

- a) en forøgelse af arealet i en god tilstand for naturtyperne i gruppe 1 til 6 for de naturtyper, der er opført i bilag II, indtil mindst 90 % er i en god tilstand, og indtil det gunstige referenceområde for hver naturtype i hvert biogeografisk område i den pågældende medlemsstat er opnået
- b) en forøgelse af området i en god tilstand for de naturtyper i gruppe 7, der er opført i bilag II, indtil mindst den procentsats, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra d), er i en god tilstand, og indtil det gunstige referenceområde for hver naturtype i hvert biogeografisk område i den pågældende medlemsstat er opnået
- c) en stigende tendens i retning af tilstrækkelig kvalitet og kvantitet af marine levesteder for de arter, der er opført i bilag III til denne forordning og i bilag II, IV og V til direktiv 92/43/EØF, og for de arter, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2009/147/EF.

Artikel 6

Energi fra vedvarende energikilder

1. Med henblik på artikel 4, stk. 14 og 15, og artikel 5, stk. 11 og 12, antages det, at planlægning, opførelse og drift af anlæg til produktion af energi fra vedvarende energikilder, deres tilslutning til nettet og selve det tilknyttede net samt lagringsaktiver er af væsentlig samfundsinteresse. Medlemsstaterne kan undtage dem fra kravet om, at der ikke må findes en mindre skadelig alternativ løsning, i henhold til artikel 4, stk. 14 og 15, og artikel 5, stk. 11 og 12, forudsat at:

- a) der er gennemført en strategisk miljøvurdering i overensstemmelse med betingelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF ⁽⁴⁴⁾, eller
- b) de har været genstand for en miljøkonsekvensvurdering i overensstemmelse med betingelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU ⁽⁴⁵⁾.

2. Medlemsstaterne kan under behørigt begrundede og specifikke omstændigheder begrænse anvendelsen af stk. 1 til visse dele af deres område og til visse typer teknologier eller til projekter med bestemte tekniske karakteristika i overensstemmelse med de prioriteter, der er fastsat i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner i henhold til forordning (EU) 2018/1999.

Hvis medlemsstaterne anvender begrænsninger i henhold til første afsnit, underretter de Kommissionen om disse begrænsninger og begrundet dem.

Artikel 7

Nationalt forsvar

1. Medlemsstaterne kan, når de træffer genopretningsforanstaltninger med henblik på artikel 4, stk. 1, 4 eller 7, eller artikel 5, stk. 1, 2 eller 5, undtage områder, der anvendes til aktiviteter, hvis eneste formål er det nationale forsvar, hvis disse foranstaltninger anses for at være uforenelige med den fortsatte militære anvendelse af de pågældende områder.

⁽⁴⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30).

⁽⁴⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EUT L 26 af 28.1.2012, s. 1).

2. I henhold til artikel 4, stk. 14 og 15, og artikel 5, stk. 11 og 12, kan medlemsstaterne fastsætte, at planer og projekter, hvis eneste formål er det nationale forsvar, antages at være af væsentlig samfundsinteresse.

I henhold til artikel 4, stk. 14 og 15, og artikel 5, stk. 11 og 12, kan medlemsstaterne undtage planer og projekter, hvis eneste formål er det nationale forsvar, fra kravet om, at der ikke må findes en mindre skadelig alternativ løsning. Hvis en medlemsstat anvender denne undtagelse, træffer medlemsstaten dog foranstaltninger, for så vidt det er rimeligt og praktisk muligt, med henblik på at afbøde disse planers og projekters virkning på naturtyperne.

Artikel 8

Genopretning af byøkosystemer

1. Senest den 31. december 2030 sikrer medlemsstaterne, at der i forhold til 2024 ikke sker nettotab af det samlede nationale areal af grønne byområder og trækronedækningen i byområder inden for byøkosystemområder som fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 4. Med henblik på nærværende stykke kan medlemsstaterne undtage byøkosystemområder, hvor andelen af grønne byområder i urbane centre og urbane klynger overstiger 45 %, og hvor andelen af trækronedækning i byområder overstiger 10 %, fra disse samlede nationale arealer.

2. Fra den 1. januar 2031 skal medlemsstaterne opnå en stigende tendens i det samlede nationale areal af grønne byområder, herunder ved at integrere grønne byområder i bygninger og infrastruktur, inden for byøkosystemområder som fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 4, som måles hvert sjette år fra den 1. januar 2031, indtil der er opnået et tilfredsstillende niveau som fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 5.

3. Medlemsstaterne skal inden for hvert byøkosystemområde som fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 4, opnå en stigende tendens i trækronedækningen i byområder, som måles hvert sjette år fra den 1. januar 2031 indtil der er opnået et tilfredsstillende niveau som fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 5.

Artikel 9

Genopretning af vandløbs naturlige konnektivitet og de tilhørende flodsletters naturlige funktioner

1. Medlemsstaterne udarbejder en opgørelse over kunstige hindringer for overfladevands konnektivitet og kortlægger under hensyntagen til de kunstige hindrings socioøkonomiske funktioner, hvilke hindringer der skal fjernes for at bidrage til opfyldelsen af de genopretningsmål, der er fastsat i denne forordnings artikel 4, og målet om at genoprette mindst 25 000 km vandløb i Unionen og gøre dem til fritflydende vandløb senest i 2030, uden at dette berører direktiv 2000/60/EF, navnlig artikel 4, stk. 3, 5 og 7, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1315/2013⁽⁴⁶⁾, særlig artikel 15.

2. Medlemsstaterne fjerner de kunstige hindringer for overfladevands konnektivitet, der er kortlagt i opgørelsen i henhold til denne artikels stk. 1, i overensstemmelse med den plan for deres fjernelse, som er omhandlet i artikel 15, stk. 3), litra i) og n). Når medlemsstaterne fjerner kunstige hindringer, skal de primært koncentrere sig om overflødige hindringer, nemlig hindringer, der ikke længere er nødvendige med henblik på produktion af vedvarende energi, sejlads ad indre vandveje, vandforsyning, beskyttelse mod oversvømmelser eller andre anvendelser.

3. Medlemsstaterne supplerer fjernelsen af kunstige hindringer i overensstemmelse med stk. 2 med de foranstaltninger, der er nødvendige for at forbedre de tilhørende flodsletters naturlige funktioner.

4. Medlemsstaterne sikrer, at genopretningen af vandløbs naturlige konnektivitet og de tilhørende flodsletters naturlige funktioner, jf. stk. 2 og 3, opretholdes.

⁽⁴⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1315/2013 af 11. december 2013 om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet og om ophævelse af afgørelse nr. 661/2010/EU (EUT L 348 af 20.12.2013, s. 1).

*Artikel 10***Genopretning af bestøverbestande**

1. Medlemsstaterne skal ved rettidigt at træffe passende og effektive foranstaltninger forbedre bestøvermangfoldigheden og vende nedgangen i bestøverbestandene senest i 2030 og derpå opnå en stigende tendens i bestøverbestandene, der måles mindst hvert sjette år fra 2030, indtil der er opnået tilfredsstillende niveauer, jf. artikel 14, stk. 5.
2. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at supplere denne forordning ved at fastlægge og ajourføre en videnskabeligt baseret metode til at overvåge bestøvermangfoldighed og -bestande. Kommissionen vedtager den første af disse delegerede retsakter, som fastlægger en sådan metode, senest den 19. august 2025.
3. Den metode, der er omhandlet i stk. 2, skal sikre en ensartet tilgang til indsamling af årlige data om mængden og mangfoldigheden af bestøverarter på tværs af økosystemer og til vurdering af tendensen i bestøverbestandene og af, hvorvidt de genopretningsforanstaltninger, der er vedtaget af medlemsstaterne i overensstemmelse med stk. 1, er effektive.
4. Når den metode, der er omhandlet i stk. 2, anvendes, sikrer medlemsstaterne, at overvågningsdata kommer fra et tilstrækkeligt antal steder til at sikre repræsentativitet på deres hele område. Medlemsstaterne fremmer borgervidenskab i indsamlingen af overvågningsdata, hvor det er hensigtsmæssigt, og stiller tilstrækkelige ressourcer til rådighed for udførelsen af disse opgaver.
5. Kommissionen og de relevante EU-agenturer, navnlig EEA, Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet og Det Europæiske Kemikalieagentur, koordinerer i overensstemmelse med deres respektive mandater deres aktiviteter vedrørende bestøvere og giver medlemsstaterne oplysninger, der støtter medlemsstaterne i opfyldelsen af deres forpligtelser i henhold til denne artikel, på deres anmodning. Med henblik herpå nedsætter Kommissionen bl.a. en særlig taskforce og formidler relevante oplysninger og ekspertise til medlemsstaterne på en koordineret måde.

*Artikel 11***Genopretning af landbrugsøkosystemer**

1. Medlemsstaterne træffer de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at øge biodiversiteten i landbrugsøkosystemer i tillæg til de områder, som er omfattet af genopretningsforanstaltninger i henhold til artikel 4, stk. 1, 4 og 7, idet de tager hensyn til klimaændringer, landdistrikternes sociale og økonomiske behov samt behovet for at sikre en bæredygtig landbrugsproduktion i Unionen.
2. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger, der sigter mod at opnå en stigende tendens på nationalt plan i mindst to ud af de tre følgende indikatorer for landbrugsøkosystemer, som yderligere specificeret i bilag IV, målt i perioden fra den 18. august 2024 til den 31. december 2030 og hvert sjette år derefter, indtil der er opnået tilfredsstillende niveauer som fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 5:
 - a) indeks for sommerfugle på græsland
 - b) lager af organisk kulstof i dyrket mineraljord
 - c) andel af landbrugsareal med landskabstræk med stor diversitet.
3. Medlemsstaterne træffer genopretningsforanstaltninger, som sigter mod at sikre, at indekset for almindelige agerlandsfugle på nationalt plan baseret på de arter, der er anført i bilag V, indekseret den 1. september 2025 = 100, når følgende niveauer:
 - a) for medlemsstater, der er opført i bilag V, med historisk set mere reducerede bestande af agerlandsfugle: 110 senest i 2030, 120 senest i 2040 og 130 senest i 2050
 - b) for medlemsstater, der er opført i bilag V, med historisk set mindre reducerede bestande af agerlandsfugle: 105 senest i 2030, 110 senest i 2040 og 115 senest i 2050.
4. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger, som sigter på at genoprette organiske jorde, der anvendes til landbrugsformål, og som er drænedes tørvemoser. Disse foranstaltninger skal være indført på mindst:

- a) 30 % af sådanne områder senest i 2030, hvoraf mindst en fjerdedel skal vådlægges
- b) 40 % af sådanne områder senest i 2040, hvoraf mindst en tredjedel skal vådlægges
- c) 50 % af sådanne områder senest i 2050, hvoraf mindst en tredjedel skal vådlægges.

Medlemsstaterne kan træffe genopretningsforanstaltninger, herunder vådlægning, i områder med tørveudvinding og lade disse områder indgå i beregningen af, om de respektive mål, der er omhandlet i første afsnit, litra a), b) og c), er nået.

Medlemsstaterne kan derudover træffe genopretningsforanstaltninger for at vådlægge organiske jorde, der er drænedetørvemoser, og som benyttes til anden arealanvendelse end landbrug og tørveudvinding, og lade sådanne vådlagte områder indgå med højst 40 % i beregningen af, om de mål, der er omhandlet i første afsnit, litra a), b) og c), er nået.

Genopretningsforanstaltninger, der består af vådlægning af tørvemoser, herunder de vandniveauer, der skal opnås, bidrager til at reducere nettodrivhusgasemissionerne og øge biodiversiteten, idet der tages hensyn til nationale og lokale forhold.

Hvis det er behørigt begrundet, kan en medlemsstat reducere omfanget af vådlægningen af tørvemoser, der anvendes til landbrugsformål, til mindre end foreskrevet i henhold til dette stykkes første afsnit, litra a), b) og c), hvis en sådan vådlægning sandsynligvis vil have betydelig negativ indvirkning på infrastruktur, bygninger, klimatilpasning eller andre offentlige interesser, og hvis en sådan vådlægning ikke kan finde sted på andre arealer end landbrugsarealer. En sådan reduktion fastsættes i overensstemmelse med artikel 14, stk. 8.

Medlemsstaternes forpligtelse til at nå de mål for vådlægning, der er fastsat i første afsnit, litra a), b) og c), indebærer ingen forpligtelse for landbrugere og private jordejere til at vådlægge deres arealer, idet vådlægning af landbrugsarealer fortsat er frivillig for disse personer, uden at dette berører forpligtelser i henhold til national ret.

Medlemsstaterne tilskynder, hvor det er relevant, til vådlægning for at gøre det til en attraktiv mulighed for landbrugere og private jordejere og fremmer adgang til uddannelse og rådgivning for landbrugere og andre interessenter om fordelene ved vådlægning af tørvemoser og om mulighederne for efterfølgende arealforvaltning og dermed forbundne muligheder.

Artikel 12

Genopretning af skovøkosystemer

1. Medlemsstaterne træffer de genopretningsforanstaltninger, der er nødvendige for at øge biodiversiteten i skovøkosystemer i tillæg til de områder, som er omfattet af genopretningsforanstaltninger i henhold til artikel 4, stk. 1, 4 og 7, under samtidig hensyntagen til risikoen for skovbrande.

2. Medlemsstaterne skal opnå en stigende tendens på nationalt plan i indekset for almindelige skovfugle, som yderligere specificeret i bilag VI, målt i perioden fra den 18. august 2024 til den 31. december 2030 og hvert sjette år derefter, indtil der er opnået tilfredsstillende niveauer som fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 5.

3. Medlemsstaterne skal opnå en stigende tendens på nationalt plan i mindst seks ud af syv af følgende indikatorer for skovøkosystemer, som yderligere specificeret i bilag VI, udvalgt på grundlag af deres evne til at påvise en forøgelse af biodiversiteten i skovøkosystemerne i den pågældende medlemsstat. Trenden skal måles i perioden fra den 18. august 2024 indtil den 31. december 2030 og hvert sjette år derefter, indtil der er opnået tilfredsstillende niveauer i overensstemmelse med artikel 14, stk. 5:

- a) stående dødt ved
- b) liggende dødt ved
- c) andel af skove med en uens alderssammensætning
- d) skovkonnektivitet
- e) lager af organisk kulstof

- f) andel af skove domineret af naturligt hjemmehørende træarter
 - g) mangfoldigheden af træarter.
4. Manglende opfyldelse af forpligtelserne i stk. 2 og 3 er berettiget, hvis den skyldes:
- a) omfattende force majeure, herunder naturkatastrofer, navnlig uforudsete og ukontrollerede naturbrande, eller
 - b) uundgåelige omdannelser af levesteder, som direkte skyldes klimaændringer.

Artikel 13

Plantning af tre milliarder yderligere træer

1. Når medlemsstaterne udpeger og gennemfører genopretningsforanstaltninger med henblik på at opfylde de mål og forpligtelser, der er fastsat i artikel 4 og 8-12, sigter de mod at bidrage til at opfylde Unionens tilsagn om at plante mindst tre milliarder yderligere træer i Unionen senest i 2030.
2. Medlemsstaterne sikrer, at deres bidrag til opfyldelse af tilsagnet i stk. 1 nås under fuld overholdelse af økologiske principper, herunder ved at sikre mangfoldighed af arter og alderssammensætning og prioritere naturligt hjemmehørende træarter med undtagelse af, i meget specifikke tilfælde og på meget særlige betingelser, ikkehjemmehørende arter, der er tilpasset de lokale jordbunds- og klimaforhold, økologiske forhold og levestedsforhold, og som bidrager til at fremme øget modstandsdygtighed over for klimaændringer. Foranstaltningerne til opfyldelse af dette tilsagn sigter mod at øge den økologiske konnektivitet og være baseret på bæredygtig skovrejsning, genplantning af skov og plantning af træer og forøgelse af grønne byområder.

KAPITEL III

NATIONALE GENOPRETNINGSPLANER

Artikel 14

Udarbejdelse af nationale genopretningsplaner

1. Medlemsstaterne udarbejder hver især en national genopretningsplan og gennemfører den forberedende overvågning og forskning, der er nødvendig for at fastlægge, hvilke genopretningsforanstaltninger der er nødvendige for at nå de genopretningsmål og opfylde de forpligtelser, der er anført i artikel 4-13, og for at bidrage til Unionens overordnede mål, jf. artikel 1, under hensyntagen til den seneste videnskabelige dokumentation.
2. Medlemsstaterne kvantificerer det areal, der skal genoprettes for at nå de genopretningsmål, der er fastsat i artikel 4 og 5, under hensyntagen til tilstanden af de naturtyper, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 4, og artikel 5, stk. 1 og 2, og kvaliteten og kvantiteten af levestederne for de arter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 7, og artikel 5, stk. 5, og som forekommer i de økosystemer, der er omfattet af artikel 2. Kvantificeringen baseres bl.a. på følgende oplysninger:
- a) for hver naturtype:
 - i) det samlede naturtypeareal og et kort over dets nuværende udbredelse
 - ii) det naturtypeareal, som ikke er i en god tilstand
 - iii) det gunstige referenceområde, idet der tages hensyn til fortegnelser over historisk udbredelse og de forventede ændringer i miljøforholdene som følge af klimaændringer
 - iv) de områder, der er bedst egnede til genetablering af naturtyper i lyset af aktuelle og forventede ændringer i miljøforholdene som følge af klimaændringer

- b) den tilstrækkelige kvalitet og kvantitet af levesteder for arter, som er nødvendig for at opnå deres gunstige bevaringsstatus, idet der tages hensyn til, hvilke områder der er bedst egnede til at genetablere disse levesteder, og hvilken konnektivitet der er nødvendig mellem dem, for at artsbestandene kan trives, samt aktuelle og forventede ændringer i miljøforholdene som følge klimaændringer, levestedernes og arternes konkurrerende behov og tilstedeværelsen af landbrugsjord af høj naturværdi.

Med henblik på kvantificering af det areal af hver naturtype, der skal genoprettes for at nå de genopretningsmål, der er fastsat i artikel 4, stk. 1, litra a), og artikel 5, stk. 1, litra a), omfatter det naturtypeareal, som ikke er i en god tilstand, som omhandlet i nærværende stykkes første afsnit, litra a), nr. ii), kun det areal, hvor naturtypens tilstand er kendt.

Med henblik på kvantificering af det areal af hver naturtype, der skal genoprettes for at nå de genopretningsmål, der er fastsat i artikel 4, stk. 1, litra b), og artikel 5, stk. 1, litra b), c) og d), omfatter det naturtypeareal, som ikke er i en god tilstand, som omhandlet i nærværende stykkes første afsnit, litra a), nr. ii), kun det areal, hvor naturtypens tilstand er kendt eller skal være kendt i henhold til artikel 4, stk. 9, og artikel 5, stk. 7.

Hvis en medlemsstat har til hensigt at anvende undtagelsen i artikel 4, stk. 2, fastsætter medlemsstaten de procentsatser, der er omhandlet i nævnte artikel.

Hvis en medlemsstat har til hensigt at anvende undtagelsen i artikel 4, stk. 5, og artikel 5, stk. 3, fastsætter medlemsstaten de lavere procentsatser, der er fastsat i henhold til nævnte artikler.

3. For så vidt angår gruppe 7 af de naturtyper, der er opført i bilag II, fastsætter medlemsstaterne den procentsats, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, litra d).

4. Medlemsstaterne fastlægger og kortlægger byøkosystemområder som omhandlet i artikel 8 for alle deres byer og mindre byer og forstæder.

Byøkosystemområdet i en by eller i en mindre by og en forstad omfatter:

- a) hele byen eller den mindre by og forstaden, eller
- b) dele af byen eller af den mindre by og forstaden, herunder som minimum dens urbane centre, urbane klynger og, hvis det skønnes hensigtsmæssigt af den pågældende medlemsstat, bynære områder.

Medlemsstaterne kan samle byøkosystemområderne i henholdsvis to eller flere byer, der grænser op til hinanden, eller to eller flere mindre byer og forstæder, der grænser op til hinanden, i ét byøkosystemområde, der er fælles for de pågældende byer eller mindre byer og forstæder eller begge dele.

5. Ved hjælp af en åben og effektiv proces og vurdering, der baseres på den seneste videnskabelige dokumentation, den vejledende ramme, der er omhandlet i artikel 20, stk. 10, og, hvis den foreligger, den vejledende ramme, der er omhandlet i artikel 20, stk. 11, fastsætter medlemsstaterne senest i 2030 tilfredsstillende niveauer for:

- a) bestøverbestande, jf. artikel 10, stk. 1, og for den indikator, der er omhandlet i artikel 12, stk. 2
- b) hver af de valgte indikatorer, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2
- c) hver af de valgte indikatorer, der er omhandlet i artikel 12, stk. 3
- d) grønne byområder, der er omhandlet i artikel 8, stk. 2, og
- e) trækronedækning i byområder, der er omhandlet i artikel 8, stk. 3.

6. Medlemsstaterne udpeger og kortlægger de landbrugs- og skovområder, der har behov for genopretning, navnlig de områder, der som følge af intensivering eller andre forvaltningsfaktorer har behov for større konnektivitet og landskabsmæssig diversitet.

7. Hver medlemsstat kan senest den 19. august 2025 udvikle en metode, der supplerer den metode, der er nævnt i bilag IV, med henblik på at overvåge landskabstræk med stor diversitet, der ikke er omfattet af den fælles metode, jf. beskrivelsen af landskabstræk med stor diversitet i det pågældende bilag. Kommissionen giver vejledning vedrørende rammerne for udvikling af sådanne metoder senest den 19. september 2024.

8. Medlemsstaterne fastsætter, hvis det er relevant, i hvilket omfang vådlægningen af tørvemoser, der anvendes til landbrugsformål, reduceres, jf. artikel 11, stk. 4, femte afsnit.

9. Medlemsstaterne udpeger synergier med modvirkning af klimaændringer, tilpasning til klimaændringer, neutralisering af jordforringelse og forebyggelse af katastrofer og prioriterer genopretningsforanstaltningerne i overensstemmelse hermed. Medlemsstaterne tager også hensyn til:

- a) deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er omhandlet i artikel 3 i forordning (EU) 2018/1999
- b) deres langsigtede strategi, der er omhandlet i artikel 15 i forordning (EU) 2018/1999
- c) det bindende overordnede EU-mål for 2030, der er omhandlet i artikel 3 i direktiv (EU) 2018/2001.

10. Medlemsstaterne udpeger synergier med landbrug og skovbrug. De udpeger også eksisterende landbrugs- og skovbrugspraksisser, herunder interventioner under den fælles landbrugspolitik, der bidrager til målene i denne forordning.

11. Gennemførelsen af denne forordning indebærer ikke en forpligtelse for medlemsstaterne til at omprogrammere finansiering under den fælles landbrugspolitik, den fælles fiskeripolitik eller andre landbrugs- og fiskerifinansieringsprogrammer og -instrumenter under FFR 2021-2027.

12. Medlemsstaterne kan fremme anvendelsen af private eller offentlige støtteordninger til gavn for interessenter, der gennemfører de genopretningsforanstaltninger, der er omhandlet i artikel 4-12, herunder arealforvaltere og jordejere, landbrugere, skovbrugere og fiskere.

13. Medlemsstaterne koordinerer udarbejdelsen af nationale genopretningsplaner med den kortlægning af områder, som kræves for som minimum at opfylde deres nationale bidrag til 2030-målet for vedvarende energi, og, hvor det er relevant, med udpegelsen af områderne til fremskyndelse af vedvarende energi og de særlige infrastrukturområder. Medlemsstaterne sikrer under udarbejdelsen af de nationale genopretningsplaner synergier med opbygningen af infrastruktur til vedvarende energi og energinfrastruktur og med eventuelle områder til fremskyndelse af vedvarende energi og særlige infrastrukturområder, der allerede er udpeget, og sikrer, at funktionen af de pågældende områder, herunder de tilladelsesprocedurer, der gælder i de pågældende områder, jf. direktiv (EU) 2018/2001, samt funktionen af de netprojekter, der er nødvendige for at integrere vedvarende energi i elektricitetssystemet, og den tilhørende tilladelsesproces forbliver uændret.

14. Medlemsstaterne tager under udarbejdelsen af deres nationale genopretningsplaner navnlig hensyn til følgende:

- a) de bevaringsforanstaltninger, der træffes for Natura 2000-områder i overensstemmelse med direktiv 92/43/EØF
- b) de prioriterede aktionsplaner, der udarbejdes i overensstemmelse med direktiv 92/43/EØF
- c) de foranstaltninger, der træffes for at opnå en god kvantitativ, økologisk og kemisk tilstand for vandområder, herunder i de indsatsprogrammer og de vandområdeplaner, der udarbejdes i overensstemmelse med direktiv 2000/60/EF, og de risikostyringsplaner for oversvømmelser, der fastlægges i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/60/EF⁽⁴⁷⁾
- d) hvis det er relevant, de havstrategier, der udarbejdes i overensstemmelse med direktiv 2008/56/EF, for at opnå en god miljøtilstand for alle Unionens havregioner
- e) de nationale programmer for bekæmpelse af luftforurening, der udarbejdes i overensstemmelse med direktiv (EU) 2016/2284
- f) de nationale strategier og handlingsplaner for biologisk mangfoldighed, der udarbejdes i overensstemmelse med artikel 6 i biodiversitetskonventionen
- g) hvis det er relevant, de bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger, der vedtages som led i den fælles fiskeripolitik
- h) de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik, der udarbejdes i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/2115.

15. Medlemsstaterne tager ved udarbejdelsen af deres nationale genopretningsplan også hensyn til projekter vedrørende strategiske kritiske råstoffer, hvis de er anerkendt i henhold til EU-retten.

⁽⁴⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/60/EF af 23. oktober 2007 om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser (EUT L 288 af 6.11.2007, s. 27).

16. Ved udarbejdelsen af deres nationale genopretningsplaner gælder det, at medlemsstaterne:
- a) kan gøre brug af de forskellige eksempler på genopretningsforanstaltninger, der er opført i bilag VII, afhængigt af de særlige nationale og lokale vilkår og den seneste videnskabelige dokumentation
 - b) sigter mod at optimere økosystemernes økologiske, økonomiske og sociale funktioner samt deres bidrag til den bæredygtige udvikling i de relevante områder og lokalsamfund
 - c) kan tage hensyn til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder med hensyn til sociale, økonomiske og kulturelle krav, regionale og lokale forhold og befolkningstæthed; hvis det er relevant, bør der også tages hensyn til den særlige situation i Unionens regioner i den yderste periferi såsom deres fjerne beliggenhed, deres status som øsamfund, deres lille areal, deres vanskelige topografiske og klimatiske forhold samt deres rige biodiversitet og de omkostninger, der er forbundet med beskyttelse og genopretning af deres økosystemer.
17. Medlemsstaterne fremmer, hvor det er muligt, synergier med andre medlemsstats nationale genopretningsplaner, navnlig for økosystemer, der går på tværs af grænser, eller hvis medlemsstaterne deler en havregion eller subregion som fastsat i direktiv 2008/56/EF.
18. Medlemsstaterne kan, hvis det er praktisk og relevant, med henblik på udarbejdelse og gennemførelse af nationale genopretningsplaner i forbindelse med genopretning og genetablering af marine økosystemer anvende eksisterende regionale institutionelle samarbejdsstrukturer.
19. Hvis medlemsstaterne konstaterer et problem, som sandsynligvis vil hindre opfyldelsen af forpligtelserne til at genoprette og genetablere marine økosystemer, og som kræver foranstaltninger, som de ikke har kompetence til at træffe, henvender de sig hver for sig eller i fællesskab til de medlemsstater, der måtte være berørt, Kommissionen eller internationale organisationer med en beskrivelse af det konstaterede problem og mulige foranstaltninger til overvejelse og eventuel vedtagelse.
20. Medlemsstaterne sikrer, at udarbejdelsen af genopretningsplanerne er åben, gennemsigtig, inklusiv og effektiv, og at offentligheden, herunder alle relevante interessenter, på et tidligt tidspunkt får mulighed for reelt at deltage i udarbejdelsen. Høringerne skal overholde kravene i direktiv 2001/42/EF.

Artikel 15

Den nationale genopretningsplans indhold

1. Den nationale genopretningsplan skal omfatte perioden frem til 2050 med mellemliggende frister, der svarer til målene og forpligtelserne i artikel 4-13.
2. Uanset denne artikels stk. 1 kan den nationale genopretningsplan, der skal indgives i henhold til artikel 16 og artikel 17, stk. 6, for så vidt angår perioden fra den 1. juli 2032, og indtil den tages op til revision i henhold til artikel 19, stk. 1, begrænses til en strategisk oversigt over følgende:
- a) de elementer, der er omhandlet i stk. 3, og
 - b) det indhold, der er omhandlet i stk. 4 og 5.

Den justerede nationale genopretningsplan, der er resultatet af den revision, der skal foretages senest den 30. juni 2032 i henhold til artikel 19, stk. 1, kan for så vidt angår perioden fra den 1. juli 2042, og indtil den justeres senest den 30. juni 2042 i henhold til artikel 19, stk. 1, begrænses til en strategisk oversigt over de elementer og det indhold, der er omhandlet i nærværende stykkes første afsnit.

3. Hver medlemsstat medtager følgende elementer i den nationale genopretningsplan, idet de benytter det ensartede format, der fastlægges i henhold til denne artikels stk. 7:
- a) kvantificeringen af de arealer, der skal genoprettes for at nå de genopretningsmål, der er fastsat i artikel 4-12, på grundlag af det forberedende arbejde, der er udført i overensstemmelse med artikel 14, og vejledende kort over potentielle genopretningsområder

- b) hvis en medlemsstat anvender undtagelsen i artikel 4, stk. 5, eller artikel 5, stk. 3, en begrundelse for årsagerne til, at det ikke er muligt senest i 2050 at træffe de genopretningsforanstaltninger, som er nødvendige for at opnå det gunstige referenceområde for en specifik naturtype, samt en begrundelse for den lavere procentsats, der er fastsat i henhold til nævnte artikler, som bestemt af den pågældende medlemsstat
- c) en beskrivelse af de genopretningsforanstaltninger, der er planlagt eller truffet for at nå de genopretningsmål og opfylde de forpligtelser, der er anført i denne forordnings artikel 4-13, og en specifikation af, hvilke af disse genopretningsforanstaltninger der er planlagt eller truffet som led i Natura 2000-nettet, som er oprettet i overensstemmelse med direktiv 92/43/EØF
- d) et særligt afsnit, der fastsætter foranstaltningerne til opfyldelse af de forpligtelser, der er fastsat i artikel 4, stk. 9, og artikel 5, stk. 7
- e) hvis en medlemsstat anvender undtagelsen i denne forordnings artikel 4, stk. 2, en begrundelse for, hvordan de procentsatser, der er fastsat i overensstemmelse med nævnte artikel, ikke er til hinder for, at den gunstige bevaringsstatus for de relevante naturtyper som fastsat i henhold til artikel 1, litra e), i direktiv 92/43/EØF opnås eller opretholdes på nationalt biogeografisk niveau
- f) en angivelse af de foranstaltninger, der sigter mod at sikre, at områder, der er dækket af de naturtyper, der er opført i bilag I og II, ikke forringes i de områder, hvori der er opnået en god tilstand, og at levestederne for de arter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 7, og artikel 5, stk. 5, ikke forringes væsentlig i de områder, hvori den tilstrækkelige kvalitet af levestederne for arterne er opnået, jf. artikel 4, stk. 11, og artikel 5, stk. 9
- g) hvis det er relevant, en beskrivelse af, hvordan artikel 4, stk. 13, anvendes på medlemsstatens område, herunder:
 - i) en redegørelse for systemet med kompensationsforanstaltninger, der skal træffes for hver væsentlig forringelse, samt for den nødvendige overvågning af og rapportering om den væsentlige forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne og de kompensationsforanstaltninger, der er truffet
 - ii) en redegørelse for, hvordan det sikres, at gennemførelsen af artikel 4, stk. 13, ikke påvirker opfyldelsen af de mål, der er fastsat i artikel 1, 4 og 5
- h) en angivelse af de foranstaltninger, der sigter mod at opretholde de naturtyper, der er opført i bilag I og II, i en god tilstand i de områder, hvori de forekommer, og mod at forebygge væsentlig forringelse af andre områder, der er dækket af de naturtyper, der er opført i bilag I og II, jf. artikel 4, stk. 12, og artikel 5, stk. 10
- i) opgørelsen over hindringer og de hindringer, der skal fjernes, jf. artikel 9, stk. 1, planen for fjernelse af dem, jf. artikel 9, stk. 2, og den længde af fritflydende vandløb, der skal opnås ved at fjerne disse hindringer, skønnet fra 2020 til 2030 og senest i 2050, og eventuelle andre foranstaltninger til at genetablere flodsletters naturlige funktioner, jf. artikel 9, stk. 3
- j) en redegørelse for de indikatorer for landbrugsøkosystemer, der er valgt i henhold til artikel 11, stk. 2, og for deres egnethed til at påvise en forøgelse af biodiversiteten i landbrugsøkosystemerne i den pågældende medlemsstat
- k) en begrundelse, hvis det er relevant, for vådlægning af tørvemoser på en mindre arealandel end den, der er fastsat i artikel 11, stk. 4, første afsnit, litra a), b) og c)
- l) en redegørelse for de indikatorer for skovøkosystemer, der er valgt i henhold til artikel 12, stk. 3, og for deres egnethed til at påvise en forøgelse af biodiversiteten i skovøkosystemerne i den pågældende medlemsstat
- m) en beskrivelse af bidraget til det tilsagn, der er omhandlet i artikel 13
- n) fristerne for at træffe genopretningsforanstaltningerne, jf. artikel 4-12
- o) et særligt afsnit, som beskriver de skræddersyede genopretningsforanstaltninger i medlemsstatens regioner i den yderste periferi, hvis det er relevant
- p) overvågningen af de områder, der er omfattet af genopretning, jf. artikel 4 og 5, samt proceduren for at vurdere, om de genopretningsforanstaltninger, der er truffet i henhold til artikel 4-12, er effektive, og for om nødvendigt at justere disse foranstaltninger for at sikre, at målene og forpligtelserne i artikel 4-13 henholdsvis nås og opfyldes

- q) en angivelse af de bestemmelser, der skal sikre, at de genopretningsforanstaltninger, der er omhandlet i artikel 4-12, har en fortsat, langsigtet og vedvarende virkning
 - r) de anslåede sidegevinster, som genopretningsforanstaltningerne vil have over tid for modvirkningen af klimaændringer og neutraliseringen af jordforringelse
 - s) de forventede socioøkonomiske virkninger og de anslåede fordele ved gennemførelsen af de genopretningsforanstaltninger, der er omhandlet i artikel 4-12
 - t) et særligt afsnit, der beskriver, hvordan der i den nationale genopretningsplan tages hensyn til:
 - i) klimaændringsscenariernes relevans for planlægningen af, hvilke genopretningsforanstaltninger der skal gennemføres, og hvor de skal gennemføres
 - ii) genopretningsforanstaltningernes potentiale til at minimere klimaændringernes konsekvenser for naturen, forebygge eller modvirke virkningerne af naturkatastrofer og fremme tilpasning
 - iii) synergier med nationale tilpasningsstrategier eller -planer og nationale rapporter om katastroferisikovurdering
 - iv) en oversigt over samspillet mellem de foranstaltninger, der er medtaget i den nationale genopretningsplan og den nationale energi- og klimaplan
 - u) det anslåede behov for finansiering til at gennemføre genopretningsforanstaltningerne, som skal omfatte en beskrivelse af støtten til interessenter, der berøres af genopretningsforanstaltninger eller andre nye forpligtelser som følge af denne forordning, og af midlerne til den planlagte offentlige eller private finansiering, herunder finansiering eller samfinansiering fra EU-finansieringsinstrumenter
 - v) en angivelse af de tilskud, som har en negativ indvirkning på opfyldelsen af målene og forpligtelserne i denne forordning
 - w) et resumé af proceduren for udarbejdelse og fastlæggelse af den nationale genopretningsplan, bl.a. oplysninger om offentlighedens deltagelse, og af, hvordan der er taget hensyn til lokalsamfundenes og interessenternes behov
 - x) et særligt afsnit der angiver, hvordan der i henhold til artikel 17, stk. 5, er taget hensyn til bemærkninger, som Kommissionen har fremsat til udkastet til den nationale genopretningsplan i henhold til artikel 17, stk. 4; hvis den pågældende medlemsstat ikke tager hensyn til en bemærkning fra Kommissionen eller en væsentlig del deraf, angiver medlemsstaten årsagerne hertil.
4. Den nationale genopretningsplan skal, hvis det er relevant, indeholde de bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger, som en medlemsstat agter at vedtage som led i den fælles fiskeripolitik, herunder bevarelsesforanstaltninger i fælles henstillinger, som en medlemsstat agter at iværksætte i overensstemmelse med proceduren i forordning (EU) nr. 1380/2013 og jf. nærværende forordnings artikel 18, og eventuelle relevante oplysninger om disse foranstaltninger.
5. Den nationale genopretningsplan skal indeholde en oversigt over samspillet mellem de foranstaltninger, der er medtaget i den nationale genopretningsplan, og den nationale strategiske plan under den fælles landbrugspolitik.
6. Hvis det er relevant, skal den nationale genopretningsplan indeholde en oversigt over de overvejelser, som vedrører de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder, jf. artikel 14, stk. 16, litra c).
7. Kommissionen fastlægger ved hjælp af gennemførelsesretsakter et ensartet format for den nationale genopretningsplan. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 24, stk. 2. Ved udarbejdelsen af det ensartede format bistår Kommissionen af EEA. Senest den 1. december 2024 forelægger Kommissionen udkastene til gennemførelsesretsakter for det udvalg, der er omhandlet i artikel 24, stk. 1.

Artikel 16

Indgivelse af udkastet til den nationale genopretningsplan

Hver medlemsstat indgiver et udkast til den nationale genopretningsplan, der er omhandlet i artikel 14 og 15, til Kommissionen senest den 1. september 2026.

*Artikel 17***Vurdering af den nationale genopretningsplan**

1. Kommissionen vurderer udkastet til den nationale genopretningsplan inden for seks måneder fra modtagelsen. Når Kommissionen foretager sin vurdering, arbejder den tæt sammen med medlemsstaten.
2. Når Kommissionen vurderer udkastet til den nationale genopretningsplan, ser den på:
 - a) om planen er i overensstemmelse med artikel 15
 - b) om planen er egnet til at nå de mål og opfylde de forpligtelser, der er fastsat i artikel 4-13
 - c) dens bidrag til Unionens overordnede mål, jf. artikel 1, de specifikke mål, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, om at genoprette mindst 25 000 km vandløb i Unionen og gøre dem til fritflydende vandløb senest i 2030 og tilsagnet i artikel 13 om at plante mindst tre milliarder yderligere træer i Unionen senest i 2030.
3. Ved vurderingen af udkastet til den nationale genopretningsplan bistår Kommissionen af eksperter eller EEA.
4. Kommissionen kan fremsætte sine bemærkninger til udkastet til den nationale genopretningsplan til medlemsstaten inden for seks måneder fra datoen for modtagelsen af udkastet til den nationale genopretningsplan.
5. Medlemsstaten tager hensyn til eventuelle bemærkninger fra Kommissionen i sin endelige nationale genopretningsplan.
6. Medlemsstaten færdiggør og offentliggør den nationale genopretningsplan og indgiver den til Kommissionen inden for seks måneder fra datoen for modtagelsen af Kommissionens bemærkninger.

*Artikel 18***Koordinering af genopretningsforanstaltninger i marine økosystemer**

1. Medlemsstater, hvis nationale genopretningsplaner omfatter bevarelsesforanstaltninger, der skal vedtages inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik, gør fuld brug af de værktøjer, der er fastsat heri.
2. Hvis de nationale genopretningsplaner omfatter foranstaltninger, der kræver forelæggelse af en fælles henstilling efter regionaliseringsproceduren i artikel 18 i forordning (EU) nr. 1380/2013, indleder de medlemsstater, der udarbejder de pågældende nationale genopretningsplaner, under hensyntagen til fristerne i nærværende forordnings artikel 5 rettidigt høringer af andre medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse, der berøres af disse foranstaltninger, og de relevante rådgivende råd i henhold til artikel 18, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1380/2013 for at muliggøre rettidig enighed om og forelæggelse af eventuelle fælles henstillinger. Med henblik herpå medtager de også den anslåede tidsplan for høringen og indgivelsen af de fælles henstillinger i den nationale genopretningsplan.
3. Kommissionen fremmer og overvåger fremskridtene med hensyn til forelæggelsen af fælles henstillinger i henhold til den fælles fiskeripolitik. Medlemsstaterne forelægger de fælles henstillinger om de bevarelsesforanstaltninger, der er nødvendige for at bidrage til at nå de mål, der er fastsat i artikel 5, senest 18 måneder før den pågældende frist.
4. Foreligger der ingen fælles henstilling som omhandlet i denne artikels stk. 2 inden udløbet af den frist, der er fastsat i denne artikels stk. 3, vedrørende bevarelsesforanstaltninger, der er nødvendige for at overholde forpligtelserne i Unionens miljølovgivning, jf. artikel 11 i forordning (EU) nr. 1380/2013, kan Kommissionen gøre fuld brug af de værktøjer, der er omhandlet i artikel 11, stk. 4, i nævnte forordning, hvis og hvor det er relevant på de betingelser, der er fastsat deri.

*Artikel 19***Gennemgang af den nationale genopretningsplan**

1. Hver medlemsstat gennemgår sin nationale genopretningsplan og justerer den og medtager supplerende foranstaltninger senest den 30. juni 2032 og efterfølgende senest den 30. juni 2042. Mindst en gang hvert tiende år derefter gennemgår hver medlemsstat sin nationale genopretningsplan og, hvis det er nødvendigt, justerer den og medtager supplerende foranstaltninger.

Gennemgangen udføres i overensstemmelse med artikel 14 og 15 under hensyntagen til de fremskridt, der er gjort med planernes gennemførelse, den bedste tilgængelige videnskabelige dokumentation samt den tilgængelige viden om ændringer eller forventede ændringer i miljøforholdene som følge af klimaændringer. Ved de gennemgange, der skal foretages senest den 30. juni 2032 og senest den 30. juni 2042, tager medlemsstaterne hensyn til den viden om tilstanden af de naturtyper, der er opført i bilag I og II, som er opnået i overensstemmelse med artikel 4, stk. 9, og artikel 5, stk. 7. Hver medlemsstat offentliggør sin justerede nationale genopretningsplan og indgiver den til Kommissionen.

2. Hvis overvågning, der udføres i henhold til artikel 20, indikerer, at foranstaltningerne i den nationale genopretningsplan ikke vil være tilstrækkelige til at nå de genopretningsmål og opfylde de forpligtelser, der er fastsat i artikel 4-13, gennemgår medlemsstaten den nationale genopretningsplan og, hvis det er nødvendigt, justerer den og medtager supplerende foranstaltninger. Medlemsstaterne offentliggør deres justerede nationale genopretningsplaner og indgiver dem til Kommissionen.

3. På grundlag af de oplysninger, der er omhandlet i artikel 21, stk. 1 og 2, og den vurdering, der er omhandlet i artikel 21, stk. 4 og 5, kan Kommissionen, hvis den finder, at en medlemsstats fremskridt ikke er tilstrækkelige til at nå de mål og opfylde de forpligtelser, der er fastsat i artikel 4-13, efter høring af den pågældende medlemsstat anmode medlemsstaten om at indgive et justeret udkast til den nationale genopretningsplan med supplerende foranstaltninger. Medlemsstaten offentliggør denne justerede nationale genopretningsplan med supplerende foranstaltninger og indgiver den til Kommissionen inden for seks måneder fra datoen for modtagelsen af Kommissionens anmodning. På anmodning fra den pågældende medlemsstat, og hvis det er behørigt begrundet, kan Kommissionen forlænge denne frist med yderligere seks måneder.

KAPITEL IV

OVERVÅGNING OG RAPPORTERING*Artikel 20***Overvågning**

1. Medlemsstaterne overvåger følgende:

- a) tilstanden og tendensen i tilstanden af de naturtyper samt kvaliteten af og tendensen i kvaliteten af de levesteder for arter, der er omhandlet i artikel 4 og 5, i de områder, der er omfattet af genopretningsforanstaltninger, på grundlag af den overvågning, der er omhandlet i artikel 15, stk. 3, litra p)
- b) arealet af grønne byområder og trækronedækningen i byområder inden for byøkosystemområder som omhandlet i artikel 8 og fastsat i overensstemmelse med artikel 14, stk. 4
- c) mindst to af de biodiversitetsindikatorer for landbrugsøkosystemer, som medlemsstaten har valgt i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2
- d) bestandene af de almindelige agerlandsfugle, der er opført i bilag V
- e) biodiversitetsindikatoren for skovøkosystemer som omhandlet i artikel 12, stk. 2
- f) mindst seks af de biodiversitetsindikatorer for skovøkosystemer, som medlemsstaten har valgt i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3
- g) mængden og mangfoldigheden af bestøverarter efter den metode, der etableres i henhold til artikel 10, stk. 2
- h) arealet og tilstanden af områder, som er dækket af de naturtyper, der er opført i bilag I og II
- i) arealet og kvaliteten af levestederne for de arter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 7, og artikel 5, stk. 5

- j) omfanget og beliggenheden af de områder, hvor naturtyperne og levestederne for arterne er væsentligt forringet, og af de områder, der er omfattet af kompensationsforanstaltninger truffet i henhold til artikel 4, stk. 13, samt kompensationsforanstaltningernes effektivitet med hensyn til at sikre, at enhver forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne ikke er væsentlig inden for hvert biogeografisk område på medlemsstaternes område, og til at sikre, at opfyldelsen af målene i artikel 1, 4 og 5 ikke bringes i fare.
2. Overvågningen i henhold til stk. 1, litra a), påbegyndes, så snart genopretningsforanstaltningerne er truffet.
3. Overvågningen i henhold til stk. 1, litra b), c), d), e) og f), påbegyndes den 18. august 2024.
4. Overvågningen i henhold til denne artikels stk. 1, litra g), påbegyndes ét år efter ikrafttrædelsen af den delegerede retsakt, der er omhandlet i artikel 10, stk. 2.
5. Overvågningen i henhold til denne artikels stk. 1, litra j), påbegyndes, så snart den meddelelse, der er omhandlet i artikel 4, stk. 13, er indgivet til Kommissionen.
6. Overvågningen i henhold til stk. 1, litra a) og b), foretages mindst hvert sjette år. Overvågningen i henhold til stk. 1, litra c), vedrørende, hvis det er relevant, lageret af organisk kulstof i dyrket mineraljord og andelen af landbrugsarealer med landskabstræk med stor diversitet og stk. 1, litra f), vedrørende, hvis det er relevant, stående dødt ved, liggende dødt ved, andelen af skove med uens alderssammensætning, skovkonnektivitet, lageret af organisk kulstof, andelen af skove domineret af naturligt hjemmehørende træarter og mangfoldigheden af træarter foretages mindst hvert sjette år eller, hvis det er nødvendigt for at evaluere opnåelse af stigende tendenser indtil 2030, med kortere interval. Overvågningen i henhold til stk. 1, litra c), vedrørende, hvis det er relevant, indekset for sommerfugle på græsland, stk. 1, litra d), vedrørende indekset for almindelige agerlandsfugle, stk. 1, litra e), vedrørende indekset for almindelige skovfugle og stk. 1, litra g), vedrørende bestøverarter foretages hvert år. Overvågningen i henhold til stk. 1, litra h) og i), foretages mindst hvert sjette år og koordineres med rapporteringscyklussen i henhold til artikel 17 i direktiv 92/43/EØF og den indledende vurdering i henhold til artikel 17 i direktiv 2008/56/EF. Overvågningen i henhold til stk. 1, litra j), foretages hvert tredje år.
7. Medlemsstaterne sikrer, at de indikatorer for landbrugsøkosystemer, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2, litra b), og de indikatorer for skovøkosystemer, der er omhandlet i denne forordnings artikel 12, stk. 3, litra a), b) og e), overvåges på en måde, der stemmer overens med den overvågning, der kræves i henhold til forordning (EU) 2018/841 og (EU) 2018/1999.
8. Medlemsstaterne offentliggør de data, der indsamles ved den overvågning, der foretages i henhold til denne artikel, i overensstemmelse med direktiv 2007/2/EF og med den overvågningshyppighed, der er fastsat i denne artikels stk. 6.
9. Medlemsstaternes overvågningssystemer skal fungere på grundlag af elektroniske databaser og geografiske informationssystemer og maksimere adgangen til og anvendelsen af data og tjenester fra telemålingsteknologier, jordobservationstjenester (Copernicustjenester), in situ-sensorer og -udstyr eller borgervidenskabsdata, idet der gøres størst mulig brug af de muligheder, som kunstig intelligens og avanceret dataanalyse og -behandling giver.
10. Senest den 31. december 2028 udstikker Kommissionen ved hjælp af gennemførelsesretsakter en vejledende ramme for fastsættelse af tilfredsstillende niveauer som omhandlet i artikel 8, stk. 2 og 3, artikel 10, stk. 1, og artikel 11, stk. 2.
11. Kommissionen kan ved hjælp af gennemførelsesretsakter:
- a) præcisere metoderne til overvågning af de indikatorer for landbrugsøkosystemer, der er opført i bilag IV
- b) præcisere metoderne til overvågning af de indikatorer for skovøkosystemer, der er opført i bilag VI
- c) udstikke en vejledende ramme for fastsættelse af tilfredsstillende niveauer som omhandlet i artikel 12, stk. 2 og 3.
12. Gennemførelsesretsakterne som omhandlet i denne artikels stk. 10 og 11 vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 24, stk. 2.

Artikel 21

Rapportering

1. Senest den 30. juni 2028 og mindst hvert tredje år derefter rapporterer medlemsstaterne elektronisk følgende oplysninger til Kommissionen:

- a) hvilket område der er omfattet af de genopretningsforanstaltninger, der er omhandlet i artikel 4-12
- b) omfanget af de områder, hvor naturtyperne og levestederne for arter er væsentligt forringet, og af de områder, der er omfattet af kompensationsforanstaltninger truffet i henhold til artikel 4, stk. 13
- c) hvilke hindringer, jf. artikel 9, der er blevet fjernet, og
- d) deres bidrag til det tilsagn, der er omhandlet i artikel 13.

2. Medlemsstaterne rapporterer elektronisk senest den 30. juni 2031 for perioden frem til 2030 og mindst hvert sjette år derefter følgende oplysninger til Kommissionen, der bistås af EEA:

- a) fremskridt med gennemførelsen af den nationale genopretningsplan, indførelsen af genopretningsforanstaltninger og opfyldelsen af de mål og forpligtelser, der er fastlagt, jf. artikel 4-13
- b) oplysninger om:
 - i) beliggenheden af de områder, hvor naturtyperne eller levestederne for arter er væsentligt forringet, og af de områder, der er genstand for kompensationsforanstaltninger truffet i henhold til artikel 4, stk. 13
 - ii) en beskrivelse af effektiviteten af kompensationsforanstaltningerne i henhold til artikel 4, stk. 13, med hensyn til at sikre, at enhver forringelse af naturtyperne og levestederne for arter ikke er væsentlig inden for hvert biogeografisk område på medlemsstaternes område
 - iii) en beskrivelse af effektiviteten af kompensationsforanstaltningerne i henhold til artikel 4, stk. 13, med hensyn til at sikre, at opfyldelsen af målene i artikel 1, 4 og 5 ikke bringes i fare.
- c) resultaterne af den overvågning, der foretages i henhold til artikel 20, herunder i tilfælde af resultaterne af den overvågning, der foretages i henhold til artikel 20, stk. 1, litra h) og i), geografiske koordinatsatte kort
- d) beliggenheden og omfanget af de områder, der er omfattet af genopretningsforanstaltninger, jf. artikel 4 og 5 og artikel 11, stk. 4, herunder et geografisk koordinatsat kort over disse områder
- e) en ajourført opgørelse over de hindringer, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1
- f) oplysninger om de fremskridt, der er gjort med hensyn til at opfylde finansieringsbehovet, jf. artikel 15, stk. 3, litra u), herunder en gennemgang af faktiske investeringer i forhold til de oprindelige investeringsoverslag.

3. Kommissionen fastlægger ved hjælp af gennemførelsesretsakter formatet, strukturen og de nærmere bestemmelser for, hvordan oplysningerne i denne artikels stk. 1 og 2 skal forelægges. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 24, stk. 2. Ved fastlæggelsen af formatet, strukturen og de nærmere bestemmelser for den elektroniske rapportering bistås Kommissionen af EEA.

4. Senest den 31. december 2028 og hvert tredje år derefter forelægger EEA Kommissionen en teknisk oversigt over fremskridtene hen imod opfyldelsen af de mål og forpligtelser, der er fastsat i denne forordning, på grundlag af de data, som medlemsstaterne har stillet til rådighed i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, og artikel 20, stk. 8.

5. Senest den 30. juni 2032 og hvert sjette år derefter forelægger EEA Kommissionen en teknisk rapport for hele Unionen om fremskridtene hen imod opfyldelsen af de mål og forpligtelser, der er fastsat i denne forordning, på grundlag af de data, som medlemsstaterne har stillet til rådighed i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, 2 og 3. EEA kan også anvende oplysninger, der er rapporteret i henhold til artikel 17 i direktiv 92/43/EØF, artikel 15 i direktiv 2000/60/EF, artikel 12 i direktiv 2009/147/EF og artikel 17 i direktiv 2008/56/EF.

6. Fra den 19. august 2029 og hvert sjette år derefter rapporterer Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af denne forordning.

7. Senest den 19. august 2025 forelægger Kommissionen i samråd med medlemsstaterne en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet, som indeholder:

- a) en oversigt over de finansielle ressourcer, der er til rådighed på EU-plan til gennemførelse af denne forordning
- b) en vurdering af finansieringsbehovene til gennemførelse af artikel 4-13 og til opnåelse af det mål, der er fastsat i artikel 1, stk. 2
- c) en analyse med henblik på at identificere eventuelle finansieringsmangler i forbindelse med gennemførelsen af forpligtelserne i denne forordning
- d) hvis det er relevant, forslag til passende foranstaltninger, herunder finansielle foranstaltninger til afhjælpning af de identificerede mangler, såsom tilvejebringelsen af særlig finansiering og uden at foregribe fælleslovgivernes beføjelser til at vedtage den flerårige finansielle ramme efter 2027.

8. Medlemsstaterne sikrer, at de oplysninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, er tilstrækkelige og ajourførte, og at de stilles til rådighed for offentligheden i overensstemmelse med direktiv 2003/4/EF, 2007/2/EF og (EU) 2019/1024.

KAPITEL V

DELEGEREDE RETSAKTER OG GENNEMFØRELSESAKTER

Artikel 22

Ændring af bilag

1. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at ændre bilag I ved at tilpasse den måde, hvorpå naturtyperne grupperes, til den tekniske og videnskabelige udvikling og for at tage højde for erfaringerne med anvendelsen af denne forordning.
2. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at ændre bilag II ved at tilpasse:
 - a) listen over naturtyper for at sikre overensstemmelse med ajourføringer af habitatklassifikationen i EU-naturinformationssystemet (EUNIS), og
 - b) den måde, hvorpå naturtyperne grupperes, til den tekniske og videnskabelige udvikling og for at tage højde for erfaringerne med anvendelsen af denne forordning.
3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at ændre bilag III ved at tilpasse listen over marine arter, der er omhandlet i artikel 5, til den tekniske og videnskabelige udvikling.
4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at ændre bilag IV ved at tilpasse de beskrivelser, enheder og metoder, der gælder biodiversitetsindikatorerne for landbrugsøkosystemer, til den tekniske og videnskabelige udvikling.
5. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at ændre bilag V ved at tilpasse den liste over arter, der anvendes til indekset for almindelige agerlandsfugle i medlemsstaterne, til den tekniske og videnskabelige udvikling.
6. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at ændre bilag VI ved at tilpasse de beskrivelser, enheder og metoder, der gælder biodiversitetsindikatorerne for skovøkosystemer, til den tekniske og videnskabelige udvikling.
7. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 med henblik på at ændre bilag VII ved at tilpasse listen over eksempler på genopretningsforanstaltninger til den tekniske og videnskabelige udvikling og for at tage højde for erfaringerne med anvendelsen af denne forordning.

Artikel 23

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 10, stk. 2, og artikel 22, stk. 1-7, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra den 18. august 2024. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.
3. Den i artikel 10, stk. 2, og artikel 22, stk. 1-7, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. Delegerede retsakter vedtaget i henhold til artikel 10, stk. 2, eller artikel 22, stk. 1-7, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 24

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen består af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

KAPITEL VI

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 25

Ændring af forordning (EU) 2022/869

I artikel 7, stk. 8, i forordning (EU) 2022/869 affattes første afsnit således:

»For så vidt angår de miljøvirkninger, der er omhandlet i artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF, artikel 4, stk. 7, i direktiv 2000/60/EF samt artikel 4, stk. 14 og 15, og artikel 5, stk. 11 og 12, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1991 (*), betragtes projekter på EU-listen som værende i den offentlige interesse ud fra et energipolitisk perspektiv og kan anses for at være af væsentlig samfundsinteresse, forudsat at alle betingelserne i de nævnte direktiver og den nævnte forordning er opfyldt.

(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1991 af 24. juni 2024 om naturgenopretning og om ændring af forordning (EU) 2022/869 (EUT L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).«.

*Artikel 26***Gennemgang**

1. Kommissionen evaluerer anvendelsen af denne forordning senest den 31. december 2033.

Evalueringen skal omfatte en vurdering af denne forordnings indvirkninger på landbrugs-, skovbrugs- og fiskerisektoren under hensyntagen til relevante forbindelser til fødevareproduktion og fødevaresikring i Unionen og af de bredere socioøkonomiske virkninger af denne forordning.

2. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en rapport om de vigtigste resultater af evalueringen. Hvis Kommissionen finder det hensigtsmæssigt, ledsages rapporten af et lovgivningsmæssigt forslag om ændring af de relevante bestemmelser i denne forordning, idet der tages højde for behovet for at fastsætte yderligere genopretningsmål, herunder ajourførte mål for 2040 og 2050, på grundlag af fælles metoder til vurdering af tilstanden af økosystemer, som ikke er omfattet af artikel 4 og 5, evalueringen omhandlet i nærværende artikels stk. 1 og den seneste videnskabelige dokumentation.

*Artikel 27***Midlertidig suspension**

1. Hvis der er indtruffet en uforudsigelig, ekstraordinær og uprovokeret hændelse, som er uden for Unionens kontrol, og som har alvorlige konsekvenser i hele Unionen for tilgængeligheden af landareal, der er nødvendigt for at sikre en tilstrækkelig landbrugsproduktion til Unionens fødevarerforbrug, vedtager Kommissionen gennemførelsesretsakter, der både er nødvendige og berettigede i en nødsituation. Sådanne gennemførelsesretsakter kan midlertidigt suspendere anvendelsen af de relevante bestemmelser i artikel 11 i det omfang og tidsrum, der er strengt nødvendigt. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 24, stk. 2.

2. Gennemførelsesretsakter vedtaget i henhold til stk. 1 er gældende i højst 12 måneder. Hvis de specifikke problemer, der er omhandlet i stk. 1, fortsat består efter denne periode, kan Kommissionen forelægge et passende lovgivningsmæssigt forslag om forlængelse af denne periode.

3. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet og Rådet om enhver retsakt, der vedtages i henhold til stk. 1, senest to arbejdsdage efter dens vedtagelse.

*Artikel 28***Ikrafttræden**

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. juni 2024.

På Europa-Parlamentets vegne

R. METSOLA

Formand

På Rådets vegne

A. MARON

Formand

BILAG I

ØKOSYSTEMER I LAND-, KYST- OG FERSKVANDSOMRÅDER — NATURTYPER OG GRUPPER
AF NATURTYPER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 4, STK. 1 OG 4

Nedenstående liste omfatter alle naturtyper i land-, kyst- og ferskvandsområder, der er opført i bilag I til direktiv 92/43/EØF, jf. artikel 4, stk. 1 og 4, samt seks grupper af disse naturtyper, nemlig 1) kyst- og indlandsvådområder, 2) naturtyper på græsland og andet græsningsland, 3) naturtyper i vandløb og søer samt på flodsletter og langs vandløb, 4) skove, 5) steppe-, hede- og kratlevesteder og 6) naturtyper i klippe- og klitområder.

1. GRUPPE 1: Kyst- og indlandsvådområder

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
--	--

Kystområder og naturtyper med saltpåvirket vegetation

1130	Flodmundinger
1140	Mudder og sandflader blottet ved ebbe
1150	Kystlaguner og strandsøer
1310	Kveller (<i>Salicornia</i>) og andre enårige plantearter, der koloniserer mudder og sand
1320	Vadegræssamfund (<i>Spartinion maritimae</i>)
1330	Atlantehavs-strandenge (<i>Glauco-Puccinellitalia maritimae</i>)
1340	Indlandssaltenge
1410	Middelhavsstrandenge (<i>Juncetalia maritimi</i>)
1420	Saltpåvirket krat langs Middelhavskysterne og de varme atlantiske kyster (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)
1530	Pannoniske saltstepper og saltenge
1650	Boreale smalle havarme i Østersøen

Våde heder og tørvegræsland

4010	Nordatlantiske våde heder med klokkelyg (<i>Erica tetralix</i>)
4020	Tempererede atlantiske våde heder med <i>Erica ciliaris</i> og <i>Erica tetralix</i>
6460	Tørvegræsland i Troodosbjergene

Moser, højmoser og kær

7110	Aktive højmoser
------	-----------------

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
7130	Terrændækkende moser
7140	Hængesæk og andre moser dannet flydende i vand
7150	Lavninger på tørv med <i>Rhynchosporion</i>
7160	Fennoskandiske mineralrige kilder og vældmoser
7210	Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe (<i>Cladium mariscus</i>) og arter af <i>Caricion davallianae</i>
7220	Kalkaflejrende kilder og væld med tufdannelse (<i>Cratoneurion</i>)
7230	Alkaliske kær (rigkær)
7240	Alpin pionervegetation med <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i>
7310	Aapamoser
7320	Palsamoser

Fugtige skove

9080	Fennoskandiske løvfældende sumpskove
91D0	Skovbevoksede tørvemoser

2. GRUPPE 2: Naturtyper på græsland og andet græsningsland

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
--	--

Naturtyper i kyst- og klitområder

1630	Boreale strandenge ved Østersøen
21A0	Machair

Hede- og kratnaturtyper

4030	Europæiske tørre heder
4040	Tørre kystnære atlantiske heder med <i>Erica vagans</i>

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
4090	Endemiske oromediterrane heder med tornblad
5130	Enekrat (<i>Juniperus communis</i> -vegetation) på heder eller kalkholdigt græsland
8240	Kalkstensplateauer

Græsland

6110	Græsland med <i>Alyso-Sedion albi</i> på kalkholdig eller baserig klippegrund
6120	Meget tørt græsland på kalkholdigt sand
6130	Tungmetaltålende græsland med <i>Violetalia calaminariae</i>
6140	Græsland med <i>Festuca eskia</i> på kalkfattig jordbund i Pyrenæerne
6150	Alpint og borealt græsland på kalkfattig jordbund
6160	Højlands-iberisk græsland med <i>Festuca indigesta</i>
6170	Alpint og subalpint græsland på kalkholdig bund
6180	Mesofilt makaronesisk græsland
6190	Pannoisk græsland på klippegrund (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
6210	Delvis naturlig tør græslands- og kratvegetation på kalk (<i>Festuco Brometalia</i>)
6220	Steppeagtig vegetation af græsser og enårige urter med <i>Thero-Brachypodietea</i>
6230	Artsrigt græsland med <i>Nardus</i> på kalkfattig jordbund i bjergegne (og områder lavere end bjergene i det kontinentale Europa)
6240	Subpannonisk steppeagtigt græsland
6250	Pannonisk løss med steppeagtigt græsland
6260	Pannoniske sandstepper
6270	Fennoskandisk artsrigt halvtørt græsland i lavlandet
6280	Nordisk alvar og prækambriske kalkholdige fladklipper
62A0	Østligt submediterrant tørt græsland (<i>Scorzoneratalia villosae</i>)

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
62B0	Græsland på serpentinklippegrund på Cypern
62C0	Pontisk-sarmatisk steppe
62D0	Oro-moesisk græsland på sur jordbund
6410	<i>Molinia</i> -enge på kalkrige, tørveholdige eller ler- og siltrige jorde (<i>Molinia caerulea</i>)
6420	Mediterrant højt græsland på fugtig jordbund med <i>Molinio-Holoschoenion</i>
6510	Høslætnge i lavlandet (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
6520	Høslætnge i bjerge

Sclerofyle græsningsskove og træbevoksede enge

6310	Sclerofyle græsningsskove med <i>Quercus</i> spp.
6530	Fennoskandiske træbevoksede enge (løveng)
9070	Fennoskandiske græsningsskove

3. GRUPPE 3: Naturtyper i vandløb og søer samt på flodsletter og langs vandløb

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
--	--

Vandløb og søer

3110	Oligotrofe søer og vandhuller med meget lavt mineralindhold på sandet jordbund (<i>Littorelletalia uniflorae</i>)
3120	Oligotrofe søer og vandhuller med meget lavt mineralindhold på sandet jordbund i det vestlige Middelhavsområde med <i>Isoetes</i> spp.
3130	Oligotrofe til mesotrofe søer og vandhuller med vegetation med <i>Littorelletea uniflorae</i> og/eller <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
3140	Kalkrige oligo-mesotrofe søer og vandhuller med bundfæstet vegetation af kransålgler (<i>Chara</i> spp.)
3150	Naturlige eutrofe søer og vandhuller med vegetation af typen <i>Magnopotamion</i> eller <i>Hydrocharition</i>
3160	Naturlige dystrofe søer og vandhuller

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
3170	Mediterrane temporære vandhuller
3180	Turloughs
3190	Gipskarstsøer
31A0	Lotusbevoksninger i varme kilder i Transsylvanien
3210	Fennoskandiske naturlige floder
3220	Alpine floder og deres urteagtige bredvegetation
3230	Alpine floder og deres træagtige bredvegetation med <i>Myricaria germanica</i>
3240	Alpine floder og deres træagtige bredvegetation med <i>Salix elaeagnos</i>
3250	Permanent vandførende mediterrane floder med <i>Glaucium flavum</i>
3260	Vandløb i lavland eller bjerge med bevoksning af <i>Ranunculion fluitantis</i> og <i>Callitricho-Batrachion</i>
3270	Vandløb med mudrede bredder med bevoksning af <i>Chenopodion rubri</i> p.p. og <i>Bidention</i> p.p.
3280	Permanent vandførende mediterrane floder med <i>Paspalo-Agrostidion</i> -arter og bredvegetation af <i>Salix</i> spp. og <i>Populus alba</i>
3290	Tidvis vandførende mediterrane floder med <i>Paspalo-Agrostidion</i>
32A0	Tufkaskader af karstfloder i Dinariderne

Flodenge

6430	Bræmmer med høje urter på fugtig jordbund på sletter og i bjerge
6440	Enge på flodaflejringer med <i>Cnidion dubii</i>
6450	Nordlige boreale enge på sø- og vandløbsaflejringer
6540	Submediterrant græsland med <i>Molinio-Hordeion secalini</i>

Skove på flodsletter og langs vandløb

9160	Subatlantiske og mellemeuropæiske egeskove eller ege-avnbøge-skove med <i>Carpinion betuli</i>
------	--

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
91E0	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld (<i>Alnus glutinosa</i> og <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))
91F0	Blandskov med <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> og <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> eller <i>Fraxinus angustifolia</i> langs bredderne af større floder (<i>Ulmenion minoris</i>)
92A0	Galleriskove med <i>Salix alba</i> og <i>Populus alba</i>
92B0	Bredvegetation med <i>Rhododendron ponticum</i> , <i>Salix</i> o.a. langs tidvis vandførende mediterrane vandløb
92C0	Skove med <i>Platanus orientalis</i> og <i>Liquidambar orientalis</i> (<i>Platanion orientalis</i>)
92D0	Sydlig galleriskove og -krat (<i>Nerio-Tamaricetea</i> og <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9370	Palmelunde med <i>Phoenix</i>

4. GRUPPE 4: Skove

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
--	--

Boreale skove

9010	Vestlig Taiga
9020	Fennoskandiske hemiboreale naturlige gamle løvskove (<i>Quercus</i> sp., <i>Tilia</i> sp., <i>Acer</i> sp., <i>Fraxinus</i> sp. eller <i>Ulmus</i> sp.) rige på epifytter
9030	Naturlige skove på unge successionsstadier af hævet havbund
9040	Nordiske subalpine/subarktiske skove med <i>Betula pubescens</i> ssp. <i>czerepanovii</i>
9050	Fennoskandiske urterige skove med <i>Picea abies</i>
9060	Nåleskove på eller ved åse aflejret af smeltevand

Tempererede skove

9110	Bøgeskove på morbund med <i>Luzulo-Fagetum</i>
9120	Atlantiske bøgeskove på morbund med kristtorn (<i>Ilex</i> sp.) og til tider også <i>Taxus</i> sp. i busklaget (<i>Quercion robori-petraeae</i> eller <i>Ilici-Fagenion</i>)
9130	Bøgeskove på muldbund med <i>Asperulo-Fagetum</i>

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
9140	Mellemeuropæiske subalpine bøgeskove med <i>Acer</i> sp. og <i>Rumex arifolius</i>
9150	Mellemeuropæiske bøgeskove på kalkbund med <i>Cephalanthero-Fagion</i>
9170	Ege-avnbøge-skove med <i>Galio-Carpinetum</i>
9180	Skove med <i>Tilio-Acerion</i> på skråninger, urer og i kløfter
9190	Gamle stilkegeskove <i>Quercus robur</i> på mager sur jordbund
91A0	Gamle vinteregeskove med <i>Ilex</i> og <i>Blechnum</i> på De Britiske Øer
91B0	Thermofile askeskove med <i>Fraxinus angustifolia</i>
91G0	Pannoniske skove med <i>Quercus petraea</i> og <i>Carpinus betulus</i>
91H0	Pannoniske skove med <i>Quercus pubescens</i>
91I0	Euro-sibiriske skove med <i>Quercus</i> spp.
91J0	Taksskove på De Britiske Øer (<i>Taxus baccata</i>)
91K0	Illyriske bøgeskove (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))
91L0	Illyriske ege-avnbøge-skove (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
91M0	Pannonisk-balkanske skove med tyrkisk eg og vintereg
91P0	Skov med Holy Cross-ædelgran (<i>Abietetum polonicum</i>)
91Q0	Vestkarpatiske skove med <i>Pinus sylvestris</i> på kalkholdig bund
91R0	Dinariske skovfyrskove på dolomit (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)
91S0	Vestpontiske bøgeskove
91T0	Centraleuropæiske skovfyrskove af lavtypen
91U0	Sarmatiske steppe-fyrreskove
91V0	Dakiske bøgeskove (<i>Symphyto-Fagion</i>)
91W0	Moesiske bøgeskove

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
91X0	Bøgeskove i Dobrogea-området
91Y0	Dakiske ege-avnbøge-skove
91Z0	Moesiske skove af ungarsk lind
91AA	Østlige hvidegskove
91BA	Moesiske ædelgranskove
91CA	Skovfyrskove i Balkanbjergene og i Rodopbjergene

Mediterrane og makaronesiske skove

9210	Bøgeskove i Appenninerne med <i>Taxus</i> og <i>Ilex</i>
9220	Bøgeskove i Appenninerne med <i>Abies alba</i> samt bøgeskove med <i>Abies nebrodensis</i>
9230	Galicisk-portugisiske egeskove med <i>Quercus robur</i> og <i>Quercus pyrenaica</i>
9240	Iberiske skove med <i>Quercus faginea</i> og <i>Quercus canariensis</i>
9250	Skove med <i>Quercus trojana</i>
9260	Skove med <i>Castanea sativa</i>
9270	Græske bøgeskove med <i>Abies borisii-regis</i>
9280	Skove med <i>Quercus frainetto</i>
9290	Cypressskove (<i>Acero-Cupression</i>)
9310	Ægæiske skove med <i>Quercus brachyphylla</i>
9320	Skove med <i>Olea</i> sp. og <i>Ceratonia</i> sp.
9330	Skove med <i>Quercus suber</i>
9340	Skove med <i>Quercus ilex</i> og <i>Quercus rotundifolia</i>
9350	Skove med <i>Quercus macrolepis</i>
9360	Makaronesiske laurbærskove (<i>Laurus</i> , <i>Ocotea</i>)

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
9380	Skove med <i>Ilex aquifolium</i>
9390	Krat og lav skovbevoksning med <i>Quercus alnifolia</i>
93A0	Skov med <i>Quercus infectoria</i> (<i>Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae</i>)

Nåleskove i bjerge

9410	Skove på sur jordbund med <i>Picea</i> i bjerge (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
9420	Alpine skove med <i>Larix decidua</i> og/eller <i>Pinus cembra</i>
9430	Skove med <i>Pinus uncinata</i> i bjerge
9510	Sydappenske skove med <i>Abies alba</i>
9520	Skove med <i>Abies pinsapo</i>
9530	(Sub)mediterrane fyrreskove med endemiske <i>Pinus nigra</i> ssp.
9540	Mediterrane skove med endemiske mesogæiske arter af fyr
9550	Endemiske fyrreskove på De Kanariske Øer
9560	Endemiske skove med <i>Juniperus</i> spp.
9570	Skove med <i>Tetraclinis articulata</i>
9580	Mediterrane skove med <i>Taxus baccata</i>
9590	Skove med <i>Cedrus brevifolia</i> (<i>Cedrosetum brevifoliae</i>)
95A0	Høje oro-mediterrane fyrreskove

5. GRUPPE 5: Steppe-, hede- og kratnaturtyper

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
Salt- og gipsstepper	
1430	Salt- og kvælstofpåvirkede krat (<i>Pegano-Salsoletea</i>)
1510	Mediterrane saltstepper (<i>Limonieta</i>)

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
1520	Iberisk gipssteppevegetation (<i>Gypsophiletalia</i>)
Tempererede heder og krat	
4050	Endemiske makaronesiske heder
4060	Alpine og boreale heder
4070	Krat med <i>Pinus mugo</i> og <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>)
4080	Subarktisk pilekrat med <i>Salix</i> spp.
40A0	Subkontinentale peripannoniske krat
40B0	Krat af <i>Potentilla fruticosa</i> (buskpotentil) i Rodopibjergene
40C0	Pontisk-sarmatisk løvfældende krat
Sclerofylkrat (matorrals)	
5110	Stabil tørke- og varmetålende vegetation med <i>Buxus sempervirens</i> på klippeskråninger (<i>Berberidion</i> p.p.)
5120	<i>Cytisus Purgans</i> -vegetation i bjerge
5140	<i>Cistus palhinhae</i> -vegetation på fugtige kystnære heder
5210	Skovagtige matorrals med <i>Juniperus</i> spp.
5220	Skovagtige matorrals med <i>Zyziphus</i> spp.
5230	Skovagtige matorrals med <i>Laurus nobilis</i>
5310	Krat med <i>Laurus nobilis</i>
5320	<i>Euphorbia</i> -vegetation ved klipper
5330	Termomediterrane ørkenagtige krat
5410	Frygana-vegetation på klippetoppe i det vestmediterrane område (<i>Astragalo Plantaginetum subulatae</i>)
5420	Frygana-vegetation med <i>Sarcopoterium spinosum</i>
5430	Endemisk frygana-vegetation med <i>Euphorbio-Verbascion</i>

6. GRUPPE 6: Naturtyper i klippe- og klitområder

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
--	--

Havklinter, strande og holme

1210	Enårig vegetation på stenede strande
1220	Flerårig vegetation på stenede strande
1230	Klinter eller klipper med vegetation langs de atlantiske kyster og Østersøkysterne
1240	Klinter eller klipper med vegetation langs Middelhavskysterne med endemiske <i>Limonium</i> spp.
1250	Klinter eller klipper med endemisk flora langs de makaronesiske kyster
1610	Marine åse, der danner øer med sand-, klippe- eller stenstrandsvegetation og sublittoral vegetation i Østersøen
1620	Boreale holme og småøer i Østersøen
1640	Boreale sandstrande med flerårig vegetation ved Østersøen

Kyst- og indlandsklitter

2110	Forstrand og begyndende klitdannelser
2120	Hvide klitter og vandremiler med <i>Ammophila arenaria</i>
2130	Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
2140	Stabile kalkfattige klitter med <i>Empetrum nigrum</i> (klithede)
2150	Stabile kalkfattige atlantiske klitter (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
2160	Klitter med havtorn (<i>Hippophaë rhamnoides</i>)
2170	Klitter med gråris (<i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>))
2180	Skovbevoksede klitter i de atlantiske, kontinentale og boreale regioner
2190	Fugtige klitlavninger
2210	Stabile klitter langs kysten med <i>Crucianellion maritimae</i>
2220	Klitter med havtorn (<i>Euphorbia terracina</i>)

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
2230	Græsklædte klitter med <i>Malcomietalia</i>
2240	Græsklædte klitter med <i>Brachypodietalia</i> og enårige urter
2250	Kystklitter med enebær (<i>Juniperus</i> spp.)
2260	Sclerofylkrat med <i>Cisto-Lavenduletalia</i>
2270	Skovbevoksede klitter med <i>Pinus pinea</i> og/eller <i>Pinus pinaster</i>
2310	Tørre heder på flyvesand med lyng og visse (<i>Calluna</i> og <i>Genista</i>)
2320	Tørre heder på flyvesand med lyng og revling (<i>Calluna</i> og <i>Empetrum nigrum</i>)
2330	Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene (<i>Corynephorus</i> og <i>Agrostis</i>)
2340	Pannoniske indlandsklitter
91N0	Pannoniske krat på indlandsklitter (<i>Junipero-Populetum albae</i>)

Klipper

8110	Kalkfattige urer i bjergegne indtil snegrænsen (<i>Androsacetalia alpinae</i> og <i>Galeopsietalia ladani</i>)
8120	Kalkrige urer og kalkskifer-urer i bjerg- og alpine områder (<i>Thlaspietea rotundifolii</i>)
8130	Vestmediterrane og soleksponerede urer
8140	Østmediterrane urer
8150	Mellemeuropæiske kalkfattige højlandsurer
8160	Mellemeuropæiske kalkrige højlandsurer
8210	Vegetation i sprækker på kalkrige klippeskråninger
8220	Vegetation i sprækker på kalkfattige klippeskråninger
8230	Kalkfattige klipper med pionervegetation med <i>Sedo-Scleranthion</i> eller <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
8310	Klippehuler, der ikke er åbne for offentligheden
8320	Lavamarker og naturlige kratere

Naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF	Naturtypenavn som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
8340	Permanente gletsjere

BILAG II

**MARINE ØKOSYSTEMER — NATURTYPER OG GRUPPER AF NATURTYPER SOM OMHANDLET
I ARTIKEL 5, STK. 1 OG 2**

Nedenstående liste omfatter de marine naturtyper, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1 og 2, samt syv grupper af disse naturtyper, nemlig 1) havgræsenge, 2) makroalgeskove, 3) skaldyrsbanker, 4) kalkrødalgesamfund, 5) svampe, koraller og koralline naturtyper, 6) hydrothermale kilder og kolde kilder og 7) bløde sedimenter (ikke dybere end 1 000 meters dybde). Der gøres også rede for sammenhængen med de naturtyper, der er opført i bilag I til direktiv 92/43/EØF.

Klassifikationen af de anvendte marine naturtyper, der er opdelt efter marine biogeografiske områder, foretages i henhold til EU-naturinformationssystemet (EUNIS) som revideret af EEA for typologien for marine habitater i 2022. Oplysningerne om de relevante naturtyper, der er opført i bilag I til direktiv 92/43/EØF, er baseret på den sammenligningsoversigt, der blev offentliggjort af EEA i 2021 ⁽¹⁾.

1. Gruppe 1: Havgræsenge

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
Atlantenhavet		
MA522	Havgræsenge på atlantisk littoralt sand	1140, 1160
MA623	Havgræsenge på atlantisk littoralt mudder	1140, 1160
MB522	Havgræsenge på infralittoralt sand	1110, 1150, 1160
Østersøen		
MA332	Hydrolittoralt groft sediment i Østersøen kendetegnet ved vegetation under vandet	1130, 1160, 1610, 1620
MA432	Hydrolittoralt blandet sediment i Østersøen kendetegnet ved vegetation under vandet	1130, 1140, 1160, 1610
MA532	Hydrolittoralt sand i Østersøen kendetegnet ved rodfæstede planter under vandet	1130, 1140, 1160, 1610
MA632	Hydrolittoralt mudder i Østersøen domineret af rodfæstede planter under vandet	1130, 1140, 1160, 1650
MB332	Infralittoralt groft sediment i Østersøen kendetegnet ved rodfæstede planter under vandet	1110, 1160
MB432	Infralittoralt blandet sediment i Østersøen kendetegnet ved rodfæstede planter under vandet	1110, 1160, 1650

⁽¹⁾ EUNIS marine habitat classification 2022. Det Europæiske Miljøagentur <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eunis-habitat-classification-1>.

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MB532	Infralittoralt sand i Østersøen kendetegnet ved rodfæstede planter under vandet	1110, 1130, 1150, 1160
MB632	Infralittoralt muddersediment i Østersøen kendetegnet ved rodfæstede planter under vandet	1130, 1150, 1160, 1650
Sortehavet		
MB546	Havgræsenge og rhizombærende algeenge i infralittoral mudrede sandområder påvirket af ferskvand fra Sortehavet	1110, 1130, 1160
MB547	Havgræsenge i Sortehavet på moderat eksponeret øvre infralittorale rene sandområder	1110, 1160
MB548	Havgræsenge i Sortehavet på nedre infralittorale rene sandområder	1110, 1160
Middelhavet		
MB252	Biocénose af <i>Posidonia oceanica</i>	1120
MB2521	Økomorfose af sribede <i>Posidonia oceanica</i> -havgræsenge	1120, 1130, 1160
MB2522	Økomorfose af »barriererev« af <i>Posidonia oceanica</i> -havgræsenge	1120, 1130, 1160
MB2523	Facies af døde »måtter« af <i>Posidonia oceanica</i> uden megen epiflora	1120, 1130, 1160
MB2524	Association med <i>Caulerpa prolifera</i> på <i>Posidonia</i> -bevoksninger	1120, 1130, 1160
MB5521	Association med <i>Cymodocea nodosa</i> på velsorteret fint sand	1110, 1130, 1160
MB5534	Association med <i>Cymodocea nodosa</i> på overfladisk muddersand i beskyttede havområder	1110, 1130, 1160
MB5535	Association med <i>Zostera noltei</i> på overfladisk muddersand i beskyttede havområder	1110, 1130, 1160
MB5541	Association med <i>Ruppia cirrhosa</i> og/eller <i>Ruppia maritima</i> på sand	1110, 1130, 1160
MB5544	Association med <i>Zostera noltei</i> i euryhalint og eurytermt miljø på sand	1110, 1130, 1160

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MB5545	Association med <i>Zostera marina</i> i euryhalint og eurytermt miljø	1110, 1130, 1160

2. Gruppe 2: Makroalgeskove

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
------------	---------------------	---

Atlanterhavet

MA123	Tangsamfund på atlantisk littoral klippe med fuld salinitet	1160, 1170, 1130
MA125	<i>Fucus</i> sp. på atlantisk littoral klippe med variabel salinitet	1170, 1130
MB121	Store brunalge- og tangsamfund på atlantisk infralittoral klippe	1170, 1160
MB123	Store brunalge- og tangsamfund på atlantisk infralittoral klippe, der er berørt eller forstyrret af sedimenter	1170, 1160
MB124	Store brunalgesamfund på atlantisk littoral klippe med variabel salinitet	1170, 1130, 1160
MB321	Store brunalge- og tangsamfund på atlantisk infralittoral groft sediment	1160
MB521	Store brunalge- og tangsamfund på atlantisk infralittoralt sand	1160
MB621	Bevoksede samfund på atlantisk infralittoral mudder	1160

Østersøen

MA131	Hydrolittorale klipper og sten i Østersøen kendetegnet ved flerårige alger	1160, 1170, 1130, 1610, 1620
MB131	Flerårige alger på infralittorale klipper og sten i Østersøen	1170, 1160
MB232	Infralittoral bundområder i Østersøen kendetegnet ved grus af skaller	1160, 1110

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MB333	Infralittoralt groft sediment i Østersøen kendetegnet ved flerårige alger	1110, 1160
MB433	Infralittoralt blandet sediment i Østersøen kendetegnet ved flerårige alger	1110, 1130, 1160, 1170
Sortehavet		
MB144	Eksponerede øvre infralittorale klipper med klørtang i Sortehavet domineret af Mytilidae	1170, 1160
MB149	Moderat eksponerede øvre infralittorale klipper med klørtang i Sortehavet domineret af Mytilidae	1170, 1160
MB14A	Klørtang og andre alger på beskyttede og velbelyste øvre infralittorale klipper i Sortehavet	1170, 1160
Middelhavet		
MA1548	Association med <i>Fucus virsoides</i>	1160, 1170
MB1512	Association med <i>Cystoseira tamariscifolia</i> og <i>Saccorhiza polyschides</i>	1170, 1160
MB1513	Association med <i>Cystoseira amentacea</i> (var. <i>amentacea</i> , var. <i>stricta</i> , var. <i>spicata</i>)	1170, 1160
MB151F	Association med <i>Cystoseira brachycarpa</i>	1170, 1160
MB151G	Association med <i>Cystoseira crinita</i>	1170, 1160
MB151H	Association med <i>Cystoseira crinitophylla</i>	1170, 1160
MB151J	Association med <i>Cystoseira sauvageauana</i>	1170, 1160
MB151K	Association med <i>Cystoseira spinosa</i>	1170, 1160
MB151L	Association med <i>Sargassum vulgare</i>	1170, 1160
MB151M	Association med <i>Dictyopteris polypodioides</i>	1170, 1160
MB151W	Association med <i>Cystoseira compressa</i>	1170, 1160

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MB1524	Association med <i>Cystoseira barbata</i>	1170, 1160
MC1511	Association med <i>Cystoseira zosteroides</i>	1170, 1160
MC1512	Association med <i>Cystoseira usneoides</i>	1170, 1160
MC1513	Association med <i>Cystoseira dubia</i>	1170, 1160
MC1514	Association med <i>Cystoseira corniculata</i>	1170, 1160
MC1515	Association med <i>Sargassum</i> spp.	1170, 1160
MC1518	Association med <i>Laminaria ochroleuca</i>	1170, 1160
MC3517	Association med <i>Laminaria rodriguezii</i> på detritiske banker	1160

3. Gruppe 3: Skaldyrsbanker

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
------------	---------------------	---

Atlantenhavet

MA122	Biocønosier af <i>Mytilus edulis</i> og/eller rursarter på bølgeudsatte atlantiske littorale klipper	1160, 1170
MA124	Biocønosier af muslinge- og/eller rursarter med tang på atlantiske littorale klipper	1160, 1170
MA227	Rev med toskallede bløddyr i atlantiske kystområder	1170, 1140
MB222	Rev med toskallede bløddyr i atlantiske infralittorale områder	1170, 1130, 1160
MC223	Rev med toskallede bløddyr i atlantiske circalittorale områder	1170

Østersøen

MB231	Infralittorale bundområder i Østersøen domineret af epibentiske toskallede bløddyr	1170, 1160
MC231	Circalittorale bundområder i Østersøen domineret af epibentiske toskallede bløddyr	1170, 1160, 1110

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MD231	Offshore circalittorale biogene bundområder i Østersøen kendetegnet ved epibentiske toskallede bløddyr	1170
MD232	Offshore circalittorale bundområder med grus af skaller i Østersøen kendetegnet ved toskallede bløddyr	1170
MD431	Offshore circalittorale blandede bundområder i Østersøen kendetegnet ved makroskopiske epibentiske biotiske strukturer	
MD531	Offshore circalittorale blandede sandområder i Østersøen kendetegnet ved makroskopiske epibentiske biotiske strukturer	
MD631	Offshore circalittorale mudderområder i Østersøområdet kendetegnet ved epibentiske toskallede bløddyr	
Sortehavet		
MB141	Nedre infralittorale klipper i Sortehavet domineret af hvirvelløse dyr	1170
MB143	Eksponerede klipper i øvre infralittorale områder i Sortehavet domineret af muslinger med bladalger (ikke klørtang)	1170, 1160
MB148	Moderat eksponerede klipper i øvre infralittorale områder i Sortehavet domineret af muslinger med bladalger (bortset fra klørtang)	1170, 1160
MB242	Muslingebanker i infralittorale områder ved Sortehavet	1170, 1130, 1160
MB243	Østersbanker på nedre infralittorale klipper i Sortehavsområdet	1170
MB642	Terrigenøse infralittorale mudderområder ved Sortehavet	1160
MC141	Circalittorale klipper domineret af hvirvelløse dyr i Sortehavsområdet	1170
MC241	Muslingebaker på circalittorale terrigenøse mudderområder ved Sortehavet	1170
MC645	Nedre circalittorale mudderområder ved Sortehavet	
Middelhavet		
MA1544	Facies med <i>Mytilus galloprovincialis</i> i havområder beriget med organisk materiale	1160, 1170

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MB1514	Facies med <i>Mytilus galloprovincialis</i>	1170, 1160
	Infralittorale østersbanker i Middelhavet	
	Circalittorale østersbanker i Middelhavet	

4. Gruppe 4: Kalkrødalgesamfund

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
------------	---------------------	---

Atlanterhavet

MB322	Kalkrødalgesamfund på atlantisk infralittoral groft sediment	1110, 1160
MB421	Kalkrødalgesamfund på atlantisk infralittoral blandet sediment	1110, 1160
MB622	Kalkrødalgesamfund på atlantisk infralittoral mudret sediment	1110, 1160

Middelhavet

MB3511	Association med rhodolitter i groft sand og fint grus blandet med bølger	1110, 1160
MB3521	Association med rhodolitter i groft sand og fint grus under påvirkning af bundstrømme	1110, 1160
MB3522	Association med kalkrødalge (= association med <i>Lithothamnion corallioides</i> og <i>Phymatolithon calcareum</i>) på groft sand og grus i Middelhavsområdet	1110, 1160
MC3521	Association med rhodolitter på detriske kystbunde	1110
MC3523	Association med kalkrødalge (<i>Lithothamnion corallioides</i> og <i>Phymatolithon calcareum</i>) i dendritiske kystområder	1110

5. Gruppe 5: Svampe, koraller og koralline naturtyper

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
Atlanterhavet		
MC121	Dække af faunasamfund på atlantiske cirkalittorale klipper	1170
MC124	Faunasamfund på atlantiske cirkalittorale klipper med variabel salinitet	1170, 1130
MC126	Samfund af atlantiske cirkalittorale grotter og overhæng	8330, 1170
MC222	Koldtvandskoralrev i atlantiske cirkalittorale områder	1170
MD121	Svampesamfund på atlantiske cirkalittorale klipper	1170
MD221	Koldtvandskoralrev i atlantiske offshore cirkalittorale områder	1170
ME122	Svampesamfund på atlantiske øvre bathyale klipper	1170
ME123	Blandede koldtvandskoralsamfund på atlantiske øvre bathyale klipper	1170
ME221	Atlantiske øvre bathyale koldtvandskoralrev	1170
ME322	Blandet koldtvandskoralsamfund på atlantisk øvre bathyalt groft sediment	
ME324	Svampeaggregering på atlantisk øvre bathyalt groft sediment	
ME422	Svampeaggregering på atlantisk øvre bathyalt blandet sediment	
ME623	Svampeaggregering på atlantisk øvre bathyalt mudderområde	

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
ME624	Opretstående koralfelt på atlantisk øvre bathyalt mudderområde	
MF121	Blandet koldtvandskoralsamfund på atlantiske nedre bathyale klipper	1170
MF221	Atlantiske nedre bathyale koldtvandskoralrev	1170
MF321	Blandet koldtvandskoralsamfund på atlantisk nedre bathyalt groft sediment	
MF622	Svampeaggregering på atlantisk nedre bathyalt mudderområde	
MF623	Opretstående koralfelt på atlantisk nedre bathyalt mudderområde	
Østersøen		
MB138	Infralittorale klipper og sten i Østersøen kendetegnet ved epibentiske svampe	1170, 1160
MB43A	Infralittoralt blandet sediment i Østersøen kendetegnet ved epibentiske svampe (Porifera)	1160, 1170
MC133	Circalittorale klipper og sten i Østersøen kendetegnet ved epibentiske cnidarier	1170, 1160
MC136	Circalittorale klipper og sten i Østersøen kendetegnet ved epibentiske svampe	1170, 1160
MC433	Circalittorale blandede sedimenter i Østersøen kendetegnet ved epibentiske cnidarier	1160, 1170
MC436	Circalittorale blandede sedimenter i Østersøen kendetegnet ved epibentiske svampe	1160
Sortehavet		
MD24	Offshore circalittorale biogene naturtyper i Sortehavet	1170
ME14	Øvre bathyale klipper i Sortehavet	1170

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
ME24	Øvre bathyale biogene naturtyper i Sortehavet	1170
MF14	Nedre bathyale klipper i Sortehavet	1170
Middelhavet		
MB151E	Facies med <i>Cladocora caespitosa</i>	1170, 1160
MB151Q	Facies med <i>Astroides calycularis</i>	1170, 1160
MB151α	Facies og association af korallin biocønose (i enklave)	1170, 1160
MC1519	Facies med <i>Eunicella cavolini</i>	1170, 1160
MC151A	Facies med <i>Eunicella singularis</i>	1170, 1160
MC151B	Facies med <i>Paramuricea clavata</i>	1170, 1160
MC151E	Facies med <i>Leptogorgia sarmentosa</i>	1170, 1160
MC151F	Facies med <i>Anthipatella subpinnata</i> og spredte røde alger	1170, 1160
MC151G	Facies med massive svampe og spredte røde alger	1170, 1160
MC1522	Facies med <i>Corallium rubrum</i>	8330, 1170
MC1523	Facies med <i>Leptopsammia pruvoti</i>	8330, 1170
MC251	Koralline platforme	1170
MC6514	Facies af klæbrigt mudder med <i>Alcyonium palmatum</i> og <i>Parastichopus regalis</i> på circalittoralt mudder	1160
MD151	Biocønose af klipper på Middelhavets kontinentalskråning	1170
MD25	Offshore circalittorale biogene naturtyper i Middelhavet	1170
MD6512	Facies af klæbrigt mudder med <i>Alcyonium palmatum</i> og <i>Parastichopus regalis</i> på nedre circalittoralt mudder	

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
ME1511	Øvre bathyale <i>Lophelia pertusa</i> -rev i Middelhavet	1170
ME1512	Øvre bathyale <i>Madrepora oculata</i> -rev i Middelhavet	1170
ME1513	Øvre bathyale <i>Madrepora oculata</i> og <i>Lophelia pertusa</i> -rev i Middelhavet	1170
ME6514	Øvre bathyale facies med <i>Pheronema carpenteri</i> i Middelhavet	
MF1511	Nedre bathyale <i>Lophelia pertusa</i> -rev i Middelhavet	1170
MF1512	Nedre bathyale <i>Madrepora oculata</i> -rev i Middelhavet	1170
MF1513	Nedre bathyale <i>Madrepora oculata</i> og <i>Lophelia pertusa</i> -rev i Middelhavet	1170
MF6511	Nedre bathyale facies af sandet mudder med <i>Thenia muricata</i> i Middelhavet	
MF6513	Nedre bathyale facies af kompakt mudder med <i>Isidella elongata</i> i Middelhavet	

6. Gruppe 6: Hydrothermale kilder og kolde kilder

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
Atlanterhavet		
MB128	Hydrothermale kilder og kolde kilder i atlantiske infralittorale klipper	1170, 1160, 1180
MB627	Hydrothermale kilder og kolde kilder i atlantisk infralittoralt mudder	1130, 1160
MC127	Hydrothermale kilder og kolde kilder i atlantiske circalittorale klipper	1170, 1180
MC622	Hydrothermale kilder og kolde kilder i atlantisk circalittoralt mudder	1160
MD122	Hydrothermale kilder og kolde kilder i atlantiske offshore circalittorale klipper	1170
MD622	Hydrothermale kilder og kolde kilder i atlantisk offshore circalittoralt mudder	

7. Gruppe 7: Bløde sedimenter (ikke dybere end 1 000 meters dybde)

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
Atlantehavet		
MA32	Littoralt groft sediment i Atlantehavet	1130, 1160
MA42	Littoralt blandet sediment i Atlantehavet	1130, 1140, 1160
MA52	Littoralt sand i Atlantehavet	1130, 1140, 1160
MA62	Littoralt mudder i Atlantehavet	1130, 1140, 1160
MB32	Infralittoralt groft sediment i Atlantehavet	1110, 1130, 1160
MB42	Infralittoralt blandet sediment i Atlantehavet	1110, 1130, 1150, 1160
MB52	Infralittoralt sand i Atlantehavet	1110, 1130, 1150, 1160
MB62	Infralittoralt mudder i Atlantehavet	1110, 1130, 1160
MC32	Circalittoralt groft sediment i Atlantehavet	1110, 1160
MC42	Circalittoralt blandet sediment i Atlantehavet	1110, 1160
MC52	Circalittoralt sand i Atlantehavet	1110, 1160
MC62	Circalittoralt mudder i Atlantehavet	1160
MD32	Offshore circalittoralt groft sediment i Atlantehavet	
MD42	Offshore circalittoralt blandet sediment i Atlantehavet	
MD52	Offshore circalittoralt sand i Atlantehavet	

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MD62	Offshore circalittoralt mudder i Atlanterhavet	
ME32	Øvre bathyalt groft sediment i Atlanterhavet	
ME42	Øvre bathyalt blandet sediment i Atlanterhavet	
ME52	Øvre bathyalt sand i Atlanterhavet	
ME62	Øvre bathyalt mudder i Atlanterhavet	
MF32	Nedre bathyalt groft sediment i Atlanterhavet	
MF42	Nedre bathyalt blandet sediment i Atlanterhavet	
MF52	Nedre bathyalt sand i Atlanterhavet	
MF62	Nedre bathyalt mudder i Atlanterhavet	
Østersøen		
MA33	Hydrolittoralt groft sediment i Østersøen	1130, 1160, 1610, 1620
MA43	Hydrolittoralt blandet sediment i Østersøen	1130, 1140, 1160, 1610
MA53	Hydrolittoralt sand i Østersøen	1130, 1140, 1160, 1610
MA63	Hydrolittoralt mudder i Østersøen	1130, 1140, 1160, 1650
MB33	Infralittoralt groft sediment i Østersøen	1110, 1150, 1160
MB43	Infralittoralt blandet sediment i Østersøen	1110, 1130, 1150, 1160, 1170, 1650
MB53	Infralittoralt sand i Østersøen	1110, 1130, 1150, 1160
MB63	Infralittoralt mudder i Østersøen	1130, 1150, 1160, 1650
MC33	Circalittoralt groft sediment i Østersøen	1110, 1160
MC43	Circalittoralt blandet sediment i Østersøen	1160, 1170

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MC53	Circalittoralt sand i Østersøen	1110, 1160
MC63	Circalittoralt mudder i Østersøen	1160, 1650
MD33	Offshore circalittoralt groft sediment i Østersøen	
MD43	Offshore circalittoralt blandet sediment i Østersøen	
MD53	Offshore circalittoralt sand i Østersøen	
MD63	Offshore circalittoralt mudder i Østersøen	
Sortehavet		
MA34	Littoralt groft sediment i Sortehavet	1160
MA44	Littoralt blandet sediment i Sortehavet	1130, 1140, 1160
MA54	Littoralt sand i Sortehavet	1130, 1140, 1160
MA64	Littoralt mudder i Sortehavet	1130, 1140, 1160
MB34	Infralittoralt groft sediment i Sortehavet	1110, 1160
MB44	Infralittoralt blandet sediment i Sortehavet	1110, 1170
MB54	Infralittoralt sand i Sortehavet	1110, 1130, 1160
MB64	Infralittoralt mudder i Sortehavet	1130, 1160
MC34	Circalittoralt groft sediment i Sortehavet	1160
MC44	Circalittoralt blandet sediment i Sortehavet	
MC54	Circalittoralt sand i Sortehavet	1160
MC64	Circalittoralt mudder i Sortehavet	1130, 1160

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MD34	Offshore circalittoralt groft sediment i Sortehavet	
MD44	Offshore circalittoralt blandet sediment i Sortehavet	
MD54	Offshore circalittoralt sand i Sortehavet	
MD64	Offshore circalittoralt mudder i Sortehavet	
Middelhavet		
MA35	Littoralt groft sediment i Middelhavet	1160, 1130
MA45	Littoralt blandet sediment i Middelhavet	1140, 1160
MA55	Littoralt sand i Middelhavet	1130, 1140, 1160
MA65	Littoralt mudder i Middelhavet	1130, 1140, 1150, 1160
MB35	Infralittoralt groft sediment i Middelhavet	1110, 1160
MB45	Infralittoralt blandet sediment i Middelhavet	
MB55	Infralittoralt sand i Middelhavet	1110, 1130, 1150, 1160
MB65	Infralittoralt mudder i Middelhavet	1130, 1150
MC35	Circalittoralt groft sediment i Middelhavet	1110, 1160
MC45	Circalittoralt blandet sediment i Middelhavet	
MC55	Circalittoralt sand i Middelhavet	1110, 1160
MC65	Circalittoralt mudder i Middelhavet	1130, 1160
MD35	Offshore circalittoralt groft sediment i Middelhavet	
MD45	Offshore circalittoralt blandet sediment i Middelhavet	
MD55	Offshore circalittoralt sand i Middelhavet	

EUNIS-kode	EUNIS-naturtypenavn	Tilknyttet naturtypekode som omhandlet i bilag I til direktiv 92/43/EØF
MD65	Offshore circalittoralt mudder i Middelhavet	
ME35	Øvre bathyalt groft sediment i Middelhavet	
ME45	Øvre bathyalt blandet sediment i Middelhavet	
ME55	Øvre bathyalt sand i Middelhavet	
ME65	Øvre bathyalt mudder i Middelhavet	
MF35	Nedre bathyalt groft sediment i Middelhavet	
MF45	Nedre bathyalt blandet sediment i Middelhavet	
MF55	Nedre bathyalt sand i Middelhavet	
MF65	Nedre bathyalt mudder i Middelhavet	

BILAG III

MARINE ARTER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 5, STK. 5

- 1) dværagsavrokke (*Pristis clavata*)
- 2) småtandet savrokke (*Pristis pectinata*)
- 3) almindelig savrokke (*Pristis pristis*)
- 4) brugde (*Cetorhinus maximus*) og stor hvid haj (*Carcharodon carcharias*)
- 5) glat lanternehaj (*Etmopterus pusillus*)
- 6) djævlerokke af arten *Mobula alfredi*
- 7) almindelig djævlerokke (*Mobula birostris*)
- 8) lille djævlerokke (*Mobula mobular*)
- 9) lille guineadjævlerokke (*Mobula rochebrunei*)
- 10) pighalet djævlerokke (*Mobula japanica*)
- 11) glathalet djævlerokke (*Mobula thurstoni*)
- 12) djævlerokke af arten *Mobula eregoodootenkee*
- 13) chilensk djævlerokke (*Mobula tarapacana*)
- 14) djævlerokke af arten *Mobula kuhlii*
- 15) vestatlantisk djævlerokke (*Mobula hypostoma*)
- 16) sortbuget rokke (*Dipturus nidarosiensis*)
- 17) spidsrokke (*Rostroraja alba*)
- 18) guitarfiskarter (*Rhinobatidae*)
- 19) havengel (*Squatina squatina*)
- 20) laks (*Salmo salar*)
- 21) havørred (*Salmo trutta*)
- 22) snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*).

LISTE OVER BIODIVERSITETSINDIKATORER FOR LANDBRUGSØKOSYSTEMER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 11, STK. 2

Indikator	Beskrivelse, enhed og metode til bestemmelse og overvågning af indikatoren
Indeks for sommerfugle på græsland	Beskrivelse: Denne indikator omfatter de arter, der anses for at være karakteristiske for europæisk græsland, er til stede i en stor del af Europa og er omfattet af størsteparten af overvågningsordningerne for sommerfugle. Den er baseret på det geometriske gennemsnit af artstendenser. Enhed: Indeks. Metode: som udviklet og anvendt af Butterfly Conservation Europe, Van Swaay, C.A.M, <i>Assessing Butterflies in Europe — Butterfly Indicators 1990-2018</i>, Technical report, Butterfly Conservation Europe, 2020.
Lager af organisk kulstof i mineraljord i dyrkede arealer	Beskrivelse: Denne indikator beskriver lageret af organisk kulstof i dyrket mineraljord i en dybde på 0-30 cm. Enhed: ton organisk kulstof/ha. Metode: som fastsat i bilag V til forordning (EU) 2018/1999 i overensstemmelse med IPCC-retningslinjerne for nationale drivhusgasopgørelser fra 2006 og som understøttet af undersøgelsen »Land Use and Coverage Area Framework Survey (LUCAS) Soil«, Jones A. et al., <i>LUCAS Soil 2022</i>, JRC's tekniske rapport, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2021.
Andel af landbrugsarealet med landskabstræk med stor diversitet.	Beskrivelse: Landskabstræk med stor diversitet såsom bræmmer, levende hegn, individuelle træer eller grupper af træer, rækker af træer, markbræmmer, små arealer, grøfter, vandløb, små vådområder, terrasser, stendysser, stenmure, søer, vandhuller og kulturelle karakteristika, er elementer af permanent naturlig eller delvis naturlig vegetation i en landbrugssammenhæng, der leverer økosystemtjenester og understøtter biodiversiteten. For at gøre dette skal landskabstræk være mindst muligt udsat for negative eksterne forstyrrelser, således at de kan skabe sikre levesteder for forskellige systematiske enheder, og de skal derfor opfylde følgende betingelser: a) de må ikke anvendes produktivt i landbruget (herunder til græsning eller foderproduktion), medmindre en sådan anvendelse er nødvendig for bevarelsen af biodiversiteten, og b) de bør ikke gødes eller behandles med plantebeskyttelsesmidler, bortset fra lavinputbehandling med fast husdyrgødning. Braklagt jord, herunder som en midlertidig foranstaltning, kan betragtes som landskabstræk med stor diversitet, hvis det opfylder de kriterier, der er fastsat ved punkt a) og b) i andet afsnit. Produktive træer, som er en del af bæredygtige skovlandbrugssystemer, eller træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer og produktive elementer i hegn, kan også betragtes som landskabstræk med stor diversitet, forudsat at de opfylder det kriterium, der er fastsat ved punkt b) i andet afsnit, og forudsat at høsten kun finder sted på tidspunkter, hvor det ikke bringer høje niveauer af biodiversitet i fare. Enhed: Procent (andel af udnyttet landbrugsareal).

Indikator	Beskrivelse, enhed og metode til bestemmelse og overvågning af indikatoren
	Metode: som udviklet inden for rammerne af indikator I.21, bilag I til forordning (EU) 2021/2115, baseret på den seneste ajourførte udgave af LUCAS-undersøgelsen vedrørende landskabstræk, Ballin M. et al., <i>Redesign sample for Land Use/Cover Area frame Survey (LUCAS)</i>, Eurostat 2018, og vedrørende braklagt jord, <i>Farm Structure, Reference Metadata in Single Integrated Metadata Structure</i>, onlinepublikation, Eurostat, og, hvis det er relevant, vedrørende landskabstræk med stor diversitet, der ikke er omfattet af ovennævnte metode, en metode, der er udviklet af medlemsstaterne i overensstemmelse med nærværende forordnings artikel 14, stk. 7. LUCAS-metoden ajourføres regelmæssigt for at øge pålideligheden af de data, der anvendes i Unionen og på nationalt plan af medlemsstaterne, når de gennemfører deres nationale genopretningsplaner.

BILAG V

INDEKS FOR ALMINDELIGE AGERLANDSFUGLE PÅ NATIONALT PLAN

Beskrivelse

Indekset for almindelige agerlandsfugle opsummerer bestandsudviklingen for almindelige og udbredte agerlandsfugle og er tænkt som en indikator til vurdering af biodiversitetsstatusen for landbrugsøkosystemer i Europa. Det nationale indeks for almindelige agerlandsfugle er et sammensat indeks for flere arter, der måler ændringen i den relative tæthed af agerlandsfuglearter for et tværsnit af udvalgte undersøgelsessteder på nationalt plan. Dette indeks er baseret på særligt udvalgte arter, der er afhængige af levesteder på agerland med henblik på føde eller redebygning eller begge dele. De nationale indekser for almindelige agerlandsfugle er baseret på artsgrupper, der er relevante for hver medlemsstat. Indekset for almindelige agerlandsfugle beregnes på grundlag af et basisår, hvor indeksværdien typisk er sat til 100. Udviklingsværdierne er udtryk for den samlede ændring i populationen af de pågældende agerlandsfugle over en årrække.

Metode: Brlik et al. (2021): Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds. Sci Data 8, 21. <https://doi.org/10.1038/s41597-021-00804-2>

»Medlemsstater med historisk set mere reducerede bestande af agerlandsfugle«: medlemsstater, hvor der for mindst halvdelen af de arter, der bidrager til det nationale indeks for almindelige agerlandsfugle, konstateres en negativ langsigtet tendens for bestandene. I medlemsstater, hvor der ikke foreligger oplysninger om langsigtede tendenser for bestandene for visse arter, anvendes oplysninger om den europæiske status for arterne.

Det drejer sig om følgende medlemsstater:

Tjekkiet

Danmark

Tyskland

Estland

Spanien

Frankrig

Italien

Luxembourg

Ungarn

Nederlandene

Finland

»Medlemsstater med historisk set mindre reducerede bestande af agerlandsfugle«: medlemsstater, hvor der for mindre end halvdelen af de arter, der bidrager til det nationale indeks for almindelige agerlandsfugle, konstateres en negativ langsigtet tendens for bestandene. I medlemsstater, hvor der ikke foreligger oplysninger om langsigtede tendenser for bestandene for visse arter, anvendes oplysninger om den europæiske status for arterne.

Det drejer sig om følgende medlemsstater:

Belgien

Bulgarien

Irland

Grækenland

Kroatien

Cypern

Letland

Litauen
Malta
Østrig
Polen
Portugal
Rumænien
Slovenien
Slovakiet
Sverige

Liste over arter, der anvendes til indekset for almindelige agerlandsfugle i medlemsstaterne

Belgien (Flandern)

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Emberiza citrinella
Falco tinnunculus
Haematopus ostralegus
Hirundo rustica
Limosa limosa
Linaria cannabina
Motacilla flava
Numenius arquata
Passer montanus
Perdix perdix
Saxicola torquatus
Sylvia communis
Vanellus vanellus

Bulgarien

Alauda arvensis
Carduelis carduelis
Coturnix coturnix
Corvus frugilegus
Emberiza hortulana
Emberiza melanocephala

Belgien (Vallonien)

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Corvus frugilegus
Emberiza citrinella
Falco tinnunculus
Hirundo rustica
Lanius collurio
Linaria cananbina
Milaria calandra
Motacilla flava
Passer montanus
Perdix perdix
Saxicola torquatus
Streptopelia turtur
Sturmus vulgaris
Sylvia communis
Vanellus vanellus

Falco tinnunculus
Galerida cristata
Hirundo rustica
Lanius collurio
Linaria cannabina
Miliaria calandra
Motacilla flava
Perdix perdix
Passer montanus
Sylvia communis
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Upupa epops

Tjekkiet

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Ciconia ciconia
Corvus frugilegus
Emberiza citrinella
Falco tinnunculus
Hirundo rustica
Lanius collurio
Linaria cannabina
Miliaria calandra
Motacilla flava
Passer montanus
Perdix perdix
Saxicola rubetra
Saxicola torquatus
Serinus serinus
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Vanellus vanellus

Danmark

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Carduelis carduelis
Corvus corone
Corvus frugilegus
Emberiza citrinella

Falco tinnunculus
Gallinago gallinago
Hirundo rustica
Lanius collurio
Linaria cannabina
Miliaria calandra
Motacilla alba
Motacilla flava
Oenanthe oenanthe
Passer montanus
Perdix perdix
Saxicola rubetra
Sylvia communis
Sylvia curruca
Turdus pilaris
Vanellus vanellus

Tyskland

Alauda arvensis
Athene noctua
Emberiza citrinella
Lanius collurio
Limosa limosa
Lullula arborea
Miliaria calandra
Milvus milvus
Saxicola rubetra
Vanellus vanellus

Estland

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Corvus frugilegus
Emberiza citrinella
Hirundo rustica
Lanius collurio
Linaria cannabina
Motacilla flava
Passer montanus
Saxicola rubetra
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Vanellus vanellus

Irland

Carduelis carduelis
Columba oenas
Columba palumbus
Corvus cornix
Corvus frugilegus
Corvus monedula
Emberiza citrinella
Falco tinnunculus
Fringilla coelebs
Hirundo rustica
Chloris chloris
Linaria cannabina
Motacilla alba
Passer domesticus
Phasianus colchicus
Pica pica
Saxicola torquatus
Sturnus vulgaris

Grækenland

Alauda arvensis
Apus apus
Athene noctua
Calandrella brachydactyla
Carduelis carduelis
Carduelis chloris
Ciconia ciconia
Corvus corone
Corvus monedula
Delichon urbicum
Emberiza cirrus
Emberiza hortulana
Emberiza melanocephala
Falco naumanni
Falco tinnunculus
Galerida cristata
Hirundo daurica
Hirundo rustica
Lanius collurio
Lanius minor
Lanius senator

Linaria cannabina
Lullula arborea
Luscinia megarhynchos
Melanocorypha calandra
Miliaria calandra
Motacilla flava
Oenanthe hispanica
Oenanthe oenanthe
Passer domesticus
Passer hispaniolensis
Passer montanus
Pica pica
Saxicola rubetra
Saxicola torquatus
Streptopelia decaocto
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia melanocephala
Upupa epops

Spanien

Alauda arvensis
Alectoris rufa
Athene noctua
Calandrella brachydactyla
Carduelis carduelis
Cisticola juncidis
Corvus monedula
Coturnix coturnix
Emberiza calandra
Falco tinnunculus
Galerida cristata
Hirundo rustica
Linaria cannabina
Melanocorypha calandra
Merops apiaster
Oenanthe hispanica
Passer domesticus
Passer montanus
Pica pica
Pterocles orientalis
Streptopelia turtur

Sturnus unicolor

Tetrax tetrax

Upupa epops

Frankrig

Alauda arvensis

Alectoris rufa

Anthus campestris

Anthus pratensis

Buteo buteo

Corvus frugilegus

Coturnix coturnix

Emberiza cirrus

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Lanius collurio

Linaria cannabina

Lullula arborea

Melanocorypha calandra

Motacilla flava

Oenanthe oenanthe

Perdix perdix

Saxicola torquatus

Saxicola rubetra

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Kroatien

Alauda arvensis

Anthus campestris

Anthus trivialis

Carduelis carduelis

Coturnix coturnix

Emberiza cirrus

Emberiza citrinella

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Jynx torquilla

Lanius collurio

Lanius senator
Linaria cannabina
Lullula arborea
Luscinia megarhynchos
Miliaria calandra
Motacilla flava
Oenanthe hispanica
Oriolus oriolus
Passer montanus
Pica pica
Saxicola rubetra
Saxicola torquatus
Streptopelia turtur
Sylvia communis
Upupa epops
Vanellus vanellus

Italien

Alauda arvensis
Anthus campestris
Calandrella brachydactyla
Carduelis carduelis
Carduelis chloris
Corvus cornix
Emberiza calandra
Emberiza hortulana
Falco tinnunculus
Galerida cristata
Hirundo rustica
Jynx torquilla
Lanius collurio
Luscinia megarhynchos
Melanocorypha calandra
Motacilla alba
Motacilla flava
Oriolus oriolus
Passer domesticus italiae
Passer hispaniolensis
Passer montanus
Pica pica
Saxicola torquatus
Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus unicolor

Sturnus vulgaris

Upupa epops

Cyprn

Alectoris chukar

Athene noctua

Carduelis carduelis

Cisticola juncidis

Clamator glandarius

Columba palumbus

Coracias garrulus

Corvus corone cornix

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Francolinus francolinus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Chloris chloris

Iduna pallida

Linaria cannabina

Oenanthe cypriaca

Parus major

Passer hispaniolensis

Pica pica

Streptopelia turtur

Sylvia conspicillata

Sylvia melanocephala

Letland

Acrocephalus palustris

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Carduelis carduelis

Carpodacus erythrinus

Ciconia ciconia

Crex crex

Emberiza citrinella

Lanius collurio

Locustella naevia

Motacilla flava
Passer montanus
Saxicola rubetra
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Vanellus vanellus

Litauen

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Carduelis carduelis
Ciconia ciconia
Crex crex
Emberiza citrinella
Hirundo rustica
Lanius collurio
Motacilla flava
Passer montanus
Saxicola rubetra
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Vanellus vanellus

Luxembourg

Alauda arvensis
Emberiza citrinella
Lanius collurio
Linaria cannabina
Passer montanus
Saxicola torquatus
Sylvia communis

Ungarn

Alauda arvensis
Anthus campestris
Coturnix coturnix
Emberiza calandra
Falco tinnunculus
Galerida cristata
Lanius collurio
Lanius minor
Locustella naevia
Merops apiaster
Motacilla flava

Perdix perdix

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Sylvia nisoria

Vanellus vanellus

Malta

Calandrella brachydactyla

Linaria cannabina

Cettia cetti

Cisticola juncidis

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Lanius senator

Monticola solitarius

Passer hispaniolensis

Passer montanus

Serinus serinus

Streptopelia decaocto

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia conspicillata

Sylvia melanocephala

Nederlandene

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Athene noctua

Calidris pugnax

Carduelis carduelis

Corvus frugilegus

Coturnix coturnix

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Gallinago gallinago

Haematopus ostralegus

Hippolais icterina

Hirundo rustica

Limosa limosa

Miliaria calandra

Motacilla flava

Numenius arquata

Passer montanus

Perdix perdix
Saxicola torquatus
Spatula clypeata
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Tringa totanus
Turdus viscivorus
Vanellus vanellus

Østrig

Acrocephalus palustris
Alauda arvensis
Anthus spinoletta
Anthus trivialis
Carduelis carduelis
Emberiza citrinella
Falco tinnunculus
Jynx torquilla
Lanius collurio
Linaria cannabina
Lullula arborea
Miliaria calandra
Oenanthe oenanthe
Passer montanus
Perdix perdix
Saxicola rubetra
Saxicola torquatus
Serinus citrinella
Serinus serinus
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Turdus pilaris
Vanellus vanellus

Polen

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Ciconia ciconia
Emberiza citrinella
Emberiza hortulana
Falco tinnunculus

Galerida cristata
Hirundo rustica
Lanius collurio
Limosa limosa
Linaria cannabina
Miliaria calandra
Motacilla flava
Passer montanus
Saxicola torquatus
Saxicola rubetra
Serinus serinus
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Upupa epops
Vanellus vanellus

Portugal

Athene noctua
Bubulcus ibis
Carduelis carduelis
Chloris chloris
Ciconia ciconia
Cisticola juncidis
Coturnix coturnix
Delichon urbicum
Emberiza cirrus
Falco tinnunculus
Galerida cristata
Hirundo rustica
Lanius meridionalis
Linaria cannabina
Merops apiaster
Miliaria calandra
Milvus migrans
Passer domesticus
Pica pica
Saxicola torquatus
Serinus serinus
Sturnus unicolor
Upupa epops

Rumænien

Alauda arvensis
Anthus campestris
Calandrella brachydactyla
Ciconia ciconia
Corvus frugilegus
Emberiza calandra
Emberiza citrinella
Emberiza hortulana
Emberiza melanocephala
Falco tinnunculus
Galerida cristata
Hirundo rustica
Lanius collurio
Lanius minor
Linaria cannabina
Melanocorypha calandra
Motacilla flava
Passer montanus
Perdix perdix
Saxicola rubetra
Saxicola torquatus
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Upupa epops
Vanellus vanellus

Slovenien

Acrocephalus palustris
Alauda arvensis
Anthus trivialis
Carduelis carduelis
Columba oenas
Columba palumbus
Emberiza calandra
Emberiza cirrus
Emberiza citrinella
Falco tinnunculus
Galerida cristata
Hirundo rustica
Jynx torquilla

Lanius collurio
Linaria cannabina
Lullula arborea
Luscinia megarhynchos
Motacilla flava
Passer montanus
Phoenicurus phoenicurus
Picus viridis
Saxicola rubetra
Saxicola torquatus
Serinus serinus
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Upupa epops
Vanellus vanellus

Slovakiet

Alauda arvensis
Carduelis carduelis
Emberiza calandra
Emberiza citrinella
Falco tinnunculus
Hirundo rustica
Chloris chloris
Lanius collurio
Linaria cannabina
Locustella naevia
Motacilla flava
Passer montanus
Saxicola rubetra
Saxicola torquatus
Serinus serinus
Streptopelia turtur
Sturnus vulgaris
Sylvia communis
Sylvia nisoria
Vanellus vanellus

Finland

Alauda arvensis
Anthus pratensis
Corvus monedula

Crex crex

Delichon urbica

Emberiza hortulana

Hirundo rustica

Numenius arquata

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Turdus pilaris

Vanellus vanellus

Sverige

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

LISTE OVER BIODIVERSITETSINDIKATORER FOR SKOVØKOSYSTEMER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 12, STK. 2 OG 3

Indikator	Beskrivelse, enheder og metode til bestemmelse og overvågning af indikatoren
Stående dødt ved	Beskrivelse: Denne indikator viser mængden af ikkelevende stående træbiomasse i skove og andre træbevoksede områder. Enhed: m³/ha. Metode: som udviklet og brugt af FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, og i beskrivelsen af nationale skovopgørelser i <i>Tomppo E. et al.</i>, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010, og under hensyntagen til den metode, der er fastsat i bilag V til forordning (EU) 2018/1999 i overensstemmelse med IPCC-retningslinjerne for nationale drivhusgasopgørelser fra 2006.
Liggende dødt ved	Beskrivelse: Denne indikator viser mængden af ikkelevende træbiomasse, der ligger på jorden i skove og andre træbevoksede områder. Enhed: m³/ha. Metode: som udviklet og brugt af FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, og i beskrivelsen af nationale skovopgørelser i <i>Tomppo E. et al.</i>, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010, og under hensyntagen til den metode, der er fastsat i bilag V til forordning (EU) 2018/1999 i overensstemmelse med IPCC-retningslinjerne for nationale drivhusgasopgørelser fra 2006.
Andel af skove med en uens alderssammensætning	Beskrivelse: Denne indikator henviser til den andel, der er til rådighed til træforsyning, af skove med en uens alderssammensætning sammenlignet med skove med en ensartet alderssammensætning. Enhed: Procent til rådighed til træforsyning af skove med en uens alderssammensætning. Metode: som udviklet og brugt af FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, og i beskrivelsen af nationale skovopgørelser i <i>Tomppo E. et al.</i>, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010.
Skovkonnektivitet	Beskrivelse: Skovkonnektivitet angiver graden af skovdækkede områders tæthed. Den sættes til en værdi på mellem 0 og 100. Enhed: Indeks. Metode: som udviklet af FAO, Vogt P., et al., FAO — <i>State of the World's Forests: Forest Fragmentation</i>, JRC Technical Report, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2019.

Indikator	Beskrivelse, enheder og metode til bestemmelse og overvågning af indikatoren
Indeks for almindelige skovfugle	Beskrivelse: Indikatoren for skovfugle angiver tendenserne i antallet af almindelige skovfugle i deres europæiske udbredelsesområde over tid. Det er et sammensat indeks udarbejdet på grundlag af observationsdata for fuglearter, der er karakteristiske for skovbevoksede levesteder i Europa. Indekset er baseret på en specifik liste over arter i hver medlemsstat. Enhed: Indeks. Metode: Brlík et al. <i>Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds</i>, Sci Data 8, 21. 2021.
Lager af organisk kulstof	Beskrivelse: Denne indikator angiver lageret af organisk kulstof i den øverste del af jordbunden med dødt plantemateriale og i den mineralske jord i en dybde på 0-30 cm i skovøkosystemer. Enhed: Ton organisk kulstof/ha. Metode: som fastsat i bilag V til forordning (EU) 2018/1999 i overensstemmelse med IPCC-retningslinjerne for nationale drivhusgasopgørelser fra 2006 og som understøttet af undersøgelsen »Land Use and Coverage Area Framework Survey (LUCAS) Soil«, Jones A. et al., <i>LUCAS Soil 2022</i>, JRC's tekniske rapport, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2021.
Andel af skove domineret af naturligt hjemmehørende træarter	Beskrivelse: Andel af skove og andre træbevoksede områder domineret af (> 50 % dækning) naturligt hjemmehørende træarter. Enhed: Procent. Metode: som udviklet og brugt af FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, og i beskrivelsen af nationale skovopgørelser i <i>Tomppo E. et al.</i>, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010.
Træarters forskellighed	Beskrivelse: Denne indikator angiver medianantallet af træarter, der er til stede i skovområder. Enhed: Indeks. Metode: På grundlag af: FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i>, FOREST EUROPE 2020, og i beskrivelsen af nationale skovopgørelser i <i>Tomppo E. et al.</i>, <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i>, Springer, 2010.

BILAG VII

**LISTE OVER EKSEMPLER PÅ GENOPRETNINGSFORANSTALTNINGER SOM OMHANDLET
I ARTIKEL 14, STK. 16**

- 1) Genoprette vådområder ved at vådlægge drænedes tørvemoser, fjerne dræningsstrukturer for tørveområder eller fjerne inddæmning og indstille tørveudgravning
- 2) Forbedre de hydrologiske forhold ved at øge mængden, kvaliteten og dynamikken i overfladevand og grundvandsstanden for naturlige og delvis naturlige økosystemer
- 3) Fjerne uønsket kratbevoksning eller ikkehjemmehørende beplantninger på græsland og i vådområder, skove og på arealer med sparsom vegetation
- 4) Opdyrke vådområder
- 5) Genetablere vandløbsbugtninger og forbindelserne i kunstigt afskårne bugtninger eller laguner
- 6) Fjerne hindringer i længderetningen og sideværts såsom diger og dæmninger, fremme floddynamik og retablere fritflydende vandløbsstrækninger
- 7) Renaturere flodlejer og søer og lavlandsvandløb, f.eks. ved at fjerne kunstig fiksering af flodlejer, optimere substratsammensætningen, forbedre eller udbygge naturtypeareal
- 8) Retablere naturlige sedimenteringsprocesser
- 9) Etablere beskyttelseszoner langs vandløb, såsom skove, bræmmer, enge eller græsland langs vandløb
- 10) Styrke skoves økologiske karakteristika, såsom store, gamle og døende træer (habitattræer) og mængden af liggende og stående dødt ved
- 11) Arbejde hen imod en diversificeret skovstruktur med hensyn til f.eks. træartssammensætning og alder, muliggøre naturlig regenerering og succession af træarter
- 12) Bidrage til proveniensers og arters migration, hvor det måtte være nødvendigt på grund af klimaændringer
- 13) Øge skovenes diversitet ved at genoprette mosaikker af ikkekovbevoksede naturtyper, såsom åbne områder med græs- eller hedeland, damme eller klippeområder
- 14) Gøre brug af skovbrugsmetoder, som er »naturnære« eller med brug af »kontinuerlig skovdække«, indføre naturligt hjemmehørende træarter
- 15) Fremme udviklingen af skove med gamle hjemmehørende vækster og modne bevoksninger, f.eks. ved at opgive skovning eller ved aktiv forvaltning, som begunstiger udvikling af selvreguleringsfunktioner og passende modstandsdygtighed
- 16) Indføre landskabstræk med stor diversitet på agerjord og intensivt udnyttet græsland, såsom bræmmer, markbræmmer med hjemmehørende blomster, levende hegn, træer, små skove, terrassemure, søer, vandhuller, biologiske korridorer og trædesten osv.
- 17) Øge det landbrugsareal, der er omfattet af miljøvenlig landbrugspraksis, såsom økologisk landbrug eller skovlandbrug, blandede afgrøder og sædskifte, integreret forvaltning af skadegørere og næringsstoffer
- 18) Reducere græsningsintensiteten eller slåningsordningerne på græsland, hvor det er relevant, og genindføre ekstensiv græsning med husdyr og ekstensive slåningsordninger steder, hvor de er blevet opgivet
- 19) Stoppe eller reducere brugen af kemiske pesticider samt kemiske og animalske gødningsstoffer
- 20) Stoppe pløjning af græsland og tilførsel af frø af produktive græsarter
- 21) Fjerne beplantninger på tidligere dynamiske indlandsklitsystemer for at genoprette den naturlige vinddynamik til gavn for åbne levesteder

- 22) Forbedre konnektiviteten mellem levesteder for at muliggøre udvikling i artspopulationer og give mulighed for tilstrækkelig individuel eller genetisk udveksling samt for arters migration og tilpasning til klimaændringer
 - 23) Give økosystemerne mulighed for at udvikle deres egen naturlige dynamik, f.eks. ved at opgive udnyttelse og fremme en mere naturlig og vild natur
 - 24) Fjerne og kontrollere invasive ikkehjemmehørende arter og forebygge eller sikre, at der indføres færrest mulige nye arter
 - 25) Minimere fiskeriets negative indvirkning på det marine økosystem, f.eks. gennem anvendelse af redskaber med mindre indvirkning på havbunden
 - 26) Genoprette vigtige gyde- og yngleområder for fisk
 - 27) Tilvejebringe strukturer eller substrater, der kan fremme, at marint liv vender tilbage til støtte for genopretning af koral-, østers- eller stenrev
 - 28) Genoprette havgræsenge og tangskeskov ved aktivt at stabilisere havbunden, reducere og om muligt fjerne eventuelle former for pres eller sørge for aktiv opformering og plantning
 - 29) Genoprette eller forbedre tilstanden for bestanden af karakteristiske hjemmehørende arter af vital betydning for marine naturtypers økologi ved at træffe passive eller aktive genopretningsforanstaltninger, f.eks. indføre ungfisk
 - 30) Reducere forskellige former for havforurening såsom tilførsel af næringsstoffer, støjforurening og plastaffald
 - 31) Udvide grønne byområder med økologiske karakteristika såsom parker, træer og skovbevoksede arealer, grønne tage, plæner med vilde blomster, haver, bygartneri, gader med træer, enge og hegn i byområde, damme og vandløb, idet der blandt andet tages hensyn til artsdiversitet, hjemmehørende arter, lokale vilkår og modstandsdygtighed over for klimaændringer
 - 32) Standse, reducere eller afhjælpe forurening fra lægemidler, farlige kemikalier, by- og industrispildevand og andet affald, herunder henkastet affald og plast, samt lysforurening i alle økosystemer
 - 33) Omdanne byomdannelsesområder, tidligere industriområder og stenbrud til naturområder.
-